

Rapport 2/92

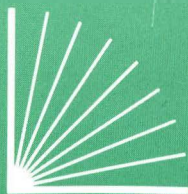
Kandidatundersøkelsen 1990

Yrkesaktivitet - arbeidsledighet -
videre studier

Vårkullet 1990 et halvt år etter eksamen.
Siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter,
distriktshøgskolekandidater, handelsøkonomer og
datafagkandidater fra private høgskoler

Graduate Survey 1990

Employed, Unemployed, Further Studies

Utredninger om forskning og høyere utdanning
NAVFs utredningsinstitutt
Norges allmennvitenskapelige forskningsråd

Rapport 2/92

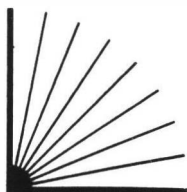
Kandidatundersøkelsen 1990

Yrkesaktivitet - arbeidsledighet -
videre studier

Vårkullet 1990 et halvt år etter eksamen.
Siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter,
distriktshøgskolekandidater, handelsøkonomer og
datafagkandidater fra private høyskoler

Graduate Survey 1990

Employed, Unemployed, Further Studies

Utredninger om forskning og høyere utdanning
NAVFs utredningsinstitutt
Norges allmennvitenskapelige forskningsråd

ISBN 82-7218-274-2
ISSN 0802-9342

GCS AS - OSLO

Forord

Innenfor NAVFs utredningsinstituttets virksomhet med studier av høyere utdanning er det en sentral oppgave å overvåke hva som skjer med de ferdige kandidatene etter eksamen. Vi tar sikte på å kartlegge vansker med å finne passende arbeid, arbeidsledighet, hovedaktivitet, lønnsutvikling osv. Instituttet har derfor siden 1972 årlig gjennomført oppfølgingsundersøkelser av kandidater med høyere utdanning.

Fram til 1984 omfattet undersøkelsene bare kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler. Senere er andre høgskoleutdanninger inkludert. Dette gjelder allmennlærere, førskolelærere, sosionomer, barnevernpedagoger og ingeniører som siden 1984 har blitt undersøkt enten som et supplement til, eller i stedet for, universitets- og distriktshøgskolekandidater.

Samtlige kandidater fra vårkullene i de grupper som er med i undersøkelsen det enkelte år får tilsendt et spørreskjema et halvt år etter eksamen. Svarprosenten i kandidatundersøkelsene har i alle år vært høy, mellom 80 og 90.

I 1990 omfattet undersøkelsen nyutdannede sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og handelsøkonomer, distriktshøgskolekandidater og kandidater fra private datahøgskoler, i alt ca 2700 kandidater.

Hovedsiktemålet med denne rapporten er å gi en ren tabellmessig presentasjon, men det er også tatt med en kortfattet tekstdel med kommentarer til hovedresultatene. For en bredere presentasjon viser vi til rapporten "Utdanning og arbeidsmarked 1992" som vil foreligge høsten 1992.

Rapporten er utarbeidet av utredningsassistent Inger Henaug og utredningskonsulent Terje Næss, som også har vært prosjektleder. Sue Ellen Walters har oversatt rapporten til engelsk.

Undersøkelsen er støttet økonomisk av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Oslo, februar 1992

Johan-Kristian Tønder

Per Olaf Aamodt

Foreword

One of the main programmes within the Institute's Department of Higher Education and Labour Market Studies is to survey higher education graduates after graduation. We survey difficulties in finding relevant work, unemployment, main activity, salary developments, etc. Since 1972 the Institute has done annual follow-up surveys of higher education graduates.

Until 1984 these surveys only included university and regional college graduates. Later other college graduates were also included. Teacher training college graduates, preschool teachers, social workers, child welfare workers and engineers have been surveyed since 1984 either as a supplement to, or instead of, university and regional college graduates.

All spring graduates in the groups included in the annual surveys are sent a questionnaire half a year after graduation. The response rate of this graduate survey is usually quite high, between 80 and 90 per cent.

The 1990 survey includes graduate engineers, business administration graduates, architects, regional college graduates, and graduates from private computer science colleges, in all 2 700 graduates.

The main objective of this report is to present data in tables, with short textual analyses of the main results. We will issue a broader presentation in a report in the autumn of 1992.

This report has been prepared by research assistant Inger Henaug and researcher Terje Næss who was also project leader. Sue Ellen Walters has translated the report into English.

Support for the project was received from the Ministry of Education, Research and Church Affairs.

Oslo, February 1992

Johan-Kristian Tønder

Per Olaf Aamodt

Innhold

FIGUROVERSIKT	7
TABELLOVERSIKT	8
SAMMENDRAG AV HOVEDRESULTATER	13
1 HOVEDRESULTATER	14
1.1 Noe lavere, men fortsatt høy arbeidsledighet blant nye kandidater med høyere utdanning	14
1.2 Hovedaktivitet	17
1.3 Årsaker til vansker med å få arbeid i samsvar med utdanningen	21
1.4 Yrke	24
1.5 Flere til privat sektor enn i 1989	26
1.6 Høyere reallønn	27
1.7 Foreldres utdanningsbakgrunn	29
2 OPPLEGG OG GJENNOMFØRING	31
2.1 Omfanget av undersøkelsen	31
2.2 Begreper og definisjoner	31
2.3 Bruk av tabellene	33
3 TABELLER	35
GRADUATE SURVEY 1990 - ENGLISH VERSION	102
SUMMARY	102
1 MAIN RESULTS	104
1.1 Somewhat lower, but continued high unemployment among new higher education graduates	104
1.2 Main activity	107
1.3 Reasons for difficulties in finding work relevant to education	112
1.4 Work - Occupation	115
1.5 More found work in the private sector than in 1989	117
1.6 Higher real salary	119
1.7 Parents' educational background	120
2 PROJECT PLAN	123
2.1 The survey	123
2.2 Concepts and Definitions	123
2.3 Use of the tables	126

List of tables	127
Table A Graduates by main activity six months after graduation. Spring class 1990. Absolute numbers	131
Table B Working graduates and graduates seeking employment. The percentage of these who were employed. Spring cohorts 1982-1990	132

VEDLEGG

Liste over tidligere utgitte publikasjoner	133
Spørreskjema til halvtårsundersøkelsen	135

Figuroversikt

Figur 1	Arbeidsledige kandidater et halvt år etter eksamen i prosent av kandidater meldt på arbeidsmarkedet. Sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1981-1990	14
Figur 2	Netto tilvekst av stillinger og ledige stillinger relevante for høyere utdannede pga avgang fra yrkeslivet. 1986-1990.	16
Figur 3	Andelen av kandidater med relevant arbeid som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen. Sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og DH-kandidater. Prosent. Vårkullene 1985-1990	17
Figur 4	Andel av kandidater meldt på arbeidsmarkedet som oppga at de hadde vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen. Siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1982-1990	21
Figur 5	Yrkesaktive kandidater i privat sektor et halvt år etter eksamen i prosent av alle yrkesaktive kandidater. Sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1981-1990	26
Figur 6	Gjennomsnittlig månedlig reallønn for yrkesaktive heltidsarbeidende kandidater et halvt år etter eksamen. Siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter og DH-kandidater. 1972-1990. Basisår=1981	28

Tabelloversikt

Tabell 1	Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall	35
Tabell 2	Uteksaminerte mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall	36
Tabell 3	Uteksaminerte kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall	37
Tabell 4	Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent	38
Tabell 5	Uteksaminerte mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent	39
Tabell 6	Uteksaminerte kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent	40
Tabell 7	Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 og personer som besvarte spørreskjemaet, i absolutte tall og prosent	41
Tabell 8	Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 og personer som besvarte spørreskjemaet, etter kjønn, i absolutte tall og prosent	42
Tabell 9	Kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	43
Tabell 10	Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	44
Tabell 11	Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	45
Tabell 12	Kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent	46
Tabell 13	Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent	47

Tabell 14	Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent	48
Tabell 15	Kandidater meldt på arbeidsmarkedet og prosentandelen av disse som oppga at de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-1990	49
Tabell 16	Kandidater fra vårkullet 1990 meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som oppga at de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Absolutte tall og prosent	50
Tabell 17	Mannlige og kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som oppga at de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Abs.tall og prosent	51
Tabell 18	Kandidater meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som hadde hatt vansker med å få arbeid et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-1990. Prosent	52
Tabell 19	Mannlige og kvinnelige kandidater meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som hadde hatt vansker med å få arbeid et halvt år etter eksamen. Vårkullet 1990. Absolutte tall og prosent	53
Tabell 20	Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1990 hadde hatt vansker med å få arbeid et halvt år etter eksamen. Antall kandidater som svarte at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning". Absolutte tall	54
Tabell 21	Kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	58
Tabell 22	Mannlige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	60
Tabell 23	Kvinnelige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	62
Tabell 24	Kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent	64

Tabell 25	Mannlige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent	66
Tabell 26	Kvinnelige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent	68
Tabell 27	Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedstilling et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	70
Tabell 28	Yrkesaktive kandidater som syntes utdanningen passet "godt" til arbeidsoppgavene et halvt år etter eksamen. Vårkull 1978-90. Prosent	72
Tabell 29	Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter landsdel kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	73
Tabell 30	Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 uteksaminert i ulike regioner, etter landsdel kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Prosent	74
Tabell 31	Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-90. Kroner	75
Tabell 32	Lønnsindeks for brutto gjennomsnittlig månedslønn. Yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater. Vårkull 1982-90 (basisår er 1982)	76
Tabell 33	Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende mannlige og kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 et halvt år etter eksamen. Kroner	77
Tabell 34	Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990, som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner	78
Tabell 35	Gjennomsnittlig brutto månedslønn for mannlige, yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990 som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner	79

Tabell 36	Gjennomsnittlig brutto månedslønn for kvinnelige, yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990 som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner	80
Tabell 37	Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter sektor kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen og etter kjønn. Absolutte tall	81
Tabell 38	Yrkesaktive kandidater etter næringsgruppe kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Vårkullene 1981, 1985, 1989 og 1990. Absolutte tall	82
Tabell 39	Yrkesaktive kandidater etter næringsgruppe kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Vårkullene 1981, 1985, 1989 og 1990. Prosent	86
Tabell 40	Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter næring, utdanning og kjønn et halvt år etter eksamen. Absolutte tall	90
Tabell 41	Kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid. Absolutte tall	96
Tabell 42	Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid. Absolutte tall	97
Tabell 43	Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid. Absolutte tall	98
Tabell 44	Kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid	99
Tabell 45	Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle mannlige kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid	100

Tabell 46 Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle kvinnelige kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid 101

Standardtegn som benyttes i publikasjonen:

- . Tall kan ikke forekomme
- .. Tall mangler
- Null
- 0 Mindre enn 0,5
- : Tall kan ikke offentliggjøres

Sammendrag av hovedresultater

I 1989 viste det seg at den høye arbeidsledigheten også hadde rammet kandidater med høyere utdanning. Undersøkelsen av enkelte grupper universitets- og høgskolekandidater et halvt år etter eksamen våren 1990 viste en svak bedring i arbeidsmarkedet for nye kandidater med høyere utdanning i forhold til resultatene fra undersøkelsen våren 1989. Andelen av de som meldte seg på arbeidsmarkedet og som var arbeidsledige et halvt år etter eksamen var uendret eller noe lavere for de fleste kandidatgruppene. Det var allikevel generelt ikke flere av kandidatene som hadde funnet arbeid hvor de selv mente at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel, enn i 1989. Flere fant arbeid i privat sektor, og den gjennomsnittlige reallønna for de heltidsarbeidende var høyere.

Fortsatt var det de nyutdannede arkitektene som hadde størst vansker med å finne passende arbeid. Av de som meldte seg på arbeidsmarkedet hadde andelen arbeidsledige et halvt år etter eksamen stabilisert seg på 33 prosent.

Høgskolekandidater i datafag var blant de få gruppene hvor arbeidsledigheten hadde fortsatt å øke. Etter arkitektene var det denne gruppen som i 1990 hadde størst vansker med å finne arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen. Av de som meldte seg på arbeidsmarkedet var 23 prosent av kandidatene fra DH-skolene og 19 prosent av kandidatene fra de private høgskolene arbeidsledige.

For DH-kandidater var det, med unntak av kandidater med utdanning i naturvitenskapelige fag og datafag, færre arbeidsledige i 1990 enn i 1989. Av DH-kandidatene samlet var 11 prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet arbeidsledige et halvt år etter eksamen, mot 13 prosent i 1989. Andelen av kandidatene som fortsatte å studere hadde imidlertid økt til 44 prosent. Andelen som hadde inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse, og hvor kandidaten selv anså at arbeidet krevde høyere utdanning eller var en fordel, var 38 prosent, mot 39 prosent i 1989.

Den laveste ledigheten blant DH-kandidater hadde kandidatene i samfunnsfag; bare 5 prosent var ledige.

For de nyutdannede siviløkonomene hadde arbeidsledigheten fortsatt å stige; fra 6 prosent i 1989 til 8 prosent i 1990. Dette var litt høyere enn for handelsøkonomene, hvor 7 prosent var arbeidsledige et halvt år etter eksamen.

For de nyutdannede sivilingeniørene hadde ledighetsandelen et halvt år etter eksamen sunket fra 11 prosent i 1989 til 9 prosent i 1990.

1 Hovedresultater

1.1 Noe lavere, men fortsatt høy arbeidsledighet blant nye kandidater med høyere utdanning

Undersøkelsen i 1990 har fulgt opp de utdanningsgruppene hvor det var relativt høy arbeidsledighet i 1989; siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter og DH-kandidater med 2- eller 3-årig utdanning. I tillegg har vi tatt med to grupper som tidligere ikke har vært med i undersøkelsen; handelsøkonomer og kandidater med 2-årige datafagutdanninger fra private høyskoler.

Andelen av kandidatene som meldte seg på arbeidsmarkedet og som var arbeidsledige et halvt år etter eksamen var uendret eller noe lavere for de fleste kandidatgruppene i forhold til i 1989 (se figur 1 og tabellene 15-17). Arbeidsledigheten var allikevel fortsatt betydelig høyere enn i undersøkelsene før 1989.

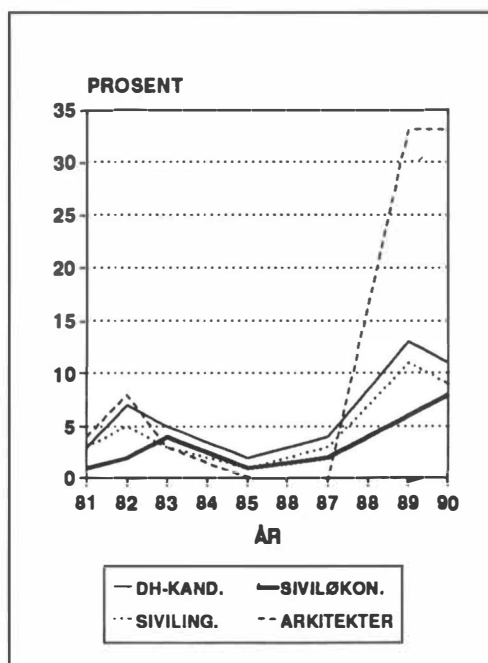
Fortsatt var det de nyutdannede arkitektene som hadde størst vansker med å finne passende arbeid. Av de som meldte seg på arbeidsmarkedet hadde andelen som var arbeidsledige et

halvt år etter eksamen stabilisert seg på 33 prosent. Den høye ledigheten blant arkitektene skyldes hovedsakelig at det fortsatt er lav aktivitet i byggebransjen og at det er få jobbmuligheter på andre yrkesområder.

Høgskolekandidater i datafag var blant de få gruppene hvor arbeidsledigheten hadde fortsatt å øke. Etter arkitektene var det denne gruppen som nå hadde størst vansker med å finne arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen. Av de som meldte seg på arbeidsmarkedet var 23 prosent av kandidatene fra DH-skolene og 19 prosent av kandidatene fra de private høyskolene arbeidsledige.

Også i forrige undersøkelse var datafagkandidatene (fra DH-skolene) blant gruppene med størst vansker på arbeidsmarkedet. Det vanskelige arbeidsmarkedet for denne gruppen skyldtes en tendens til *overetablering av utdanningskapasitet*

Figur 1 Arbeidsledige kand. et halvt år etter eksamen i pros. av kand. meldt på arbeidsmarkedet. Siv.ingeniører, siv.økonomer, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1981-1990.

kombinert med problemer i databransjen. Datafagutdanning var et av de utdanningsområdene hvor det var sterkest ekspansjon på 80-tallet ved universiteter, DH-skoler og private høyskoler. Ved universitetene var det en dramatisk vekst på første halvdel av 80-tallet; antall informatikkstudenter ved universitetene økte fra 420 i 1979 til 1 818 i 1986. Ved DH-skolene økte antall uteksaminerte datafagkandidater fra 60 i 1980 til 126 i 1990. Stor etterspørsel etter slik utdanning førte også til at det ble etablert flere private høyskoler på dette fagområdet som kunne tilby både kandidatstudier og kortere etterutdanningskurs. Undersøkelsen kan indikere at antall studieplasser i datafag ved høyskolene ikke bør økes ytterligere de nærmeste årene.

Også kandidater i naturvitenskapelige fag hadde fått økt ledighet, men for øvrig var det en viss bedring å spore for DH-kandidatene. Av DH-kandidatene samlet var 11 prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet arbeidsledige et halvt år etter eksamen, mot 13 prosent i 1989. Arbeidsledigheten var mest redusert for kandidater i samfunnsfag; bare 5 prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet var arbeidsledige i 1990, mot 11 prosent i 1989. Også for økonomene var det lavere ledighet, 10 prosent, mot 13 prosent i 1989.

For siviløkonomene derimot, hadde arbeidsledigheten fortsatt å øke, fra 6 prosent i 1989 til 8 prosent i 1990. Dette var litt høyere enn for handelsøkonomene (4-årig utdanning), av disse var 7 prosent av de som meldte seg på arbeidsmarkedet arbeidsledige et halvt år etter eksamen.

For sivilingeniører var ledigheten blitt noe lavere; 9 prosent, mot 11 prosent i 1989.

Foreløpige tall fra undersøkelsen "Studieløpet" (NAVFs utredningsinstitutt) som omfatter *universitetskandidatene* fra våren 1990 tyder på at av disse var det en høy prosentandel som var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Ledigheten kan altså se ut til å ha steget fra 1989, men det hefter betydelig usikkerhet ved tallene. Vi vil derfor avvende resultatene fra kandidatundersøkelsen 1991 som ventes klare i løpet av 1. halvår 1992.

Lavere arbeidsledighet blant nye kandidater med høyere utdanning skyldes hovedsakelig en betydelig bedring i sysselsettingsutviklingen fra 1989 til 1990¹ (figur 2). Etter et kraftig fall i sysselsettingen både i 1988 og 1989 holdt sysselsettingen seg relativt stabil gjennom 1990. I offentlig, sosial og privat tjenesteyting økte sysselsettingen med 31 000 fra 4. kvartal i 1989 til 4. kvartal i 1990, mot 14 000 i foregående tilsvarende periode. I annen virksomhet falt sysselsettingen mindre i 1990 enn i 1989. Figur 2 viser at dette førte til en svak økning i antall

¹ Kilde: NOS Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå.

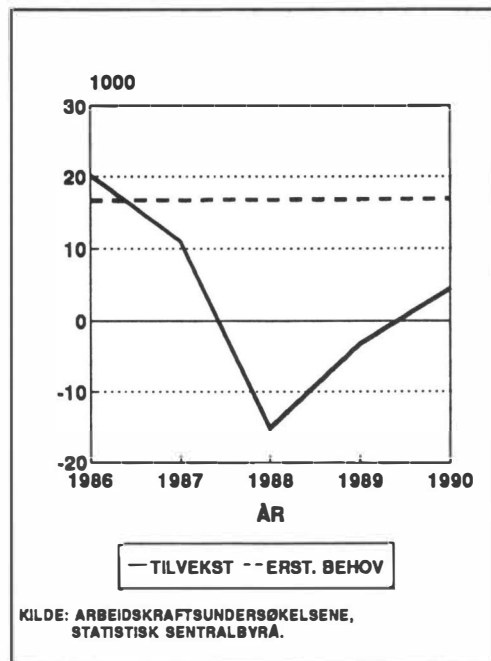
jobber relevante for høyere utdannede, mot en svak reduksjon i 1989.² Arbeidskraftundersøkelsene viser også at sysselsettingsreduksjonen i 1988 og 1989 førte til en betydelig reduksjon i arbeidsstyrken. Vansker med å finne arbeid førte til at mange potensielle arbeidssøkere valgte å stå utenfor arbeidsstyrken. Mange unge valgte i stedet å satse på en utdanning. Blant eldre arbeidssøkere var det mange som forlot arbeidsstyrken tidligere enn de ellers ville ha gjort.

Reduksjonen i etterspørselen etter arbeidskraft i 1988 og 1989 førte derfor bare delvis til at det ble færre ledige jobber for nykommerne på arbeidsmarkedet, delvis førte det også til en reduksjon i tilbudet på arbeidskraft.

Det er rimelig å tro at det også var en viss reduksjon i tilbudet på arbeidskraft med høyere utdanning eller tilsvarende kompetanse. Forverringen på arbeidsmarkedet for nye kandidater med høyere utdanning i 1988 og 1989 var derfor antakelig ikke fullt så dramatisk som figur 2 kan tyde på.

Arbeidskraftundersøkelsene viser også at den bedrede sysselsettingsutviklingen i 1990 førte til at reduksjonen i arbeidsstyrken stoppet opp. Dersom det er riktig at dette førte til en viss økning i tilbudet på høyere utdannet arbeidskraft, ble bedringen i arbeidsmarkedssituasjonen for nye kandidater med høyere utdanning i 1990 derfor noe mindre enn det figur 2 kan tyde på.

Figur 2 Estimert netto tilvekst av stillinger og ledige stillinger relevante for høyere utdannede pga avgang fra yrkeslivet. 1986-1990.

² Etterspørselsveksten er beregnet i to trinn. Først er antall nye stillinger på de nye yrkesområdene beregnet ved å multiplisere sysselsettingsveksten på ulike næringsområder med yrkesandeler. Yrkesandelene er beregnet ut i fra de sysselsattes fordeling på ulike yrkesområder i perioden 1986-1990. Antall nye stillinger hvor høyere utdanning er relevant er deretter beregnet ved å multiplisere tilveksten på de ulike yrkesområdene med andeler for hvor mange av jobbene som er relevante for høyere utdannede. Andelen av stillinger hvor høyere utdanning er relevant er satt lik andelen av sysselsatte i aldersgruppen 25-34 år på de ulike yrkes- og næringsområdene som hadde høyere utdanning i 1989. Kilde: Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) fra Statistisk Sentralbyrå. På grunn av endrede definisjoner over tid kan det være små avvik i tallene.

Samtidig er det også fortsatt mange høyere utdannede med yrkeserfaring som er arbeidsledige og som konkurrerer om de ledige jobbene. Derfor har den bedrede sysselsettingsutviklingen ikke gitt store utslag i lavere arbeidsledighet blant de nye kandidatene.

1.2 Hovedaktivitet

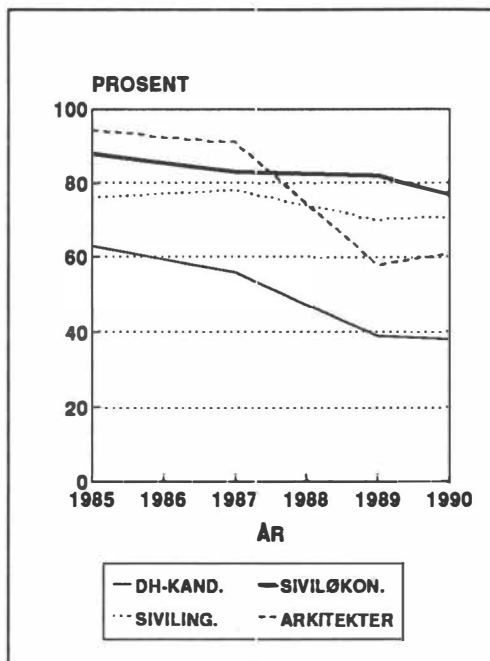
En bedring i etterspørselen etter høyere utdannet arbeidskraft fra 1989 til 1990 førte ikke til at flere av kandidatene fra våren 1990 et halvt år etter eksamen hadde funnet relevant arbeid, enn fra våren 1989. Som nevnt foran var viktige årsaker til dette at færre yrkeserfarne med høyere utdanning, eller tilsvarende kompetanse, forlot arbeidsstyrken, og at det fortsatt var en betydelig arbeidsledighet også blant yrkeserfarne med høyere utdanning.

Et mål på arbeidsmarkedstilpasningen kan være andelen av kandidatene som var i inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen og hvor kandidatene selv anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel.³

For DH-kandidatene var denne andelen om lag den samme i 1990 som i 1989, 38 mot 39 prosent. Med unntak av for humanistiske fag falt andelen betydelig på siste halvdel av 80-tallet for alle fagområder.

Andelen av kandidatene som et halvt år etter eksamen hadde arbeid hvor kandidaten selv anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel, var lavest for kandidater i natur/miljøvern fag, 24 prosent (tabell T1). Gjennom hele siste halvdel av 80-tallet har andelen for denne gruppen vært betydelig lavere enn for andre grupper av DH-kandidater.

Figur 3 Andelen av kandidater med relevant arbeid som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen. Sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1985-1990.

³ Med "kandidater i inntektsgivende arbeid" mener vi her kandidater med inntektsgivende arbeid, studier med lønn eller velferdspolispermisjon med lønn som hovedbeskjeftigelse. Det er ikke tatt hensyn til om arbeidet var i samsvar med utdanningen (relevant) eller ikke (se definisjoner i pkt. 2.2).

Andelen var høyest for kandidater i media/kommunikasjonsfag, 63 prosent. Gjennom hele siste halvdel av 80-tallet har betydelig flere av kandidatene med slik utdanning hatt relevant arbeid et halvt år etter eksamen enn andre grupper av DH-kandidater.

For kandidater med økonomisk utdanning fortsatte andelen med relevant arbeid å synke, men bare med en prosentenheter, fra 38 i 1989 til 37 prosent i 1990.

For datafagkandidatene økte andelen til 35 prosent, fra 33 prosent i 1989, til tross for økt ledighet. Tidligere på 80-tallet var datafagkandidatene blant de DH-gruppene som hadde lettest for å finne relevant arbeid; i 1985 hadde 80 prosent relevant arbeid et halvt år etter eksamen.

Universitetskandidatene har gjennomgående hatt langt høyere andeler kandidater i relevant arbeid et halvt år etter eksamen enn de ulike gruppene høyskolekandidater. Av universitetskandidatene med i undersøkelsen i 1990 var andelen av de uteksaminerte kandidatene som hadde funnet relevant arbeid et halvt år etter eksamen lavest for arkitektene. Bare 61 prosent (14 kandidater) av de nyutdannede arkitektene hadde inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen hvor kandidaten selv mente at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel. Svært få av arkitektkandidatene tok arbeid hvor arkitektutdanningen ikke var relevant, på tross av den store arbeidsledigheten for denne gruppen. 12 av kandidatene som hadde inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse mente at arkitektutdanning var nødvendig. En mente at høyere utdanning var nødvendig, men ikke nødvendigvis arkitektutdanning, og en mente at høyere utdanning var en fordel. Ingen hadde arbeid hvor høyere utdanning var uten betydning. For de nyutdannede arkitektene var det derfor et enten-eller; kandidatene var enten i relevant arbeid eller de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen.

Tabell T1 Andel DH-kandidater som et halvt år etter eksamen hadde inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse hvor kandidaten selv anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel. Vårkullene 1985-1990. Prosent.

	1985	1987	1989	1990
Humanist. fag	46	57	38	41
Samfunnsfag	60	51	45	40
Media/komm.	95	80	54	63
Datafag	80	73	33	35
Naturvit. fag	68	47	34	33
Økon. fag	62	56	38	37
Natur/miljøv. fag	33	17	7	24
Samferds.fag	65	51	41	34

I motsetning til for DH-kandidatene var videreutdanning ikke noe aktuelt alternativ for arbeidsledige arkitekter. Av 23 kandidater fra våren 1990 som besvarte spørreskjemaet hadde bare 1 kandidat studier uten lønn som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen. Som vist i forrige avsnitt var de aller fleste arkitektene som ikke fant relevant arbeid arbeidsledige.

For de nyutdannede siviløkonomene har tendensen gjennom hele siste halvdel av 80-tallet til at stadig færre har funnet relevant arbeid, fortsatt. Av kandidatene fra våren 1990 hadde bare 77 prosent av kandidatene inntektsgivende arbeid, hvor kandidaten selv anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel, mot 88 prosent i 1985.

Av siviløkonomer i inntektsgivende arbeid var andelen som mente at jobben ikke krevde høyere utdanning høyere enn for de andre universitetskandidatgruppene (sivilingeniører og arkitekter) som var med i undersøkelsen. Hele 19 prosent av kandidatene anså at arbeidet ikke krevde høyere utdanning. Også andelen som mente at den utdanningen de hadde avsluttet var nødvendig, var mye lavere enn for sivilingeniører og arkitekter. Bare 48 prosent av kandidatene med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse anså at siviløkonomutdanning var nødvendig.

Også av de nyutdannede handelsøkonomene hadde 77 prosent funnet arbeid hvor kandidaten selv anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel, et halvt år etter eksamen. Det var allikevel færre av kandidatene med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse som mente at høyere utdanning var nødvendig, enn av de nyutdannede siviløkonomene og de andre universitetskandidatene.

Av de nyutdannede sivilingeniørene våren 1990 hadde 71 prosent inntektsgivende arbeid hvor høyere utdanning var nødvendig eller en fordel et halvt år etter eksamen, en noe høyere andel enn i forrige undersøkelse. Som i tidligere undersøkelser var de fleste sivilingeniørene godt fornøyd med jobbens kvalifikasjonskrav. 91 prosent av kandidatene med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse anså at arbeidet krevde høyere utdanning. 62 prosent anså at arbeidet krevde sivilingeniørutdanning. Årsaken til at det vanligvis har vært betydelig færre sivilingeniører enn siviløkonomer som har vært i arbeid et halvt år etter eksamen, har vært at langt flere sivilingeniører enn siviløkonomer har avtjent verneplikt etter endt utdanning.

Også blant datafagkandidatene fra de private høyskolene var det få som hadde funnet relevant arbeid. Bare 32 prosent av kandidatene hadde inntektsgivende arbeid hvor kandidaten anså at høyere utdanning var nødvendig eller en fordel. Som tidligere nevnt var også svært mange arbeidsledige.

Andelen av DH-kandidatene som hadde studier uten lønn som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen hadde fortsatt å øke; til 44 prosent, fra 41 prosent i 1989. En viktig årsak til at stadig flere av DH-kandidatene har fortsatt å studere etter endt utdanning har vært vansker med å finne relevant arbeid.

Andelen som fortsatte å studere var lavest for kandidater i media/kommunikasjonsfag (21 prosent), og høyest for kandidater i natur/miljøvern fag (53 prosent).

72 prosent av kandidatene som studerte videre tok tilleggsutdanning på nivå 6 og 7 i Statistisk Sentralbyrås standard for utdanningsgruppering, dvs utdanning med en samlet utdanningstid etter videregående skole på minst 3 år (tabell T2).

Tabell T2 DH-kandidater som hadde studier uten lønn som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen, etter videreutdanningens art. Prosent. Vårkullet 1990.⁴

KANDIDAT-GRUPPE	VIDERE UTDANNING ⁵				
	NIVÅ 6				
	SPRÅK	UNDERV.	ØK/ADM.	NAT.VIT	ANNET
Totalt	5	1	4	4	15
Humanistiske fag	13	3	0	0	66
Samfunnsfag	6	0	18	6	38
Datafag	0	0	33	8	5
Naturvit.fag	4	0	4	20	12
Økonomiske fag	3	1	1	1	9
Samferdselsfag	14	0	2	0	10
	NIVÅ 7				
	SPRÅK	UNDERV.	ØK/ADM.	NAT.VIT	ANNET
Totalt	0	3	53	5	11
Humanistiske fag	3	6	3	0	6
Samfunnsfag	0	9	18	0	6
Datafag	0	0	3	51	0
Naturvit.fag	0	0	20	20	20
Økonomiske fag	0	3	73	2	8
Samferdselsfag	0	0	43	0	31

⁴ Det er ikke presentert tall for grupper med færre enn 25 kandidater.

⁵ Nivå 6 tilsvarer utdanning på universitets- og høghskolenivå II (15.-16. skoleår eller samlet utdanningstid etter videregående skole på minst 3 år).

Nivå 7 tilsvarer utdanning på universitets- og høghskolenivå III (17.-18. skoleår eller samlet utdanningstid etter videregående skole på minst 5 år).

Statistisk Sentralbyrås standard for utdanningsgruppering (rev. 1989).

1.3 Årsaker til vansker med å få arbeid i samsvar med utdanningen

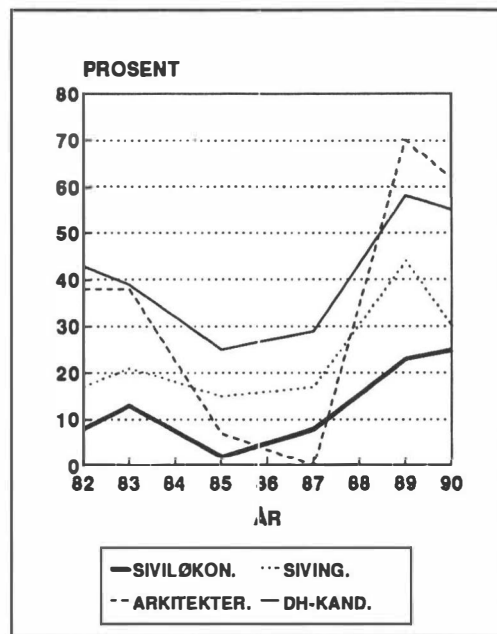
I tillegg til arbeidsledighet ble kandidatene spurt om de hadde hatt vansker med å finne arbeid i samsvar med den utdanningen de hadde avsluttet. Dette spørsmålet måler kandidatenes subjektive oppfatning av det å oppleve vansker. To kandidater kan vurdere samme situasjon forskjellig. Hva man legger i det å oppleve vansker kan også endre seg over tid, ut fra hvilke forventninger man har. I en situasjon med godt arbeidsmarked er man mindre forberedt på å oppleve problemer, og det skal kanskje mindre til før man sier at man opplever vansker enn i en situasjon med dårlig arbeidsmarked.

På tross av denne usikkerheten ser vi av figur 4 at det er godt samsvar mellom denne indikatoren og ledighetsutviklingen i figur 1.

Andelen av kandidater meldt på arbeidsmarkedet som oppga at de hadde hatt vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen var noe lavere enn i forrige undersøkelse for de fleste kandidatgruppene (se figur 4 og tabellene 18 og 19). For DH-kandidatene hadde andelen sunket fra 58 til 55 prosent, for sivilingeniørene hadde den sunket fra 44 til 29 prosent, og for arkitektene hadde den sunket fra 70 til 62 prosent. For siviløkonomene, derimot, hadde den fortsatt å øke, fra 23 til 25 prosent. Av datafagkandidatene fra de private høyskolene mente 57 prosent av kandidatene meldt på arbeidsmarkedet at de hadde vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen, og for handelsøkonomene var prosentandelen 46.

Kandidatene som oppga at de hadde hatt vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen ble også bedt om å svare på hvor viktige de mente ulike mulige årsaker til vanskene var. Spørsmålet hadde 12 faste svarkategorier, og kandidatene kunne rangere de ulike årsakene som "viktig", "noen betydning", "ingen betydning" eller "vet ikke/ikke aktuelt" (se tabell 20).

Figur 4 Andel av kand. meldt på arbeidsmarkedet som oppga at de hadde vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen. Siviløk., siviling., arkitekter og DH-kand. Vårkullene 1982-1990.

Den klart viktigste årsaken til vansker med å finne arbeid i samsvar med utdanningen var i alle kandidatgruppene "konkurrerer med folk med lengre ansienitet". 94 prosent av alle kandidatene som oppga at de hadde hatt vansker krysset av for at denne årsaken var "viktig" eller hadde "noen betydning".

Hva som var den nest viktigste årsaken var forskjellig for de forskjellige utdanningene. For siviløkonomer og sivilingeniører var den nest viktigste årsaken "har for dårlige karakterer"; hhv 46 og 71 prosent mente at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning". Blant arkitekter, DH-kandidater og kandidater i datafag fra private høyskoler var den nest viktigste årsaken "har ikke funnet arbeid på det ønskede sted", hhv 69, 46 og 36 prosent mente at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning". For handelsøkonomene var den nest viktigste årsaken "er for generelt kvalifisert", 50 prosent av kandidatene med vansker oppga at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning".

34 prosent av kandidatene med vansker mente at "er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt" var "viktig" eller hadde "noen betydning", og 33 prosent mente at "er for generelt kvalifisert" var "viktig" eller hadde "noen betydning". Av siviløkonomer, DH-kandidater i samfunnsfag, media/kommunikasjonsfag, naturvitenskapelige fag eller økonomiske fag, og handelsøkonomer, var det flere som oppga at "er for generelt kvalifisert" var "viktig" eller hadde "noen betydning", enn som oppga at "er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt" var "viktig" eller hadde "noen betydning". For sivilingeniører, arkitekter, DH-kandidater i humanistiske fag og datafag, og datafagkandidater fra private høyskoler var det omvendt.

Den minst viktige årsaken var "ønsker deltid på grunn av omsorgsforpliktelser"; bare 1 prosent av kandidatene med vansker mente at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning". Den nest minst viktige årsaken var "vanskelig å skaffe seg bolig der arbeid er tilbudt"; bare 2 prosent mente at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning".

Sammenlikner vi resultatene fra 1990-undersøkelsen med resultatene fra tidligere undersøkelser, finner vi indikasjoner på at kandidatene til en viss grad har nedjustert sine jobbforventninger, og at kvalifikasjonskravene på arbeidsmarkedet har blitt noe strengere. Av tabellen under (tabell T3) ser vi at blant DH-kandidatene har andelen som har oppgitt at krav til arbeidssted, jobbinnhold, arbeidstid og lønn er viktige årsaker til vansker på arbeidsmarkedet, sunket fra 1985 til 1990. I stedet var det en litt høyere andel i 1990 enn i 1985 som oppga at krav til kandidatenes kvalifikasjoner var viktige årsaker til vansker med å finne arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen.

Tabell T3 Prosentandel av DH-kandidater med vansker som oppga at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning". Vårkullene 1985 og 1990.

ÅRSAKER TIL VANSKER	1985	1990
<i>Kandidaten stiller krav til jobben:</i>		
Ektefelles eller samboers arbeid eller utdanning binder meg til et bestemt sted	44	33
Omsorgsforpliktelser binder meg til et bestemt sted	13	9
Har ikke funnet arbeid på det ønskede sted	57	46
Vanskelig å skaffe seg bolig der arb. er tilbudt	10	2
Ønsker en annen type arb. enn det som er tilbudt	40	30
Er blitt tilbudt arbeid, men lønnstilbudet var for lavt	13	8
Ønsker deltid pga. omsorgsforpliktelser	1	1
Ønsker deltid for å finansiere videre studier	5	4
<i>Krav til kandidatens kvalifikasjoner:</i>		
Er kvalifisert bare for et best. arbeidsfelt	30	33
Er for generelt kvalifisert	35	33
Har for dårlige karakterer	17	18
Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	86	93

1.4 Yrke

Kandidater med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse ble også gruppert etter yrkets kompetansenivå i henhold til yrkesgruppering etter kompetansenivå i Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (Statistisk Sentralbyrå).⁶

Av alle kandidater med i undersøkelsen som hadde inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen, hadde 29 prosent av kandidatene arbeid som i følge denne klassifiseringen var på det laveste kompetansenivået, dvs arbeid passende for sysselsatte med mindre enn 3 års universitets- eller høgskole-utdanning (se tabellene 21-26).

Utdanningsnivået i et yrke avhenger både av etterspørselen etter og tilgangen på arbeidskraft med relevant utdanning. Tilgangen er bestemt av dimensjoneringen av høyere utdanning i Norge gjennom lang tid, og det er også usikkert i hvilken grad etterspørselen etter høyere utdannet arbeidskraft skyldes den kompetansen høyere utdannede har tilegnet seg gjennom sitt studium. Det kan også ha skjedd betydelige endringer i kompetansenivået i de ulike yrkene og i bruken av yrkesbetegnelser siden 1970. Det er derfor betydelig usikkerhet knyttet til hvor riktig bilde klassifiseringen gir av det faktiske behovet for utdannet personell i de ulike yrkene.

I følge denne grupperingen var det de nyutdannede arkitektene som hadde mest kompetansekrevede arbeid. Av 14 kandidater med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse et halvt år etter eksamen hadde 13 kandidater arbeid på det høyeste kompetansenivået, og 1 kandidat hadde arbeid på det nest høyeste kompetansenivået. 11 kandidater arbeidet i yrker på området teknisk/naturvitenskapelig/humanistisk/kunstnerisk arbeid, og 3 arbeidet med undervisning/forskning.

Også de nyutdannede sivilingeniørene arbeidet i yrker på svært høyt kompetansenivå; 79 prosent av sivilingeniørene i inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen arbeidet i yrker som ble regnet til gruppen "høyest kompetansenivå", og 18 prosent arbeidet i yrker som ble regnet til gruppen "nest høyest kompetansenivå". 70 prosent av sivilingeniørene i inntektsgivende arbeid var sysselsatt i yrker på området teknisk/naturvitenskapelig/humanistisk og kunstnerisk arbeid, og 25 prosent arbeidet med undervisning/forskning.

Tallene viser at de fleste siviløkonomene var i yrker på et lavere kompetansenivå enn sivilingeniørene og arkitektene, men dette skyldes antakelig i stor grad at det i 1970 var relativt få med høyere utdanning på de yrkesområdene siviløkonomene typisk er utdannet for. Hele 37 prosent hadde arbeid klassifisert i

⁶ Grupperingen er bestemt etter hvor lang utdanning de sysselsatte i de ulike yrkesgruppene i gjennomsnitt hadde ved folketellingen i 1970. Høyeste kompetansenivå tilsvarer utdanning på universitets- og høgskolenivå III (17-18 års utdanning) nest høyeste kompetansenivå tilsvarer utdanning på universitets- og høgskolenivå II (15-16 års utdanning), og lavest kompetansenivå tilsvarer mindre enn 16 år utdanning.

gruppen "lavest kompetansenivå". Bare 31 prosent av de nyutdannede siviløkonomene med inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse arbeidet i yrker som ble regnet til gruppen "høyest kompetansenivå", og 32 prosent hadde arbeid på "nest høyeste kompetansenivå". 50 prosent av kandidatene i inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen arbeidet på området "handel og kontor/annet arbeid" (regnskap, økonomi o.l. medregnes i denne gruppen) og 34 prosent på området "teknisk/naturvitenskapelig/humanistisk/kunstnerisk arbeid" (utredningsarbeid er medregnet i denne gruppen).

Også DH-kandidatene arbeidet i yrker på et betydelig lavere kompetansenivå enn sivilingeniørene og arkitektene; av kandidatene i inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen arbeidet 34 prosent i yrker som i følge klassifiseringen var passende for sysselsatte med mindre enn 3 års høyere utdanning (lavest kompetansenivå).

14 prosent av DH-kandidatene i inntektsgivende arbeid et halvt år etter eksamen var i yrker på det høyeste kompetansenivået, og 52 prosent av kandidatene var i yrker på det nest høyeste kompetansenivået, dvs. arbeid som krever mer enn 3 år med høyere utdanning. Det betyr nødvendigvis ikke at mange DH-kandidater var underkvalifisert for det arbeidet de hadde. Som påpekt ovenfor kan denne grupperingen i mange tilfelle gi et misvisende bilde av det faktiske kompetansebehovet i jobbene. 40 prosent av kandidatene arbeidet på yrkesområdet "handel og kontor/annet arbeid", og 38 prosent hadde "teknisk/naturvitenskapelig/humanistisk og kunstnerisk arbeid".

Av de nyutdannede handelsøkonomene i inntektsgivende arbeid hadde hele 90 prosent arbeid på yrkesområdet "handel og kontor/annet arbeid.". Andelen av kandidatene som hadde arbeid på det laveste kompetansenivået var høyest for handelsøkonomene. Hele 61 prosent hadde slikt arbeid. Dette betyr ikke nødvendigvis at de var overkvalifisert for det arbeidet de hadde, det kan skyldes at det i 1970 var få med høyere utdanning på de yrkesområdene handelsøkonomene typisk er utdannet for. Bare 3 prosent av kandidatene hadde arbeid på det høyeste kompetansenivået og 37 prosent på det nest høyeste.

Av datafagkandidatene fra de private høyskolene i inntektsgivende arbeid var 7 prosent i yrker på det høyeste kompetansenivået, og 58 prosent var i yrker på det nest høyeste kompetansenivået.

1.5 Flere til privat sektor enn i 1989

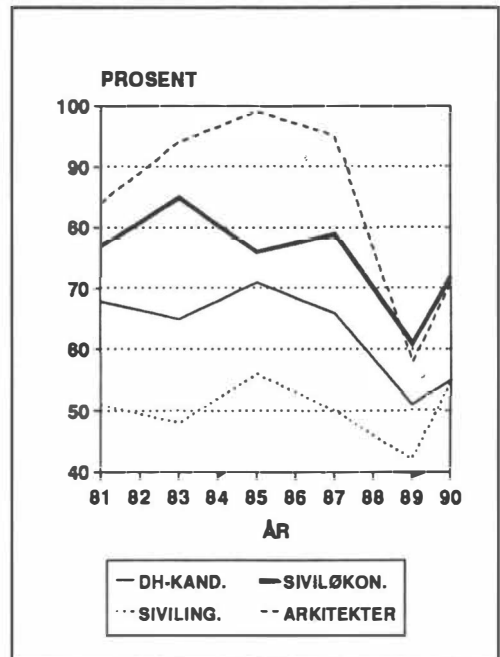
Andelen av de nyutdannede, yrkesaktive kandidatene⁷ som har funnet arbeid i privat sektor⁸ har vanligvis vært høy for de kandidatgruppene som var med i undersøkelsen i 1990. I 1989 falt andelen kraftig, men i 1990 var det igjen litt flere kandidater som fant arbeid i privat sektor (se figur 5 og tabellene 38 og 39). For de fleste kandidatgruppene var det likevel færre enn tidligere på 80-tallet som fant arbeid i privat sektor.

Andelen av kandidatene som hadde funnet arbeid i privat sektor hadde økt mest for sivilingeniørene. 55 prosent av sivilingeniørene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen hadde funnet arbeid i privat sektor, mot 42 prosent i 1989. Økningen skyldtes i hovedsak at langt flere fant arbeid i sekundærnæringene⁹. 33 prosent av de yrkesaktive kandidatene arbeidet i denne næringen et halvt år etter eksamen.

Av de som arbeidet i offentlig sektor var de fleste sysselsatt med undervisning og forskning (32 prosent av de yrkesaktive).

Også av siviløkonomene, som hadde noe større vansker med å finne arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen enn i forrige undersøkelse, var det flere som fant arbeid i privat sektor. 72 prosent av de som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen arbeidet i privat sektor. Økningen skjedde i sekundærnæringene og i

Figur 5 Yrkesaktive kandidater i privat sektor et halvt år etter eksamen i prosent av alle yrkesaktive kandidater. Sivilingeniører, siviløkonomer, arkitekter og DH-kandidater. Vårkullene 1981-1990.

⁷ For definisjon av yrkesaktive kandidater, se pkt. 2.2.

⁸ Med privat sektor mener vi primær- og sekundærnæringer, varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet, samferdsel og kommunikasjon, finansiell og forretningsmessig tjenesteyting (kap. 1-8 i Standard for næringsgruppering, SSB).

⁹ Med sekundærnæringer mener vi oljeutvinning og bergverksdrift, industri, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet (kap. 2-5 i Standard for næringsgruppering, SSB).

varehandel og samferdsel¹⁰. I finansiell og forretningsmessig tjenesteyting¹¹ var det en svak reduksjon fra forrige undersøkelse.

Også for arkitektene økte andelen av de yrkesaktive som fant arbeid i privat sektor fra 1989 til 1990. Andelen falt imidlertid med nesten 40 prosent fra 1985 til 1989, slik at det fortsatt var langt færre som arbeidet i privat sektor enn det som tidligere var vanlig for de nyutdannede arkitektene. Av de 14 kandidatene fra 1990 som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen arbeidet 10 i privat sektor. Samtlige av disse arbeidet i forretningsmessig tjenesteyting¹².

For DH-kandidatene var økningen i andelen av kandidatene som fant arbeid i privat sektor mindre enn for de andre gruppene. Av kandidatene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen arbeidet 55 prosent i privat sektor, mot 51 prosent i 1989.

Flest fant arbeid i finansiell og forretningsmessig tjenesteyting (27 prosent av de yrkesaktive kandidatene). Dette var litt flere enn i forrige undersøkelse, men allikevel langt færre enn tidligere på 80-tallet. Mange jobbet også i sekundærnæringene, varehandel og samferdsel, offentlig administrasjon og i skolen.

Andelen av kandidatene fra de private høgskolene som fant arbeid i privat sektor var betydelig høyere enn for de andre gruppene. Hele 87 prosent av de nyutdannede handelsøkonomene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen og 82 prosent av de yrkesaktive datafagkandidatene hadde funnet arbeid i privat sektor. 39 prosent av de yrkesaktive handelsøkonomene og 50 prosent av datafagkandidatene arbeidet i finansiell og forretningsmessig tjenesteyting.

1.6 Høyere reallønn

Gjennomsnittlig reallønn¹³ for de yrkesaktive og heltidsarbeidende kandidatene et halvt år etter eksamen var for de fleste gruppene høyere i 1990 enn i 1989 (figur 6). En viktig årsak til lønnsøkningen var at en høyere andel fant arbeid i privat sektor.

De nyutdannede arkitektene var en av de få gruppene hvor lønnsnivået hadde fortsatt å falle. Gjennomsnittlig reallønn for de som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen falt med 14 prosent fra 1987 til 1990.

¹⁰ Med varehandel og samferdsel mener vi varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet, transport, lagring, post og telekommunikasjoner (kap. 6 og 7 i Standard for næringsgruppering, SSB).

¹¹ Kap. 8 i Standard for næringsgruppering.

¹² Kap. 832 i Standard for næringsgruppering (SSB).

¹³ Brutto månedlig lønn deflatert med konsumprisindeksen.

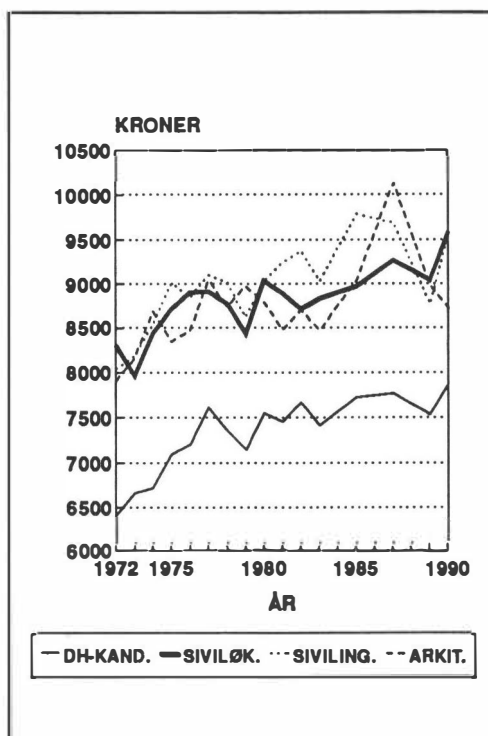
Siviløkonomene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen fikk i gjennomsnitt høyere reallønn i 1990 enn i 1989, på tross av noe større vansker på arbeidsmarkedet. Kandidatene som arbeidet i privat sektor fikk i gjennomsnitt 1 500 kroner mer i brutto nominell månedslønn¹⁴ enn de som arbeidet i offentlig sektor (heltidsarbeidende) (se tabellene 31-36).

Sterkest reallønnsvekst var det for de nyutdannede sivilingeniørene. I gjennomsnitt fikk kandidatene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen 9 prosent høyere lønn i 1990 enn i 1989. En viktig årsak til dette var en spesielt kraftig økning i andelen av de yrkesaktive kandidatene som fant arbeid i privat sektor. Kandidatene som arbeidet i privat sektor fikk i gjennomsnitt 1 800 kroner mer i brutto nominell månedslønn enn de som arbeidet i offentlig sektor (heltidsarbeidende).

Også for de fleste gruppene av DH-kandidater var den gjennomsnittlige reallønna for de som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen høyere i 1990 enn i 1989. Sterkest reallønnsvekst var det for kandidater i samfunnsfag. De som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen fikk i 1990 i gjennomsnitt 15 210 kroner i brutto nominell månedslønn. Dette var betydelig høyere enn for de andre DH-gruppene. Til sammenligning var gjennomsnittslønna til de nyutdannede arkitektene 15 358 kroner.

For DH-kandidatene samlet var det ingen betydelig lønnsforskjell mellom offentlig og privat sektor, men for flere av faggruppene fant vi forskjeller. Det store flertallet av DH-kandidatene i samfunnsfag arbeidet i offentlig sektor, og her lå brutto månedslønn gjennomsnittlig 1 500 kroner høyere enn for de få kandidatene som arbeidet i privat sektor. At så mange av samfunnsfagkandidatene arbeidet i offentlig sektor, forklarer derfor den høye gjennomsnittlige månedslønna deres.

Figur 6 Gjennomsnittlig månedlig reallønn for yrkesaktive heltidsarbeidende kandidater et halvt år etter eksamen. Siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter og DH-kandidater. 1972-1990. Basisår=1981.

¹⁴ For definisjon av brutto månedslønn, se kap. 2.2.

Også kandidatene i naturvitenskapelige fag tjente gjennomsnittlig 1 500 kroner mer i offentlig enn i privat sektor, men av disse kandidatene arbeidet 2/3 i privat sektor, og gjennomsnittlig månedslønn totalt var lav; kroner 13 604.

De nyutdannede handelsøkonomene fikk i gjennomsnitt betydelig lavere lønn enn siviløkonomene, men betydelig høyere lønn enn de nyutdannede DH-økonomene. Gjennomsnittlig brutto nominell månedslønn for kandidatene som var yrkesaktive et halvt år etter eksamen var hhv 15 270 kroner (handelsøkonomene), 16 904 kroner (siviløkonomene) og 13 881 kroner (DH-økonomene).

En viktig årsak til lønnsforskjellene var at siviløkonomene i gjennomsnitt hadde jobber med høyere kvalifikasjonskrav enn handelsøkonomene, som igjen hadde jobber med høyere kvalifikasjonskrav enn DH-kandidatene.

De mannlige økonomene fikk i gjennomsnitt betydelig høyere lønn enn de kvinnelige økonomene.

Datafagkandidatene fra de private høgskolene fikk i gjennomsnitt noe lavere lønn enn DH-kandidatene i datafag.

1.7 Foreldres utdanningsbakgrunn

En viktig målsetting i utdanningspolitikken har vært å skape større likhet i rekrutteringen til høyere utdanning fra ulike lag av befolkningen. Delvis har det vært nødvendig for å dekke et økende behov for høyere utdannet arbeidskraft, og delvis har man ønsket å gi like muligheter for utdanning og yrkeskarriere uansett sosial bakgrunn.

Dette har foranlediget en viss bekymring for om studenter med foreldre med lav sosio-økonomisk status ville ha samme studieprogresjon og samme yrkesmuligheter etter fullført utdanning, som studenter med foreldre med høy sosio-økonomisk status.

Undersøkelser har vist at jo høyere utdanning foreldrene har, jo større er sannsynligheten for at deres barn velger å ta høyere utdanning. Foreldrenes utdanningsbakgrunn har også betydning for valg av fagområde. Man har også forsøkt å undersøke om det er en sammenheng mellom foreldrenes utdanningsbakgrunn og barnas studiegjennomføring. Resultatene fra disse undersøkelsene har imidlertid vært usikre. Her skal vi nøye oss med å se på om vi finner forskjeller i arbeidsmarkedstilpasningen for kandidater med ulik sosial bakgrunn.

I tabellen under (tabell T4) er sosial bakgrunn representert ved hvor mange av foreldrene som har høyere utdanning, 0, 1 eller 2. Indikatorer for yrkesmuligheter etter fullført utdanning (et halvt år etter eksamen) er arbeidsledig eller ikke, gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, i relevant arbeid eller ikke.

Indikatorene viser ingen klar tendens til at sosial bakgrunn, representert ved foreldrenes utdanningsbakgrunn (høyere utdanning eller ikke), hadde betydning for oppnådd yrkesposisjon et halvt år etter eksamen.

Tabell T4

Kandidater etter antall foreldre med høyere utdanning. Prosentandel av kandidater meldt på arbeidsmarkedet som oppga at de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Gjennomsnittlig brutto månedslønn for heltidsarbeidende kandidater. Prosentandel av kandidater med relevant arbeid. Universitetskandidater, DH-kandidater og kandidater fra private høyskoler. Vårkullene 1989 og 1990.

År	1989			1990		
<i>Antall foreldre med høgskoleutdanning</i>	0	1	2	0	1	2
<i>Totalt</i>						
Prosentandel arb.led.	8	7	9	11	13	5
Gj. brutto månedslønn for heltidsarbeidende	14083	14128	14114	14658	15113	15508
Prosentandel av kandi- dater med relevant arb.	60	61	58	47	49	52
<i>Universitetskandidater</i>						
Prosentandel arb.led.	6	7	7	11	13	3
Gj. brutto månedslønn for heltidsarbeidende	15319	15015	14900	16948	16807	16626
Prosentandel av kandi- dater med relevant arb.	82	80	77	77	70	72
<i>DH-kandidater</i>						
Prosentandel arb.led.	13	10	17	10	11	8
Gj. brutto månedslønn for heltidsarbeidende	13145	12899	12669	13657	13640	13062
Prosentandel av kandi- dater med relevant arb.	41	38	30	39	37	33
<i>Kandidater fra private høyskoler</i>						
Prosentandel arb.led.				15	16	7
Gj. brutto månedslønn for heltidsarbeidende				13765	14214	15701
Prosentandel av kandi- dater med relevant arb.				44	48	54

2 Opplegg og gjennomføring

2.1 Omfanget av undersøkelsen

Undersøkelsen i 1990 inkluderer nyutdannede siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter, DH-kandidater med 2- eller 3-årig utdanning, handelsøkonomer og kandidater fra med 2-årig datafagsutdanning fra Norges Høyskole for Informasjonsteknologi og Datahøgskolen. Opplysninger om uteksaminerte kandidater i vårsemesteret innhentes fra de enkelte læresteder.

Kandidatene klassifiseres i henhold til Standard for Utdanningsgruppering, Statistisk Sentralbyrå.

Universitetskandidater med høyere grad:

Denne gruppen omfatter nyutdannede siviløkonomer, sivilingeniører og arkitekter.

Distrikthøgskolekandidater fra 2-og 3-årige studieretninger:

Disse er inndelt i følgende fagfelt: humanistiske fag, samfunnsfag, media/kommunikasjonsfag, datafag, naturvitenskapelige fag, økonomiske fag, natur/miljøvern fag, samferdselsfag, idrettsfag.

Private høyskoler:

Denne gruppen omfatter nyutdannede handelsøkonomer fra Oslo handelshøyskole, og kandidater med 2-årig datautdanning fra Norges Høyskole for Informasjonsteknologi og Datahøgskolen.

Kandidatene som er med i årets undersøkelse er uteksaminert fra følgende læresteder: Norges Tekniske Høyskole, Høgskolesenteret i Rogaland, Arkitektthøgskolen i Oslo, Bedriftsøkonomisk Institutt, Norges Handelshøyskole, Høgskolesenteret i Nordland, Datahøgskolen, Norges Høyskole for Informasjonsteknologi, Oslo Handelshøyskole og samtlige DH-skoler.

2.2 Begreper og definisjoner

Hovedaktivitet: Kandidater som har svart at de har inntektsgivende arbeid, studier med lønn eller lønnet velferdspremisjon som hovedaktivitet (spørreskjemaets spørsmål 9a), er kategorisert enten som *yrkesaktive* (i arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen) eller som *i arbeid uten samsvar med utdanningen*. Det er kandidatenes egen vurdering av arbeidet som er lagt til grunn for kategoriseringen. Bare kandidater som har svart at arbeidsoppgavene er på et nivå der det er "helt uten betydning om en har høy utdanning" (spørsmål 28), og samtidig har svart at utdanningen passer "dårlig" til arbeidsoppgavene (spørsmål 29), regnes for å være

"i arbeid uten samsvar med utdanningen" og blir dermed etter vår definisjon regnet som *ikke yrkesaktive*.

Vi bruker også begrepet kandidater *i inntektsgivende arbeid* (til forskjell fra *yrkesaktive* kandidater, se over). For kategorien inntektsgivende arbeid er det ikke tatt hensyn til om arbeidet er i noenlunde samsvar med utdanningen eller ikke. De er kategorisert etter sp. 9a og har svart at deres hovedaktivitet er inntektsgivende arbeid, studier med lønn eller velferdspermisjon med lønn.

Grupperingen av hovedaktivitet kan illustreres slik:

Yrkesaktive	Arbeid uten samsvar med utdanningen	Studier uten lønn	Verneplikt	Annet
		Studier uten lønn	Førstegangstjeneste med og uten lønn	Omsorgsarbeid uten lønn Arbeidsmarkeds-kurs Annet

Den nederste delen viser svarkategoriene i spørsmål 9a i spørreskjemaet.

Kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet: Kategorien omfatter alle yrkesaktive kandidater og alle som (spørsmål 14) har svart at de har "forsøkt å få arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen". Også de som har gått tilbake til tidligere stilling vil komme inn under kategorien meldt på arbeidsmarkedet.

Arbeidsledige kandidater: Som arbeidsledige regner vi 1) kandidater som har svart at de oppfatter seg som hovedsakelig arbeidsledige (registrert og uregistrert) og som ikke hadde arbeid som hovedbeskjeftigelse og 2) kandidater som var på arbeidsmarkeds-/sysselsettingstiltak (spm. 10).

Definisjonen av arbeidsledighet har endret seg over tid: I perioden 1981-84 ble bare personer uten inntektsgivende arbeid regnet som ledige, men det ble benyttet en annen spørsmålsformulering. I perioden 1985-1987 inkluderte ledighetstallene noen (få) kandidater som oppfattet seg som hovedsakelig arbeidsledige samtidig med at de oppga inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse. Tallene for arbeidsledighet tom 1987 i *tidligere rapporter* er derfor ikke direkte sammen-

liknbare med tallene for arbeidsledighet i rapportene fra 1989¹⁵ og 1990. Arbeidsledighetstallene for 1982, 1985 og 1987 i tabellene med tidsserier er beregnet på nytt etter gjeldende definisjon i denne rapporten og rapporten fra 1989.

I 1990 ble spørsmålet om arbeidsledighet (spm. 10) utvidet med kategorien "på arbeidsmarkeds-/sysselsettingstiltak" og skiller seg slik fra tidligere undersøkelser. Dette har minimale konsekvenser for sammenlignbarheten av resultatene fra 1990 med tidligere års resultater.

Månedslønn: Månedslønnen er brutto månedslønn eksklusive ekstraintekter. I tilfeller der både månedslønn og lønnstrinn er oppgitt og det er forskjell på disse, er den månedslønnen som tilsvare det oppgitte lønnstrinnet brukt.

Næring: Næringsgrupperingen for 1990 er i samsvar med næringsgrupperingen i offentlig norsk statistikk (revidert utgave 1972), som bygger på 1968-utgaven av International Standard for Industrial Classification of all Economic Activities (ISIC). I undersøkelser før 1989 ble grupperingen foretatt ut i fra et prekodet spørsmål med faste svarkategorier som i grove trekk tilsvarte undergrupper i den offisielle standard for næringsgruppering.

Yrke: Yrkesgrupperingen følger Standard for yrkesgruppering i offentlig norsk statistikk (1965), som bygger på International Standard Classification of Occupations (ISCO) utgitt i 1958. I tillegg er yrke gruppert etter kompetansenivå og følger her Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (SSB 1984).

Sektor: Som privat sektor regnes enkeltfirma, aksjeselskap eller en organisasjon, stiftelse eller liknende (svarkategoriene 4, 5 og 6 i spørsmål 21). Som offentlig sektor regnes kommunal, fylkeskommunal og statlig virksomhet (svarkategori 1, 2 og 3 i spørsmål 21).

2.3 Bruk av tabellene

Utdanningsgrupperingen er relativt detaljert, slik at det for en del grupper er relativt få med i tallgrunnlaget. For disse gruppene kan det være betydelig usikkerhet knyttet til om resultatene er representative for arbeidsmarkedssituasjonen.

Derfor har vi valgt følgende praksis i dette tabellnotatet:

Det presenteres prosent for utdanningsgrupper som består av ned til 20 kandidater, når vi viser resultater for *mer enn to år* i en tabell. Når prosentgrunnlaget er mellom 20 og 50 kandidater settes prosentandelen i parentes. Det presenteres

¹⁵ Rapport 4/91, NAVFs utredningsinstitutt.

altså aldri prosenter for utdanningsgrupper med færre enn 20 kandidater. Når tabellen inneholder resultater fra bare *ett år* (i dette tilfellet fra 1990-undersøkelsen), presenterer vi ikke prosenter for grupper hvor tallgrunnlaget er mindre enn 50 kandidater.

I tilfeller der tallgrunnlaget er for lavt til at det presenteres prosenterte resultater markeres dette med : (to prikker) i tabellen.

Det er ikke presentert gjennomsnittslønn for utdanningsgrupper der tallgrunnlaget er mindre enn 5.

Det er også knyttet større usikkerhet til forskjeller i prosent mellom utdanningsgrupper eller til forskjeller over tid enn til det enkelte resultatet. En må derfor være varsom med å trekke konklusjoner om forskjeller i arbeidsmarkedsforhold mellom enkeltgrupper, eller om endringer over tid for en enkelt utdanningsgruppe.

3 Tabeller

Tabell 1 Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Ube- svart	Alder								
			20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over
KAND. I ALT	2673	54	276	648	801	474	163	76	54	58	69
HØYERE GRAD	764	-	-	27	349	254	68	27	15	9	15
Siviløkonomer	378	-	-	24	161	132	35	10	7	4	5
Sivilingen.	352	-	-	3	186	106	25	13	6	4	9
Arkitekter	34	-	-	-	2	16	8	4	2	1	1
DH-KANDIDATER	1579	-	235	545	357	177	86	43	38	45	53
Humanist. fag	94	-	9	29	19	19	9	4	1	3	1
Samfunnsfag	80	-	9	20	18	12	3	3	4	4	7
Media/komm.f.	61	-	1	5	10	10	15	9	2	5	4
Datafag	126	-	12	50	39	10	3	5	2	3	2
Naturvit. fag	64	-	5	22	22	7	3	-	-	2	3
Økonom. fag	978	-	182	360	204	92	37	17	27	27	32
Nat.miljøv.f.	18	-	-	11	4	1	1	1	-	-	-
Samferdselsf.	139	-	16	33	39	26	15	4	2	1	3
Idrettsfag	19	-	1	15	2	-	-	-	-	-	1
PRIVATE HØGSK.	330	54	41	76	95	43	9	6	1	4	1
Datafag	228	54	41	62	45	13	3	5	-	4	1
Økon.fag	102	-	-	14	50	30	6	1	1	-	-

Tabell 2 Uteksaminerte mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Ube- svart	Alder									
			20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over	
KAND. I ALT	1430	41	107	284	440	306	105	43	31	35	38	
HØYERE GRAD	504	-	-	12	207	184	49	20	14	7	11	
Siviløkonomer	239	-	-	12	92	93	23	7	6	3	3	
Sivilingen.	253	-	-	-	115	84	24	12	6	4	8	
Arkitekter	12	-	-	-	-	7	2	1	2	-	-	
DH-KANDIDATER	716	-	84	230	175	90	50	19	16	25	27	
Humanist. fag	24	-	3	3	4	6	5	1	-	2	-	
Samfunnsfag	28	-	2	7	6	3	-	1	2	3	4	
Media/komm.f.	27	-	1	2	4	2	9	4	-	2	3	
Datafag	83	-	6	33	26	5	2	5	1	3	2	
Naturvit. fag	39	-	3	11	14	6	3	-	-	-	2	
Økonom. fag	447	-	64	149	109	53	25	7	12	14	14	
Nat.miljøv.f.	9	-	-	4	2	1	1	1	-	-	-	
Samferdselsf.	49	-	5	13	9	14	5	-	1	1	1	
Idrettsfag	10	-	-	8	1	-	-	-	-	-	1	
PRIVATE HØGSK.	210	41	23	42	58	32	6	4	1	3	-	
Datafag	153	41	23	38	33	10	1	4	-	3	-	
Økon.fag	57	-	-	4	25	22	5	-	1	-	-	

Tabell 3 Uteksaminerte kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Ube- svart	Alder								
			20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over
KAND. I ALT	1243	13	169	364	361	168	58	33	23	23	31
HØYERE GRAD	260	-	-	15	142	70	19	7	1	2	4
Siviløkonomer	139	-	-	12	69	39	12	3	1	1	2
Sivilingen.	99	-	-	3	71	22	1	1	-	-	1
Arkitekter	22	-	-	-	2	9	6	3	-	1	1
DH-KANDIDATER	863	-	151	315	182	87	36	24	22	20	26
Humanist. fag	70	-	6	26	15	13	4	3	1	1	1
Samfunnsfag	52	-	7	13	12	9	3	2	2	1	3
Media/komm.f.	34	-	-	3	6	8	6	5	2	3	1
Datafag	43	-	6	17	13	5	1	-	1	-	-
Naturvit. fag	25	-	2	11	8	1	-	-	-	2	1
Økonom. fag	531	-	118	211	95	39	12	10	15	13	18
Nat.miljøv.f.	9	-	-	7	2	-	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	90	-	11	20	30	12	10	4	1	-	2
Idrettsfag	9	-	1	7	1	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	120	13	18	34	37	11	3	2	-	1	1
Datafag	75	13	18	24	12	3	2	1	-	1	1
Økon.fag	45	-	-	10	25	8	1	1	-	-	-

Tabell 4 Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Alder								
		20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over
KAND. I ALT	100 ¹⁶	11	25	31	18	6	3	2	2	3
HØYERE GRAD	100	-	4	46	33	9	4	2	1	2
Siviløkonomer	100	-	6	43	35	9	3	2	1	1
Sivilingen.	100	-	1	53	30	7	4	2	1	3
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	15	35	23	11	5	3	2	3	3
Humanist. fag	100	10	31	20	20	10	4	1	3	1
Samfunnsfag	100	11	25	23	15	4	4	5	5	9
Media/komm.fag	100	2	8	16	16	25	15	3	8	7
Datafag	100	10	40	31	8	2	4	2	2	2
Naturvit. fag	100	8	34	34	11	5	-	-	3	5
Økonom. fag	100	19	37	21	9	4	2	3	3	3
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	100	12	24	28	19	11	3	1	1	2
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	15	28	34	16	3	2	0	1	0
Datafag	100	24	36	26	7	2	3	-	2	1
Økon.fag	100	-	14	49	29	6	1	1	-	-

¹⁶ Ved prosentuering er de ubesvarte (54 kandidater) holdt utenfor, se tab. 1.

Tabell 5 Uteksaminerte mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Alder								
		20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over
KAND. I ALT	100	8	20	32	22	8	3	2	3	3
HØYERE GRAD	100	-	2	41	37	10	4	3	1	2
Siviløkonomer	100	-	5	39	39	10	3	3	1	1
Sivilingen.	100	-	-	46	33	10	5	2	2	3
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	12	32	24	13	7	3	2	4	4
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	100	7	40	31	6	2	6	1	4	2
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	14	33	24	12	6	2	3	3	3
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	14	25	34	19	4	2	1	2	-
Datafag	100	21	34	29	9	1	4	-	3	-
Økon.fag	100	-	7	44	39	9	-	2	-	-

Tabell 6 Uteksaminerte kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter alder. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kand. i alt	Alder								
		20- 21	22- 23	24- 25	26- 27	28- 29	30- 31	32- 33	34- 37	38 og over
KAND. I ALT	100	14	30	29	14	5	3	2	2	3
HØYERE GRAD	100	-	6	55	27	7	3	0	1	2
Siviløkonomer	100	-	9	50	28	9	2	1	1	1
Sivilingen.	100	-	3	72	22	1	1	-	-	1
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	18	37	21	10	4	3	3	2	3
Humanist. fag	100	9	37	21	19	6	4	1	1	1
Samfunnsfag	100	14	25	23	17	6	4	4	2	6
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	22	40	18	7	2	2	3	2	3
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	100	12	22	33	13	11	4	1	-	2
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	17	32	35	10	3	2	-	1	1
Datafag	100	29	39	19	5	3	2	-	2	2
Økon.fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Tabell 7 Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 og personer som besvarte spørreskjemaet, i absolutte tall og prosent.

Kandidat- gruppe	Antall uteksami- nerte kandidater	Ved under- søkelsen svarte	Svar- prosent
KANDIDATER I ALT	2673	2164	81
HØYERE GRAD	764	604	79
Siviløkonomer	378	273	72
Sivilingen.	352	308	88
Arkitekter	34	23	68
DH-KANDIDATER	1579	1324	84
Humanist. fag	94	75	80
Samfunnsfag	80	74	93
Media/komm.fag	61	48	79
Datafag	126	100	79
Naturvit. fag	64	58	91
Økonom. fag	978	822	84
Natur/miljøvf	18	17	94
Samferdselsf.	139	114	82
Idrettsfag	19	16	84
PRIVATE HØGSK.	330	236	72
Datafag	228	162	71
Økon.fag	102	74	73

Tabell 8 Uteksaminerte kandidater fra vårkullet 1990 og personer som besvarte spørreskjemaet, etter kjønn, i absolutte tall og prosent.

Kandidat- gruppe	Menn og kvinner (=100%)	Menn		Kvinner	
		Abs. tall	Pro- sent	Abs. tall	Pro- sent
KANDIDATER I ALT	2164	1133	52	1031	48
HØYERE GRAD	604	399	66	205	34
Siviløkonomer	273	172	63	101	37
Sivilingen.	308	220	71	88	29
Arkitekter	23	7	30	16	70
DH-KANDIDATER	1324	591	45	733	55
Humanist. fag	75	16	21	59	79
Samfunnsfag	74	27	36	47	64
Media/komm.fag	48	20	42	28	58
Datafag	100	67	67	33	33
Naturvit. fag	58	36	62	22	38
Økonom. fag	822	364	44	458	56
Natur/miljøvf	17	9	53	8	47
Samferdselsf.	114	44	39	70	61
Idrettsfag	16	8	50	8	50
PRIVATE HØGSK.	236	143	61	93	39
Datafag	162	104	64	58	36
Økon.fag	74	39	53	35	47

Tabell 9 Kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Hovedaktivitet					
	Kandi- dater i alt	Yrkes- aktive	I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	2164	1077	95	670	160	162
HØYERE GRAD	604	448	7	34	65	50
Siviløkonomer	273	212	3	27	9	22
Sivilingen.	308	222	4	6	55	21
Arkitekter	23	14	-	1	1	7
DH-KANDIDATER	1324	518	66	584	68	88
Humanist. fag	75	31	8	32	1	3
Samfunnsfag	74	31	4	35	1	3
Media/komm.fag	48	30	1	10	3	4
Datafag	100	35	4	39	9	13
Naturvit. fag	58	19	2	26	5	6
Økonom. fag	822	319	43	375	42	43
Natur/miljøvf	17	4	-	9	1	3
Samferdselsf.	114	44	4	49	5	12
Idrettsfag	16	5	-	9	1	1
PRIVATE HØGSK.	236	111	22	52	27	24
Datafag	162	54	16	48	24	20
Økon.fag	74	57	6	4	3	4

Tabell 10 Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Yrkes- aktive	Hovedaktivitet			
			I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	1133	558	31	305	159	80
HØYERE GRAD	399	276	3	23	65	32
Siviløkonomer	172	131	1	17	9	14
Sivilingen.	220	141	2	5	55	17
Arkitekter	7	4	-	1	1	1
DH-KANDIDATER	591	225	17	248	67	34
Humanist. fag	16	7	1	6	1	1
Samfunnsfag	27	16	-	10	1	-
Media/komm.fag	20	11	-	5	2	2
Datafag	67	26	3	22	9	7
Naturvit. fag	36	9	2	16	5	4
Økonom. fag	364	134	10	163	42	15
Natur/miljøvf	9	-	-	6	1	2
Samferdselsf.	44	18	1	18	5	2
Idrettsfag	8	4	-	2	1	1
PRIVATE HØGSK.	143	57	11	34	27	14
Datafag	104	28	8	32	24	12
Økon.fag	39	29	3	2	3	2

Tabell 11 Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Hovedaktivitet					
	Kandi- dater i alt	Yrkes- aktive	I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	1031	519	64	365	1	82
HØYERE GRAD	205	172	4	11	-	18
Siviløkonomer	101	81	2	10	-	8
Sivilingen.	88	81	2	1	-	4
Arkitekter	16	10	-	-	-	6
DH-KANDIDATER	733	293	49	336	1	54
Humanist. fag	59	24	7	26	-	2
Samfunnsfag	47	15	4	25	-	3
Media/komm.fag	28	19	1	5	1	2
Datafag	33	9	1	17	-	6
Naturvit. fag	22	10	-	10	-	2
Økonom. fag	458	185	33	212	-	28
Natur/miljøvf	8	4	-	3	-	1
Samferdselsf.	70	26	3	31	-	10
Idrettsfag	8	1	-	7	-	-
PRIVATE HØGSK.	93	54	11	18	-	10
Datafag	58	26	8	16	-	8
Økon.fag	35	28	3	2	-	2

Tabell 12 Kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Yrkes- aktive	Hovedaktivitet			
			I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	100	50	4	31	7	8
HØYERE GRAD	100	74	1	6	11	8
Siviløkonomer	100	78	1	10	3	8
Sivilingen.	100	72	1	2	18	7
Arkitekter	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	39	5	44	5	7
Humanist. fag	100	41	11	43	1	4
Samfunnsfag	100	42	5	47	1	4
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:
Datafag	100	35	4	39	9	13
Naturvit. fag	100	33	3	45	9	10
Økonom. fag	100	39	5	46	5	5
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	100	39	4	43	4	11
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	47	9	22	11	10
Datafag	100	33	10	30	15	12
Økon.fag	100	77	8	5	4	5

Tabell 13 Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent.

Kandidat- gruppe	Hovedaktivitet					
	Kandi- dater i alt	Yrkes- aktive	I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	100	49	3	27	14	7
HØYERE GRAD	100	69	1	6	16	8
Siviløkonomer	100	76	1	10	5	8
Sivilingen.	100	64	1	2	25	8
Arkitekter	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	38	3	42	11	6
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:
Datafag	100	39	5	33	13	10
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	37	3	45	12	4
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	40	8	24	19	10
Datafag	100	27	8	31	23	12
Økon.fag	:	:	:	:	:	:

Tabell 14 Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedaktivitet et halvt år etter eksamen. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Hovedaktivitet				
		Yrkes- aktive	I arb. uten samsvar med utd.	Stu- dier uten lønn	Verne- plikt	Annet
KANDIDATER I ALT	100	50	6	35	0	8
HØYERE GRAD	100	84	2	5	-	9
Siviløkonomer	100	80	2	10	-	8
Sivilingen.	100	92	2	1	-	5
Arkitekter	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	40	7	46	0	7
Humanist. fag	100	41	12	44	-	3
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	40	7	46	-	6
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	100	37	4	44	-	14
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	58	12	19	-	11
Datafag	100	45	14	28	-	14
Økon.fag	:	:	:	:	:	:

Tabell 15 Kandidater meldt på arbeidsmarkedet¹⁷ og prosentandelen av disse som oppga at de var arbeidsledige¹⁸ et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-1990.

Kandidat- gruppe	Antall kandidater meldt på arbeidsmarkedet					Andelen som var arbeidsledige				
	82	85	87	89	90	82 ¹⁹	85	87	89	90
HØYERE GRAD	241	281	367	472	537	4	1	2	10	9
Siviløkon.	117	123	196	253	244	2	1	2	6	8
Sivilingen.	100	125	149	189	272	5	1	3	11	9
Arkitekter	24	33	22	30	21	(8)	(-)	(-)	(33)	(33)
DISTR.HØGSK.	378	708	609	898	833	7	2	4	13	11
Humanist.fag	48	36	34	40	48	(10)	3	(12)	(10)	(8)
Samfunnsfag	47	63	29	75	56	(4)	5	(-)	11	5
Media/komm.	20	20	19	41	42	(5)	-	:	(12)	(7)
Datafag	63	69	79	69	68	2	3	-	15	23
Nat.vit.fag	21	52	20	50	35	(19)	-	(-)	10	(15)
Økon.fag	120	390	374	532	493	7	2	5	13	10
Nat./miljøv.	13	15	9	11	10	:	-	:	:	:
Samferds.fag	46	61	44	68	72	(7)	5	(7)	19	13
Idrettsfag	.	2	1	12	9	.	:	:	:	:
PRIVATE HØGSKOLER	167	14
Datafag	97	19
Økon.fag	70	7

¹⁷ For definisjon av 'kandidater meldt på arbeidsmarkedet', se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

¹⁸ For definisjon av arbeidsledige kandidater, se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

¹⁹ Pga. ulik spørsmålsformulering er tallene for 1982 bare tilnærmet sammenliknbare med de øvrige årene i tabellen.

Tabell 16 Kandidater fra vårkullet 1990 meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som oppga at de var arbeidsledige et halvt år etter eksamen. Absolutte tall og prosent.

Kandidat- gruppe	Meldt på arbeids- markedet	Arbeidsledig ²⁰	
		Abs. tall	Prosent
KANDIDATER I ALT	1537 ²¹	161	11
HØYERE GRAD	537	49	9
Siviløkonomer	244	19	8
Sivilingen.	272	23	9
Arkitekter	21	7	:
DH-KANDIDATER	833	89	11
Humanist. fag	48	4	:
Samfunnsfag	56	3	5
Media/komm.fag	42	3	:
Datafag	68	15	23
Naturvit. fag	35	5	:
Økonom. fag	493	46	10
Natur/miljøvf	10	3	:
Samferdselsf.	72	9	13
Idrettsfag	9	1	:
PRIVATE HØGSK.	167	23	14
Datafag	97	18	19
Økon.fag	70	5	7

²⁰ For definisjon av arbeidsledige kandidater, se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

²¹ Ved prosentuering av arbeidsledighet er de ubesvarte holdt utenfor (= 16 kandidater i alt; 9 menn og 7 kvinner). For definisjon av 'meldt på arbeidsmarkedet', se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

Tabell 17 Mannlige og kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som oppga at de var arbeidsledige²² et halvt år etter eksamen. Abs.tall og prosent.

	Menn			Kvinner		
	Meldt på arbeidsmarkedet ²³	Abs.tall	Pro-sent	Meldt på arbeidsmarkedet	Abs.tall	Pro-sent
KANDIDATER I ALT	772	86	11	765	75	10
HØYERE GRAD	342	34	10	195	15	8
Siviløkonomer	152	12	8	92	7	8
Sivilingen.	184	20	11	88	3	3
Arkitekter	6	2	:	15	5	:
DH-KANDIDATER	338	37	11	495	52	11
Humanist. fag	10	1	:	38	3	:
Samfunnsfag	20	-	:	36	3	:
Media/komm.fag	16	2	:	26	1	:
Datafag	47	9	:	21	6	:
Naturvit. fag	20	4	:	15	1	:
Økonom. fag	191	16	9	302	30	10
Natur/miljøvf	3	2	:	7	1	:
Samferdselsf.	25	2	:	47	7	:
Idrettsfag	6	1	:	3	-	:
PRIVATE HØGSK.	92	15	16	75	8	11
Datafag	56	12	21	41	6	:
Økon.fag	36	3	:	34	2	:

²² For definisjon av arbeidsledige kandidater, se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

²³ For definisjon av "meldt på arbeidsmarkedet" se pkt. 2.2 Begreper og definisjoner.

Tabell 18 Kandidater meldt på arbeidsmarkedet og andelen av disse som hadde hatt vansker med å få arbeid et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-1990. Prosent.

Kandidat- gruppe	Antall kandidater meldt på arbeidsmarkedet					Andelen som hadde hatt vansker				
	82	85 ²⁴	87	89	90	82	85	87	89	90
KAND.I ALT	619	757	976	1370	1537	32	20	23	50	46
HØYERE GRAD	241	215	367	472	537	15	8	11	35	29
Siviløkon.	117	95	196	253	244	8	2	8	23	25
Sivilingen.	100	92	149	189	272	17	15	17	44	29
Arkitekter	24	28	22	30	21	(38)	(7)	(-)	(70)	(62)
DISTR.HØGSK.	378	542	609	898	833	43	25	29	58	55
Humanist.fag	48	25	34	40	48	(73)	(32)	(38)	(60)	(52)
Samfunnsfag	47	48	29	75	56	(60)	(67)	(41)	57	59
Media/komm.	20	15	19	41	42	(50)	:	:	(59)	(41)
Datafag	63	48	79	69	68	17	(8)	23	61	63
Nat.vit.fag	21	34	20	50	35	(62)	(18)	(45)	56	(60)
Økon.fag	120	310	374	532	493	31	21	27	57	55
Nat./miljøv.	13	14	9	11	10	:	:	:	:	:
Samferds.fag	46	47	44	68	72	(37)	(36)	(46)	65	53
Idrettsfag	.	1	1	12	9	.	:	:	:	:
PRIVATE HØGSKOLER	167	52
Datafag	97	57
Økon.fag	70	46

²⁴ I 1985 er grunnlagstallet kandidater som "har forsøkt å få arbeid" (se notat 3/88, NAVFs utredningsinstitutt).

Tabell 19 Mannlige og kvinnelige kandidater meldt på arbeids-
markedet og andelen av disse som hadde hatt vansker med
å få arbeid et halvt år etter eksamen. Vårkullet 1990.
Absolutte tall og prosent.

Kandidat- gruppe	MENN			KVINNER		
	Meldt på arb.mark.	Hadde hatt vansker		Meldt på arb.mark.	Hadde hatt vansker	
		Abs. tall	Pro- sent		Abs. tall	Pro- sent
KAND. I ALT	772	303	39	765	399	52
HØYERE GRAD	342	95	28	195	59	30
Siviløkonomer	152	37	24	92	24	26
Sivilingen.	184	54	29	88	26	30
Arkitekter	6	4	:	15	9	:
DH-KANDIDATER	338	164	49	495	297	60
Humanist. fag	10	6	:	38	19	:
Samfunnsfag	20	9	:	36	24	:
Media/komm.fag	16	7	:	26	10	:
Datafag	47	26	:	21	17	:
Naturvit. fag	20	12	:	15	9	:
Økonom. fag	191	90	47	302	183	61
Natur/miljøvf	3	3	:	7	6	:
Samferdselsf.	25	10	:	47	28	:
Idrettsfag	6	1	:	3	1	:
PRIVATE HØGSK.	92	44	48	75	43	57
Datafag	56	29	52	41	26	:
Økon.fag	36	15	:	34	17	:

Tabell 20 Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1990 hadde hatt vansker med å få arbeid et halvt år etter eksamen. Antall kandidater som svarte at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning". Absolutte tall.

Kandidatgruppe	Årsaker til vansker		
	Kandi- dater som hadde van- sker ²⁵	Ektefelles el. samboers arb. el. utd. binder meg til et best. sted	Omsorgs- plikter binder meg til et best. sted
KAND. I ALT	703	201	55
HØYERE GRAD	154	31	10
Siviløkonomer	61	11	4
Sivilingen.	80	15	2
Arkitekter	13	5	4
DH-KANDIDATER	462	150	41
Humanist. fag	25	8	1
Samfunnsfag	33	9	3
Media/komm.fag	17	7	3
Datafag	43	6	2
Naturvit. fag	22	6	4
Økonom. fag	273	104	27
Natur/miljøvf	9	1	-
Samferdselsf.	38	8	1
Idrettsfag	2	1	-
PRIVATE HØGSK.	87	20	4
Datafag	55	13	4
Økon.fag	32	7	-

Forts.

²⁵ Kandidatene kunne svare at flere årsaker hadde betydning. Summen av oppgitte vansker er derfor høyere enn summen av kandidater.

Tabell 20 forts.

Kandidat- gruppe	Årsaker til vansker			
	Har ikke funnet arbeid på det ønskede sted	Vanskelig å skaffe seg bolig der ar- beid er tilbudt	Ønsker en annen type ar- beid enn det som er tilb.	Er tilb. arbeid, men lønns- tilbudet var for lavt
KAND. I ALT	290	13	205	51
HØYERE GRAD	44	1	40	10
Siviløkonomer	19	-	20	3
Sivilingen.	16	1	19	7
Arkitekter	9	-	1	-
DH-KANDIDATER	212	10	138	36
Humanist. fag	11	-	12	4
Samfunnsfag	17	1	8	2
Media/komm.fag	9	-	6	1
Datafag	16	2	4	-
Naturvit. fag	9	-	4	1
Økonom. fag	128	7	87	24
Natur/miljøvf	3	-	2	1
Samferdselsf.	18	-	14	3
Idrettsfag	1	-	1	-
PRIVATE HØGSK.	34	2	27	5
Datafag	20	1	16	3
Økon.fag	14	1	11	2

Forts.

Tabell 20 forts.

Kandidat- gruppe	Årsaker til vansker		
	Er kvalifi- sert bare for et spesielt arbeidsfelt	Er for gene- relt kvali- fisert	Har for dårlige karak- terer
KAND. I ALT	239	233	188
HØYERE GRAD	64	47	85
Siviløkonomer	15	21	28
Sivilingen.	42	26	57
Arkitekter	7	-	-
DH-KANDIDATER	150	153	81
Humanist. fag	16	6	4
Samfunnsfag	12	19	2
Media/komm.fag	6	7	-
Datafag	13	9	10
Naturvit. fag	4	11	2
Økonom. fag	80	85	57
Natur/miljøvf	4	4	1
Samferdselsf.	14	11	4
Idrettsfag	1	1	1
PRIVATE HØGSK.	25	33	22
Datafag	18	17	15
Økon.fag	7	16	7

Forts.

Tabell 20 forts.

Kandidat- gruppe	Årsaker til vansker		
	Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	Ønsker del- tid pga. omsorgs- plikt- elser	Ønsker del- tid for å finan- siere vid- ere studier
KAND. I ALT	662	8	27
HØYERE GRAD	150	2	2
Siviløkonomer	61	1	-
Sivilingen.	76	-	2
Arkitekter	13	1	-
DH-KANDIDATER	429	6	20
Humanist. fag	24	-	1
Samfunnsfag	32	-	3
Media/komm.fag	16	-	1
Datafag	42	-	1
Naturvit. fag	18	1	1
Økonom. fag	248	5	11
Natur/miljøvf	9	-	-
Samferdselsf.	38	-	2
Idrettsfag	2	-	-
PRIVATE HØGSK.	83	-	5
Datafag	53	-	5
Økon.fag	30	-	-

Tabell 21 Kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå²⁶ et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

		YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Uopp- gitt	Tot- alt	Teknisk/naturvit. humanistisk/kunstn. ²⁷			Undervisning/ forskning ²⁸		
				Kompetansenivå			Kompe- tanse- nivå		
				Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	1172	17	492	187	291	14	147	94	53
HØYERE GRAD	455	6	239	169	68	2	78	73	5
Siviløkonomer	215	4	72	38	33	1	18	17	1
Sivilingen.	226	2	156	120	35	1	57	54	3
Arkitekter	14	-	11	11	-	-	3	2	1
DH-KANDIDATER	584	7	219	18	192	9	65	20	45
Humanist. fag	39	-	17	-	16	1	2	-	2
Samfunnsfag	35	1	9	3	6	-	3	2	1
Media/komm.fag	31	-	26	10	16	-	2	1	1
Datafag	39	1	27	1	23	3	5	2	3
Naturvit. fag	21	-	5	-	4	1	7	2	5
Økonom. fag	362	3	131	3	125	3	36	9	27
Natur/miljøvf	4	-	1	1	-	-	1	-	1
Samferdselsf.	48	2	3	-	2	1	4	2	2
Idrettsfag	5	-	-	-	-	-	5	2	3
PRIVATE HØGSK.	133	4	34	-	31	3	4	1	3
Datafag	70	2	31	-	28	3	3	1	2
Økon.fag	63	2	3	-	3	-	1	-	1

Forts.

²⁶ Vi viser her til Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (SSB 1984). Vi kaller SSBs sosioøkonomiske kategorier 1-8 'lavest kompetansenivå', 9-10 'nest høyest kompetansenivå' og 11-12 'høyest kompetansenivå'.

²⁷ Teknisk/naturvit./humanistisk/kunstn. arbeid tilsvarer yrkeskodene 1-59, 70-99 og 121-129 i Statistisk Sentralbyrås Standard for yrkesklassifisering (NYK).

²⁸ Undervisning/forskning tilsvarer yrkeskodene 60-69 i Statistisk Sentralbyrås standard for yrkesgruppering (NYK). Undervisning omfatter all undervisning i skolen, ved universiteter og høyskoler. Med forskning menes den forskningen som foregår ved universiteter og høyskoler.

Tabell 21 forts.

YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse ²⁹				Handel og kontor/ annet arbeid ³⁰		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	89	67	21	1	427	99	328
HØYERE GRAD	17	13	4	-	115	29	86
Siviløkonomer	15	11	4	-	106	27	79
Sivilingen.	2	2	-	-	9	2	7
Arkitekter	-	-	-	-	-	-	-
DH-KANDIDATER	65	48	16	1	228	44	184
Humanist. fag	3	2	1	-	17	4	13
Samfunnsfag	16	14	2	-	6	-	6
Media/komm.f.	-	-	-	-	3	-	3
Datafag	-	-	-	-	6	1	5
Naturvit. f.	1	1	-	-	8	2	6
Økonom. fag	34	22	11	1	158	28	130
Natur/miljøvf.	2	2	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	9	7	2	-	30	9	21
Idrettsfag	-	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	7	6	1	-	84	26	58
Datafag	5	4	1	-	29	8	21
Økon.fag	2	2	-	-	55	18	37

²⁹ Offentlig administrasjon og bedrifts-/organisasjonsledelse tilsvarende yrkeskodene 100-119 og 131-139 Statistisk Sentralbyrås Standard for yrkesgruppering (NYK).

³⁰ Handel/kontor/annet arbeid tilsvarende yrkeskodene 200-999 i Statistisk Sentralbyrås Standard for yrkesgruppering (NYK).

Tabell 22 Mannlige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå³¹ et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Uopp- gitt	Tot- alt	YRKESGRUPPE					
				Teknisk/naturvit. ³² humanistisk/kunstn.			Undervisning/ forskning ³³		
				Kompetansenivå			Kompe- tanse- nivå		
				Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	589	8	274	110	159	5	74	52	22
HØYERE GRAD	279	3	157	104	52	1	44	42	2
Siviløkonomer	132	2	51	25	25	1	12	12	-
Sivilingen.	143	1	103	76	27	-	31	30	1
Arkitekter	4	-	3	3	-	-	1	-	1
DH-KANDIDATER	242	3	99	6	90	3	27	9	18
Humanist. fag	8	-	5	-	5	-	1	-	1
Samfunnsfag	16	1	2	2	-	-	-	-	-
Media/komm.fag	11	-	9	2	7	-	1	1	-
Datafag	29	1	22	1	18	3	2	1	1
Naturvit. fag	11	-	1	-	1	-	4	1	3
Økonom. fag	144	1	60	1	59	-	13	3	10
Natur/miljøvf.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	19	-	-	-	-	-	2	1	1
Idrettsfag	4	-	-	-	-	-	4	2	2
PRIVATE HØGSK.	68	2	18	-	17	1	3	1	2
Datafag	36	2	17	-	16	1	3	1	2
Økon.fag	32	-	1	-	1	-	-	-	-

Forts.

³¹ Se note 26, tab. 21.

³² Se note 27, tab. 21.

³³ Se note 28, tab. 21.

Tabell 22 forts.

YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse ³⁴				Handøel og kontor/ annet arbeid ³⁵		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	49	37	11	1	184	54	130
HØYERE GRAD	11	8	3	-	64	21	43
Siviløkonomer	10	7	3	-	57	19	38
Sivilingen.	1	1	-	-	7	2	5
Arkitekter	-	-	-	-	-	-	-
DH-KANDIDATER	32	24	7	1	81	18	63
Humanist. fag	1	1	-	-	1	-	1
Samfunnsfag	11	10	1	-	2	-	2
Media/komm.f.	-	-	-	-	1	-	1
Datafag	-	-	-	-	4	1	3
Naturvit. f.	-	-	-	-	6	1	5
Økonom. fag	17	10	6	1	53	12	41
Natur/miljøvf.	-	-	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	3	3	-	-	14	4	10
Idrettsfag	-	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	6	5	1	-	39	15	24
Datafag	4	3	1	-	10	3	7
Økon.fag	2	2	-	-	29	12	17

³⁴ Se note 29, tab. 21.

³⁵ Se note 30, tab. 21.

Tabell 23 Kvinnelige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå³⁶ et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Uopp- gitt	Tot- alt	YRKESGRUPPE					
				Teknisk/naturvit. humanistisk/kunstn. ³⁷			Undervisning/ forskning ³⁸		
				Kompetansenivå			Kompe- tanse- nivå		
				Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	583	9	218	77	132	9	73	42	31
HØYERE GRAD	176	3	82	65	16	1	34	31	3
Siviløkonomer	83	2	21	13	8	-	6	5	1
Sivilingen.	83	1	53	44	8	1	26	24	2
Arkitekter	10	-	8	8	-	-	2	2	-
DH-KANDIDATER	342	4	120	12	102	6	38	11	27
Humanist. fag	31	-	12	-	11	1	1	-	1
Samfunnsfag	19	-	7	1	6	-	3	2	1
Media/komm.f.	20	-	17	8	9	-	1	-	1
Datafag	10	-	5	-	5	-	3	1	2
Naturvit. fag	10	-	4	-	3	1	3	1	2
Økonom. fag	218	2	71	2	66	3	23	6	17
Natur/miljøvf.	4	-	1	1	-	-	1	-	1
Samferdselsf.	29	2	3	-	2	1	2	1	1
Idrettsfag	1	-	-	-	-	-	1	-	1
PRIVATE HØGSK.	65	2	16	-	14	2	1	-	1
Datafag	34	-	14	-	12	2	-	-	-
Økon.fag	31	2	2	-	2	-	1	-	1

Forts.

³⁶ Se note 26, tab. 21.

³⁷ Se note 27, tab. 21.

³⁸ Se note 28, tab. 21.

Tabell 23 forts.

YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse ³⁹				Handel og kontor/ annet arbeid ⁴⁰		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	40	30	10	-	243	45	198
HØYERE GRAD	6	5	1	-	51	8	43
Siviløkonomer	5	4	1	-	49	8	41
Sivilingen.	1	1	-	-	2	-	2
Arkitekter	-	-	-	-	-	-	-
DH-KANDIDATER	33	24	9	-	147	26	121
Humanist. fag	2	1	1	-	16	4	12
Samfunnsfag	5	4	1	-	4	-	4
Media/komm.f.	-	-	-	-	2	-	2
Datafag	-	-	-	-	2	-	2
Naturvit. fag	1	1	-	-	2	1	1
Økonom. fag	17	12	5	-	105	16	89
Natur/miljøvf	2	2	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	6	4	2	-	16	5	11
Idrettsfag	-	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	1	1	-	-	45	11	34
Datafag	1	1	-	-	19	5	14
Økon.fag	-	-	-	-	26	6	20

³⁹ Se note 29, tab. 21.

⁴⁰ Se note 30, tab. 21.

Tabell 24 Kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent.⁴¹

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	YRKESGRUPPE						
		Teknisk/naturvit. humanistisk/kunstn.				Undervisning/ forskning		
		Tot- alt	Kompetansenivå			Tot- alt	Kompetanse- nivå	
			Høy- est	Nest høy- est	Lav- est		Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	100 ⁴²	43	16	25	1	13	8	5
HØYERE GRAD	100	53	38	15	0	17	16	1
Siviløkonomer	100	34	18	16	-	9	8	1
Sivilingen.	100	70	54	16	0	25	24	1
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	38	3	33	2	11	3	8
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	36	1	35	1	10	3	8
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	26	-	24	2	3	1	2
Datafag	100	46	-	41	4	4	1	3
Økon.fag	100	5	-	5	-	2	-	2

Forts.

⁴¹ For definisjon av yrkesgruppe og kompetansenivå, se notene 26-30, tab. 21.

⁴² Ubesvarte (=17 kandidater) er holdt utenfor prosentueringsgrunnlaget.

Tabell 24 forts.

YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse				Handel og kontor/ annet arbeid		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	8	6	2	0	37	9	28
HØYERE GRAD	4	3	1	-	26	7	19
Siviløkonomer	7	5	2	-	50	13	37
Sivilingen.	1	1	-	-	4	1	3
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	11	8	3	0	40	8	32
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	9	6	3	0	44	8	36
Natur/miljøvf	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	5	5	1	-	65	20	45
Datafag	7	6	2	-	43	12	31
Økon.fag	3	3	-	-	90	30	61

Tabell 25 Mannlige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent.⁴³

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	YRKESGRUPPE						
		Teknisk/naturvit. humanistisk/kunstn.				Undervisning/ forskning		
		Tot- alt	Kompetansenivå			Tot- alt	Kompetanse- nivå	
			Høy- est	Nest høy- est	Lav- est		Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	100 ⁴⁴	47	19	27	1	13	9	4
HØYERE GRAD	100	57	38	19	0	16	15	1
Siviløkonomer	100	39	19	19	1	9	9	-
Sivilingen.	100	73	54	19	-	22	21	1
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	41	3	38	1	11	4	8
Humanist. f.	:	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.f.	:	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. f.	:	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	42	1	41	-	9	2	7
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	27	-	26	2	5	2	3
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:
Økon.fag	:	:	:	:	:	:	:	:

Forts.

⁴³ For definisjon av yrkesgruppe og kompetansenivå, se notene 26-30, tab. 21.

⁴⁴ Ubesvarte (=8 kandidater) er holdt utenfor prosentueringsgrunnlaget.

Tabell 25 forts.

YRKESGRUPPE							
Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse				Handel og kontor/ annet arbeid		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	8	6	2	0	32	9	22
HØYERE GRAD	4	3	1	-	23	8	16
Siviløkonomer	8	5	2	-	44	15	29
Sivilingen.	1	1	0	-	5	1	4
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	13	10	3	0	34	8	26
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	12	7	4	1	37	8	29
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	9	8	2	-	59	23	36
Datafag	:	:	:	:	:	:	:
Økon.fag	:	:	:	:	:	:	:

Tabell 26 Kvinnelige kandidater i inntektsgivende arbeid fra vårkullet 1990 etter yrkesgruppe og kompetansenivå et halvt år etter eksamen. Prosent.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	YRKESGRUPPE						
		Teknisk/naturvit. humanistisk/kunstn.				Undervisning/ forskning		
		Tot- alt	Kompetansenivå			Tot- alt	Kompetanse- nivå	
			Høy- est	Nest høy- est	Lav- est		Høy- est	Nest høy- est
KAND. I ALT	100 ⁴⁶	38	13	23	2	13	7	5
HØYERE GRAD	100	47	38	9	1	20	18	2
Siviløkonomer	100	26	16	10	-	7	6	1
Sivilingen.	100	65	54	10	1	32	29	2
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	100	36	4	30	2	11	3	8
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	100	33	1	31	1	11	3	8
Natur/miljøvf.	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	100	25	-	22	3	2	-	2
Datafag	:	:	:	:	:	:	:	:
Økon.fag	:	:	:	:	:	:	:	:

Forts.

⁴⁵ For definisjon av yrkesgruppe og kompetansenivå, se notene 26-30, tab. 21.

⁴⁶ Ubesvarte (=9 kandidater) er holdt utenfor prosentueringsgrunlaget.

Tabell 26 forts.

YRKESGRUPPE

Kandidat- gruppe	Offenlig administr./ bedrifts/org.ledelse				Handel og kontor/ annet arbeid		
	Kompetansenivå				Kompetansenivå		
	Tot- alt	Høy- est	Nest høy- est	Lav- est	Tot- alt	Nest høy- est	Lav- est
KAND. I ALT	7	5	2	—	42	8	34
HØYERE GRAD	4	3	1	—	30	5	25
Siviløkonomer	6	5	1	—	61	10	51
Sivilingen.	1	1	—	—	2	—	2
Arkitekter	:	:	:	:	:	:	:
DH-KANDIDATER	10	7	3	—	44	8	36
Humanist. fag	:	:	:	:	:	:	:
Samfunnsfag	:	:	:	:	:	:	:
Media/komm.fag	:	:	:	:	:	:	:
Datafag	:	:	:	:	:	:	:
Naturvit. fag	:	:	:	:	:	:	:
Økonom. fag	8	6	2	—	49	7	41
Natur/miljøvf.	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsf.	:	:	:	:	:	:	:
Idrettsfag	:	:	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.	2	2	—	—	71	17	54
Datafag	:	:	:	:	:	:	:
Økon.fag	:	:	:	:	:	:	:

Tabell 27 Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter hovedstilling et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Hovedstilling				Vika- riat 6 mnd. varigh. el.mer
		Ube- svart	Selvst. nær- ings- driv.	Fast ar- beid	Plikt- tjen- este	
KAND. I ALT	1077	21	21	648	18	125
HØYERE GRAD	448	10	5	282	6	33
Siviløkonomer	212	5	3	153	1	15
Sivilingen.	222	5	1	125	5	17
Arkitekter	14	-	1	4	-	1
DH-KANDIDATER	518	9	10	290	11	87
Humanist. fag	31	-	1	15	-	5
Samfunnsfag	31	1	-	19	1	6
Media/komm.fag	30	1	3	6	-	7
Datafag	35	1	-	17	-	6
Naturvit. fag	19	-	-	10	-	5
Økonom. fag	319	4	6	199	8	50
Natur/miljøvf	4	-	-	-	-	2
Samferdselsf.	44	2	-	23	2	3
Idrettsfag	5	-	-	1	-	3
PRIVATE HØGSK.	111	2	6	76	1	5
Datafag	54	1	2	34	1	3
Økon.fag	57	1	4	42	-	2

Forts.

Tabell 27 forts.

Kandidat- gruppe	Hovedstilling				
	Annen midl. tils. varigh. 6 mnd. el.mer	Vikariat kortere varigh. enn 6 mnd.	Annen midl. tils. kortere varigh. enn 6 mnd.	Til- feldig arbeid av ulik varigh.	Sti- pend. el.a. utd. stil.
KAND. I ALT	114	28	40	19	43
HØYERE GRAD	48	7	14	5	38
Siviløkonomer	17	3	4	1	10
Sivilingen.	29	3	7	2	28
Arkitekter	2	1	3	2	-
DH-KANDIDATER	57	15	24	11	4
Humanist. fag	6	1	2	-	1
Samfunnsfag	3	-	1	-	-
Media/komm.fag	2	2	5	4	-
Datafag	3	2	6	-	-
Naturvit. fag	3	-	1	-	-
Økonom. fag	28	9	7	7	1
Natur/miljøvf	2	-	-	-	-
Samferdselsf.	9	1	2	-	2
Idrettsfag	1	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	9	6	2	3	1
Datafag	7	4	1	1	-
Økon.fag	2	2	1	2	1

Tabell 28 Yrkesaktive kandidater som syntes utdanningen passet "godt" til arbeidsoppgavene et halvt år etter eksamen. Vårkull 1978-90. Prosent.

Kandidat- gruppe	Ant. yrkes- akt. kand. 1990	Prosentandel som syntes utdanningen passet "godt" til arbeidsoppgavene									
		78	79	80	81	82	83	85	87	89	90
KAND.I ALT	1077	58	60	51	57
HØYERE GRAD	448	72	73	64	69
Siviløkon.	212	56	56	73	68	77	65	74	75	66	67
Sivilingen.	222	64	78	72	64	65	65	66	70	61	70
Arkitekter	14	(74)	(77)	(69)	(75)	(77)	(74)	(88)	(73)	:	:
DISTR.HØGSK.	518	54	56	58	52	58	53	52	51	43	47
Humanist.fag	31	(48)	(31)	(43)	(38)	(40)	:	(36)
Samfunnsfag	31	(58)	(30)	(38)	(38)	(29)	42	(42)
Media/komm.	30	:	:	:	(75)	:	(45)	(60)
Datafag	35	(76)	88	(89)	87	71	(60)	(51)
Nat.vit.fag	19	:	:	(48)	(64)	:	(47)	:
Økon.fag	319	46	60	49	47	51	41	49
Nat./miljøv.	4	:	:	:	:	:	:	:
Samferds.fag	44	(41)	(45)	(52)	45	(40)	(32)	(43)
Idrettsfag	5	:	:	:	:	:
PRIVATE HØGSK.111		51
Datafag	54	39
Økon.fag	57	61

Tabell 29 Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter landsdel kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Kandi- dater i alt	Landsdel kandidatene arbeidet i						
		Oslo	Østl. ellers	Sør- land	Vest- land	Trøn- de- lag	Nord- Norge	Utland
KAND. I ALT	1042 ⁴⁷	282	217	31	229	143	102	38
HØYERE GRAD	435	146	91	4	78	77	10	29
Siviløkon.	206	107	42	1	33	5	4	14
Sivilingen.	215	36	47	3	45	69	4	11
Arkitekter	14	3	2	-	-	3	2	4
DH-KAND.	501	75	91	27	147	65	90	6
Humanist.fag	31	7	8	2	7	2	1	4
Samfunnsfag	30	3	3	4	15	2	3	-
Media/komm.f.	29	6	5	1	11	3	3	-
Datafag	34	11	6	5	5	5	2	-
Naturvit.fag	18	2	1	-	9	2	4	-
Økonom. fag	310	44	62	12	82	47	62	1
Nat./miljø- vern fag	4	-	1	-	3	-	-	-
Samferds.fag	41	2	5	2	15	4	12	1
Idrettsfag	4	-	-	1	-	-	3	-
PRIVATE HØGSK.	106	61	35	-	4	1	2	3
Datafag	51	28	18	-	2	1	2	-
Økon.fag	55	33	17	-	2	-	-	3

⁴⁷ Omfatter yrkesaktive kandidater som har oppgitt arbeidsfylke.

Tabell 30 Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 uteksaminert i ulike regioner, etter landsdel kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Prosent.

Lære- sted	Ant. kand.	Pro- sent	Landsdel kandidatene arbeidet i						
			Oslo	Øst- land	Sør- land	Vest- land	Trøn- delag	Nord- Norge	Ut- land
KAND. I ALT	1042 ⁴⁸	100	27	21	3	22	14	10	4
UNIVERSITETER									
Oslo/Akershus	128	100	62	24	1	5	3	1	5
Bergen	80	100	38	14	-	34	1	3	11
Trondheim	183	100	19	20	1	10	39	3	8
HØGSKOLER									
Oslo	85	100	58	33	-	5	1	-	4
Østfold	51	100	41	45	-	4	-	4	6
Hedmark/Oppl.	50	100	14	36	6	18	8	18	-
Telemark/Vest- fold/Buskerud	75	100	24	49	8	12	3	3	1
Agder	47	(100)	(28)	(13)	(34)	(21)	(-)	(2)	(2)
Rogaland/ Hordaland	64	100	5	2	-	89	2	3	-
Sogn og Fj./ Møre og Romsd.	119	100	11	9	-	64	9	6	1
Trøndelag	93	100	15	11	3	12	50	10	-
Nordland	20	(100)	(-)	(15)	(-)	(-)	(5)	(80)	(-)
Troms/Finmark	47	(100)	(2)	(2)	(-)	(-)	(-)	(96)	(-)

⁴⁸ Omfatter yrkesaktive kandidater som har oppgitt arbeidsfylke.

Tabell 31 Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater et halvt år etter eksamen. Vårkull 1982-90. Kroner.

Kandidat- gruppe	Gjennomsnittlig månedslønn ⁴⁹⁵⁰					
	1982	1983	1985	1987	1989	1990
HØYERE GRAD	12670	14990	15754	16841
Siviløkonomer	9740	10670	12170	14648	15949	16904
Sivilingeniører	10430	10900	13270	15309	15461	16852
Arkitekter	9690	10230	12250	16015	15824	15358
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER	8540	8950	10480	12279	13288	13868
Humanistiske fag	7430	7850	10320	11880	12940	13182
Samfunnsfag	8070	9200	10560	11629	13576	15210
Mediafag	8480	9280	10890	12084	13743	13640
Datafag	8930	9310	11360	13254	13831	14087
Nat.vit.fag	8590	9530	11370	11434	12473	13604
Økonomiske fag	8890	8980	10340	12252	13331	13881
Nat./miljøvern fag	7080	7300	8760	12082	:	:
Samferdselsfag	8470	9070	9710	11904	13066	13391
Idrettsfag	.	:	:	:	10540	:
PRIVATE HØGSKOLER	14419
Datafag	13514
Økonomiske fag	15270

⁴⁹ Omfatter både selvstendige og ansatte.

⁵⁰ Gjennomsnittslønn er ikke beregnet for enkeltgrupper med mindre enn 5 kandidater.

Tabell 32 Lønnsindeks for brutto gjennomsnittlig månedslønn. Yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater. Vårkull 1982-90 (basisår er 1982).

Kandidat- gruppe	Lønnsindeks					
	1982	1983	1985	1987	1989	1990
HØYERE GRAD
Siviløkonomer	100	109,5	124,9	150,4	163,7	173,5
Sivilingeniører	100	104,5	127,2	146,8	148,2	161,6
Arkitekter	100	105,6	126,4	165,3	163,3	158,5
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER	100	104,8	122,7	143,8	155,6	162,4
Humanistiske fag	100	105,7	138,9	159,9	174,2	177,4
Samfunnsfag	100	114,0	130,9	144,1	168,2	188,5
Mediafag	100	109,4	128,4	142,5	162,1	160,8
Datafag	100	104,3	127,2	148,4	154,9	157,8
Nat.vit.fag	100	110,9	132,4	133,1	145,2	158,4
Økonomiske fag	100	101,0	116,3	137,8	150,0	156,1
Nat./miljøvern fag	100	103,1	123,7	170,6	-	-
Samferdselsfag	100	107,1	114,6	140,5	154,3	158,1
Idrettsfag	-	-	-	-	-	-

Tabell 33 Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende mannlige og kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 et halvt år etter eksamen. Kroner.

Kandidat- gruppe	I alt		Menn		Kvinner	
	Ant. kand.	Gj.sn. lønn ⁵¹⁵²	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn
KAND. I ALT	938	15160	498	15878	440	14347
HØYERE GRAD	390	16841	246	17199	144	16230
Siviløkonomer	182	16904	118	17090	64	16560
Sivilingen.	199	16852	126	17344	73	16001
Arkitekter	9	15358	2	:	7	15603
DH-KANDIDATER	453	13868	204	14452	249	13390
Humanist. fag	22	13182	7	13577	15	12998
Samfunnsfag	27	15210	15	16428	12	13688
Media/komm.fag	25	13640	9	13518	16	13708
Datafag	30	14087	24	14447	6	12646
Naturvit. fag	17	13604	8	13669	9	13547
Økonom. fag	290	13881	122	14440	168	13475
Natur/miljøvf	4	:	-	-	4	:
Samferdselsf.	34	13391	15	13930	19	12966
Idrettsfag	4	:	4	:	-	-
PRIVATE HØGSK.	95	14419	48	15173	47	13650
Datafag	46	13514	23	14654	23	12373
Økon.fag	49	15270	25	15650	24	14874

⁵¹ Gjelder både selvstendige og ansatte.

⁵² Gjennomsnittslønn er ikke beregnet for enkeltgrupper med mindre enn 5 kandidater.

Tabell 34 Gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990, som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner.

Kandidat- gruppe	Offentlig sektor		Privat sektor		Uoppgitt sektor	
	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn
KAND. I ALT	300	14610	626	15433	12	14679
HØYERE GRAD	113	15750	270	17333	7	15520
Siviløkonomer	33	15775	144	17205	5	15677
Sivilingen.	77	15776	120	17571	2	:
Arkitekter	3	:	6	15640	-	-
DH-KANDIDATER	178	13898	273	13848	2	:
Humanist. fag	11	13002	11	13362	-	-
Samfunnsfag	22	15489	5	13983	-	-
Media/komm.fag	2	:	23	13523	-	-
Datafag	10	13646	20	14308	-	-
Naturvit. fag	5	14685	12	13154	-	-
Økonom. fag	106	13672	183	13996	1	:
Natur/miljøvf	4	:	-	-	-	-
Samferdselsf.	14	13950	19	13016	1	:
Idrettsfag	4	:	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	9	14390	83	14464	3	:
Datafag	5	13204	39	13615	2	:
Økon.fag	4	:	44	15217	1	:

Tabell 35 Gjennomsnittlig brutto månedslønn for mannlige, yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990 som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner.

Kandidat- gruppe	Offentlig sektor		Privat sektor		Uoppgitt sektor	
	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn
KAND. I ALT	131	15254	360	16130	7	14619
HØYERE GRAD	56	15858	185	17654	5	15403
Siviløkonomer	17	15639	97	17410	4	:
Sivilingen.	39	15953	86	18003	1	:
Arkitekter	-	-	2	:	-	-
DH-KANDIDATER	69	14798	134	14286	1	:
Humanist. fag	5	13653	2	:	-	-
Samfunnsfag	13	16755	2	:	-	-
Media/komm.fag	-	-	9	13518	-	-
Datafag	7	14568	17	14397	-	-
Naturvit. fag	2	:	6	13287	-	-
Økonom. fag	32	14463	90	14432	-	-
Nat./miljøvern	-	-	-	-	-	-
Samferdselsf.	6	13723	8	14240	1	:
Idrettsfag	4	:	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	6	14851	41	15282	1	:
Datafag	3	:	19	14875	1	:
Økon.fag	3	:	22	15634	-	-

Tabell 36 Gjennomsnittlig brutto månedslønn for kvinnelige, yrkesaktive, heltidsarbeidende kandidater fra vårkullet 1990 som arbeidet i ulike sektorer et halvt år etter eksamen. Kroner.

Kandidat- gruppe	Offentlig sektor		Privat sektor		Uoppgitt sektor	
	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn	Ant. kand.	Gj.sn. lønn
KAND. I ALT	169	14112	266	14489	5	14764
HØYERE GRAD	57	15643	85	16634	2	:
Siviløkonomer	16	15919	47	16782	1	:
Sivilingen.	38	15594	34	16478	1	:
Arkitekter	3	:	4	:	-	-
DH-KANDIDATER	109	13329	139	13426	1	:
Humanist. fag	6	12460	9	13357	-	-
Samfunnsfag	9	13660	3	:	-	-
Media/komm.fag	2	:	14	13526	-	-
Datafag	3	:	3	:	-	-
Naturvit. fag	3	:	6	13020	-	-
Økonom. fag	74	13330	93	13575	1	:
Natur/miljøvf	4	:	-	-	-	-
Samferdselsf.	8	14121	11	12126	-	-
Idrettsfag	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	3	:	42	13665	2	:
Datafag	2	:	20	12418	1	:
Økon.fag	1	:	22	14799	1	:

Tabell 37 Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter sektor kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen og etter kjønn. Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Offentlig sektor			Privat sektor			Uoppgitt sektor		
	Tot- alt	Menn	Kvin- ner	Tot- alt	Menn	Kvin- ner	Tot- alt	Menn	Kvin- ner
KAND. I ALT	344	148	196	705	397	308	28	13	15
HØYERE GRAD	130	67	63	304	202	102	14	7	7
Siviløkonomer	42	23	19	160	103	57	10	5	5
Sivilingen.	84	43	41	134	96	38	4	2	2
Arkitekter	4	1	3	10	3	7	-	-	-
DH-KANDIDATER	203	73	130	306	148	158	9	4	5
Humanist. fag	14	5	9	17	2	15	-	-	-
Samfunnsfag	23	13	10	7	2	5	1	1	-
Media/komm.fag	3	-	3	27	11	16	-	-	-
Datafag	14	8	6	20	17	3	1	1	-
Naturvit.fag	7	3	4	12	6	6	-	-	-
Økonom. fag	119	34	85	197	99	98	3	1	2
Nat.miljøv.fag	4	-	4	-	-	-	-	-	-
Samferdselsfag	14	6	8	26	11	15	4	1	3
Idrettsfag	5	4	1	-	-	-	-	-	-
PRIVATE HØGSK.	11	8	3	95	47	48	5	2	3
Datafag	7	5	2	44	21	23	3	2	1
Økon.fag	4	3	1	51	26	25	2	-	2

Tabell 38 Yrkesaktive kandidater etter næringsgruppe kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Vårkullene 1981, 1985, 1989 og 1990.⁵³ Absolutte tall.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Antall yrkes- aktive kandi- dater i alt				Primær- næringer				Sekundær- næringer ⁵⁴			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	261	264	389	448	1	-	-	-	59	67	63	117
Siviløkon.	120	115	220	212	-	-	-	-	31	19	30	43
Siv.ing.	97	116	150	222	1	-	-	-	26	40	33	74
Arkitekter	44	33	19	14	-	-	-	-	2	8	-	-
DH-KAND.	275	596	551	518	3	5	9	7	67	121	58	61
Hum.fag	25	29	19	31	1	-	-	-	3	5	1	4
Samfunnsfag	36	45	52	31	-	-	-	-	2	8	5	2
Mediafag	9	20	29	30	-	-	-	-	3	10	6	5
Datafag	41	61	37	35	-	1	-	-	7	13	7	6
Nat.vit.fag	28	45	30	19	1	-	8	4	12	33	6	4
Økon.fag	106	335	338	319	1	2	1	3	35	49	30	37
Nat./miljø- vern fag	9	9	1	4	-	2	-	-	1	1	-	-
Samferd.fag	21	51	34	44	-	-	-	-	4	2	3	3
Idrettsfag	.	1	11	5	.	-	-	-	.	-	-	-
PRIVATE HØGSKOLER	111	-	20
Datafag	54	-	10
Økonom.fag	57	-	10

Forts.

⁵³ Pga. ulik spørsmålsformulering er tallene for 1981 og 1985 bare tilnærmet sammenliknbare med tallene for 1989 og 1990.

⁵⁴ Omfatter olje/bergverk, industri, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet.

Tabell 38 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Varehandel og samferdsel ⁵⁵				Finansiell og forretningsm. tjenesteyting ⁵⁶				Offentlig administrasjon			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	16	15	27	40	102	101	119	129	30	12	52	36
Siviløkonomer	10	13	22	33	51	55	82	77	16	9	36	22
Siv.ing.	5	2	5	7	17	22	26	42	7	3	11	13
Arkitekter	1	-	-	-	34	24	11	10	7	-	5	1
DH-KANDIDATER	43	66	79	77	73	231	132	139	36	75	118	93
Humanist.fag	-	2	2	6	3	6	1	5	5	6	5	4
Samfunnsfag	1	2	-	1	2	4	1	4	18	23	27	14
Mediafag	-	-	2	-	-	-	3	-	-	1	1	1
Datafag	2	2	5	4	25	32	9	11	1	4	7	3
Nat.vit.fag	5	-	3	1	7	7	-	1	1	1	2	1
Økonomiske fag	19	30	56	40	35	173	114	114	8	35	64	62
Nat./miljøv.- fag	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	3
Samferdselsfag	16	30	11	25	1	9	4	4	-	3	10	5
Idrettsfag	.	-	-	-	.	-	-	-	.	-	2	-
PRIVATE HØGSKOLER	24	49	5
Datafag	7	27	3
Økon.fag	17	22	2

Forts.

⁵⁵ Omfatter varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet, transport, lagring, post og telekommunikasjoner.

⁵⁶ Omfatter bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting (herunder juridisk og teknisk tjenesteyting).

Tabell 38 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Skolen				Univ. og høgskoler/ forskn.inst.				Helse- og sosial- tjenester			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	1	-	10	14	49	60	87	88	1	-	2	6
Siviløkonomer	1	-	7	6	9	12	20	16	-	-	1	4
Siv.ing.	-	-	2	7	40	48	67	70	1	-	1	2
Arkitekter	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-
DH-KANDIDATER	17	27	55	59	12	23	21	11	6	6	28	22
Humanist.fag	3	-	2	2	-	-	-	-	3	-	1	2
Samfunnsfag	7	3	6	1	2	2	2	-	2	2	7	8
Mediafag	1	-	2	1	-	1	1	1	-	-	1	-
Datafag	1	2	2	3	5	3	6	5	-	1	1	2
Nat.vit.fag	-	-	4	7	1	3	4	-	-	-	1	-
Økonomiske fag	3	21	29	37	2	7	6	4	1	2	16	9
Natur/miljø- vern fag	2	-	-	1	2	4	1	-	-	-	-	-
Samferdselsfag	-	1	3	2	-	3	1	1	-	-	-	1
Idrettsfag	.	-	7	5	.	.	-	-	.	1	1	-
PRIVATE HØGSKOLER	3	-	4
Datafag	2	-	2
Økonom.fag	1	-	2

Forts.

Tabell 38 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe							
	Annen off. og privat virksomhet ⁵⁷				Annet og uoppgitt			
	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	2	6	11	12	-	3	18	6
Siviløkonomer	2	4	10	7	-	3	12	4
Sivilingeniører	-	1	-	5	-	-	5	2
Arkitekter	-	1	1	-	-	-	1	-
DH-KANDIDATER	13	33	32	41	5	9	19	8
Humanistiske fag	7	9	7	7	-	1	-	1
Samfunnsfag	2	1	2	-	-	-	2	1
Mediafag	4	8	12	21	1	-	1	1
Datafag	-	3	-	-	-	-	-	1
Nat.vit.fag	-	1	1	1	1	-	1	-
Økonomiske fag	-	8	7	11	2	8	15	2
Natur/miljøvern fag	-	-	-	-	1	-	-	-
Samferdselsfag	-	3	2	1	-	-	-	2
Idrettsfag	.	-	1	-	.	-	-	-
PRIVATE								
HØGSKOLER	3	3
Datafag	1	2
Økonomiske fag	2	1

⁵⁷ Omfatter interesseorg., ideologiske og kulturelle org., film, kringkasting, kunstnerisk tjen.yting, drift av bibl. og museer, sport og underholdning ellers, personlig tjen.yting.

Tabell 39 Yrkesaktive kandidater etter næringsgruppe kandidatene arbeidet i et halvt år etter eksamen. Vårkullene 1981, 1985, 1989 og 1990.⁵⁸ Prosent.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Yrkesaktive kandidater i alt				Primær- næringer				Sekundær- næringer ⁵⁹			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	100	100	100	100	0	-	-	-	23	25	16	26
Siviløkon.	100	100	100	100	-	-	-	-	26	17	14	20
Siv.ing.	100	100	100	100	1	-	-	-	27	35	22	33
Arkitekter	100	100	:	:	-	(-)	:	:	(5)	(24)	:	:
DH-KAND.	100	100	100	100	1	1	2	1	24	20	11	12
Hum.fag	100	100	:	100	(4)	(-)	:	(-)	(12)	(17)	:	(13)
Samfunnsfag	100	100	100	100	(-)	(-)	-	(-)	(6)	(18)	10	(7)
Mediafag	:	100	100	100	:	(-)	(-)	(-)	:	(50)	(21)	(17)
Datafag	100	100	100	100	(-)	2	(-)	(-)	(17)	21	(19)	(17)
Nat.vit.fag	100	100	100	:	(4)	(-)	(27)	:	(43)	(73)	(20)	:
Økon.fag	100	100	100	100	1	1	0	1	33	15	9	12
Nat./miljø- vern	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferd.fag	100	100	100	100	(-)	-	(-)	(-)	(19)	4	(9)	(7)
Idrettsfag	.	:	:	:	.	:	:	:	.	:	:	:
PRIVATE												
HØGSKOLER	100	-	18
Datafag	100	-	19
Økonom.fag	100	-	18

Forts.

⁵⁸ Pga. ulik spørsmålsformulering er tallene for 1981 og 1985 bare tilnærmet sammenliknbare med tallene for 1989 og 1990.

⁵⁹ Omfatter olje/bergverk, industri, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet.

Tabell 39 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Varehandel og samferdsel ⁶⁰				Finansiell og forretningsm. tjenesteyting ⁶¹				Offentlig administrasjon			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	6	6	7	9	39	38	31	29	11	5	13	8
Siviløkonomer	8	11	10	16	43	48	37	36	13	8	16	10
Siv.ing.	5	2	3	3	18	19	17	19	7	3	7	6
Arkitekter	(2)	(-)	:	:	(77)	(73)	:	:	(16)	(-)	:	:
DH-KANDIDATER	16	11	14	15	27	39	24	27	13	13	21	18
Humanist.fag	(-)	(7)	:	(19)	(12)	(21)	:	(16)	(20)	(21)	:	(13)
Samfunnsfag	(3)	(4)	-	(3)	(6)	(9)	2	(13)	(50)	(51)	52	(45)
Mediafag	:	(-)	(7)	(-)	:	(-)	(10)	(-)	:	(5)	(3)	(3)
Datafag	(5)	3	(14)	(11)	(61)	53	(24)	(31)	(2)	7	(19)	(9)
Nat.vit.fag	(18)	(-)	(10)	:	(25)	(16)	(-)	:	(4)	(2)	(7)	:
Økonomiske fag	18	9	17	13	33	52	34	36	8	10	19	19
Nat./miljøv.- fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferds.fag	(76)	59	(32)	(57)	(5)	18	(12)	(9)	(-)	6	(29)	(11)
Idrettsfag	.	:	:	:	.	:	:	:	.	:	:	:
PRIVATE												
HØGSKOLER	22	44	5
Datafag	13	50	6
Økon.fag	30	39	4

Forts.

⁶⁰ Omfatter varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet, transport, lagring, post og telekommunikasjoner.

⁶¹ Omfatter bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting (herunder juridisk og teknisk tjenesteyting).

Tabell 39 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe											
	Skolen				Univ. og høgskoler/ forskn.inst.				Helse- og sosial- tjenester			
	81	85	89	90	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	0	-	3	3	19	23	22	20	0	-	1	1
Siviløkonomer	1	-	3	3	8	10	9	8	-	-	1	2
Siv.ing.	-	-	1	3	41	41	45	32	1	-	1	1
Arkitekter	(-)	(-)	:	:	(-)	(-)	:	:	(-)	(-)	:	:
DH-KANDIDATER	6	5	10	11	4	4	4	2	2	1	5	4
Humanist.fag	(12)	(-)	:	(7)	(-)	(-)	:	(-)	(12)	(-)	:	(7)
Samfunnsfag	(19)	(7)	12	(3)	(6)	(4)	4	(-)	(6)	(4)	14	(26)
Mediafag	:	(-)	(7)	(3)	:	(5)	(3)	(3)	:	(-)	(3)	(-)
Datafag	(2)	3	(5)	(9)	(12)	5	(16)	(14)	(-)	2	(3)	(6)
Nat.vit.fag	(-)	(-)	(13)	:	(4)	(7)	(13)	:	(-)	(-)	(3)	:
Økonomiske fag	3	6	9	12	2	2	2	1	1	1	5	3
Natur/miljø- vern fag	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsfag	(-)	2	(9)	(5)	(-)	6	(3)	(2)	(-)	-	(-)	(2)
Idrettsfag	.	:	:	:	.	:	:	:	.	:	:	:
PRIVATE												
HØGSKOLER	3	-	4
Datafag	4	-	4
Økonom.fag	2	-	4

Forts.

Tabell 39 forts.

Kandidat- gruppe	Næringsgruppe							
	Annen off. og privat virksomhet ⁶²				Annet og uoppgitt			
	81	85	89	90	81	85	89	90
HØYERE GRAD	1	2	3	3	-	1	5	1
Siviløkonomer	2	4	5	3	-	3	6	2
Sivilingeniører	-	1	-	2	-	-	3	1
Arkitekter	(-)	(3)	:	:	(-)	(-)	:	:
DH-KANDIDATER	5	6	6	8	2	2	3	2
Humanistiske fag	(28)	(31)	:	(23)	(-)	(3)	:	(3)
Samfunnsfag	(6)	(2)	4	(-)	(-)	(-)	4	(3)
Mediafag	:	(40)	(41)	(70)	:	(-)	(3)	(3)
Datafag	(-)	5	(-)	(-)	(-)	-	(-)	(3)
Nat.vit.fag	(-)	(2)	(3)	:	(4)	(-)	(3)	:
Økonomiske fag	-	2	2	3	2	2	4	1
Natur/miljøvern fag	:	:	:	:	:	:	:	:
Samferdselsfag	(-)	6	(6)	(2)	(-)	-	(-)	(5)
Idrettsfag	.	:	:	:	.	:	:	:
PRIVATE								
HØGSKOLER	3	3
Datafag	2	4
Økonomiske fag	4	2

⁶² Omfatter interesseorg., ideologiske og kulturelle org., film, kringkasting, kunstnerisk tjen.yting, drift av bibl. og museer, sport og underholdning ellers, personlig tjenesteyting.

Tabell 40 Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1990 etter næring, utdanning og kjønn et halvt år etter eksamen. Absolutte tall.

	KAND. I ALT			HØYERE GRAD			Siviløkon.		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
KAND. I ALT	1077	558	519	448	276	172	212	131	81
Primærnæringer	7	6	1	-	-	-	-	-	-
Olje/bergverk	53	33	20	47	31	16	16	10	6
Industri	124	69	55	64	40	24	27	16	11
Kraft/vannfors.	8	3	5	2	1	1	-	-	-
Bygg/anlegg	13	10	3	4	3	1	-	-	-
Varehandel	75	36	39	21	13	8	18	10	8
Samferdsel	66	36	30	19	11	8	15	8	7
Bank/forsikring	74	34	40	28	17	11	25	15	10
Forr.messig tjen.yting	243	148	95	101	73	28	52	41	11
Komm./fylkes- komm.adm	53	21	32	5	2	3	4	2	2
Statsadministr.	81	35	46	31	15	16	18	8	10
Grunnskolen	18	5	13	-	-	-	-	-	-
Videreg.skole	58	24	34	14	6	8	6	2	4
Universiteter	46	27	19	45	27	18	11	10	1
Høgskoler	13	7	6	8	5	3	-	-	-
Forskningsvirk.	40	24	16	35	22	13	5	2	3
Helse/vet.tjen.	18	6	12	4	1	3	2	1	1
Sosiale tjen.	14	5	9	2	1	1	2	1	1
Annen off./ priv.tjen.yting	56	21	35	12	5	7	7	3	4
Annet/uoppgitt	17	9	9	6	3	3	4	2	2

Forts.

Tabell 40 forts.

	Sivilingen.			Arkitekter			DH-KANDIDATER		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
KANDIDATER I ALT	222	141	81	14	4	10	518	225	293
Primærnæringer	-	-	-	-	-	-	7	6	1
Olje/bergverk	31	21	10	-	-	-	4	2	2
Industri	37	24	13	-	-	-	44	22	22
Kraft/vannfors.	2	1	1	-	-	-	5	2	3
Bygg/anlegg	4	3	1	-	-	-	8	6	2
Varehandel	3	3	-	-	-	-	38	13	25
Samferdsel	4	3	1	-	-	-	39	21	18
Bank/forsikring	3	2	1	-	-	-	27	10	17
Forr.messig tjen.yting	39	29	10	10	3	7	112	59	53
Komm./fylkes- komm.adm	-	-	-	1	-	1	47	18	29
Statsadministr.	13	7	6	-	-	-	46	18	28
Grunnskolen	-	-	-	-	-	-	18	5	13
Videreg.skole	7	3	4	1	1	-	41	16	25
Universiteter	32	17	15	2	-	2	1	-	1
Høgskoler	8	5	3	-	-	-	5	2	3
Forskningsvirks.	30	20	10	-	-	-	5	2	3
Helse/vet.tjen.	2	-	2	-	-	-	12	3	9
Sosiale tjen.	-	-	-	-	-	-	10	2	8
Annen off./ priv.tjen.yting	5	2	3	-	-	-	41	15	26
Annet/uoppgitt	2	1	1	-	-	-	8	3	5

Forts.

Tabell 40 forts.

	Humanistiske fag			Samfunnsfag			Media/komm. fag		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
KANDIDATER I ALT	31	7	24	31	16	15	30	11	19
Primærnæringer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olje/bergverk	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Industri	3	1	2	-	-	-	5	3	2
Kraft/vannfors.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygg/anlegg	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Varehandel	4	-	4	1	1	-	-	-	-
Samferdsel	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Bank/forsikring	1	-	1	3	1	2	-	-	-
Forr.messig tjen.yting	4	1	3	1	-	1	-	-	-
Komm./fylkeskomm.adm	2	-	2	10	9	1	1	-	1
Statsadministr.	2	2	-	4	3	1	-	-	-
Grunnskolen	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Videreg.skole	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Universiteter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Høgskoler	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Forskningsvirk.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse/vet.tjen.	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Sosiale tjen.	2	1	1	4	-	4	-	-	-
Annen off./priv.tjen.yting	7	-	7	-	-	-	21	7	14
Annet/uoppgitt	1	-	1	1	1	-	1	-	1

Forts.

Tabell 40 forts.

	Datafag			Naturvit.fag			Økonom. fag		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
KANDIDATER I ALT	35	26	9	19	9	10	319	134	185
Primærnæringer	-	-	-	4	3	1	3	3	-
Olje/bergverk	-	-	-	1	-	1	2	2	-
Industri	3	3	-	3	1	2	27	13	14
Kraft/vannfors.	1	1	-	-	-	-	4	1	3
Bygg/anlegg	2	2	-	-	-	-	4	2	2
Varehandel	2	2	-	-	-	-	23	8	15
Samferdsel	2	2	-	1	1	-	17	8	9
Bank/forsikring	2	2	-	-	-	-	20	6	14
Forr.messig tjen.yting	9	7	2	1	-	1	94	50	44
Komm./fylkes- komm.adm	1	-	1	-	-	-	29	9	20
Statsadministr.	2	1	1	1	-	1	33	10	23
Grunnskolen	1	-	1	1	-	1	11	2	9
Videreg.skole	2	1	1	6	4	2	26	8	18
Universiteter	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Høgskoler	2	1	1	-	-	-	1	-	1
Forskningsvirk.	3	1	2	-	-	-	2	1	1
Helse/vet.tjen.	1	1	-	-	-	-	6	2	4
Sosiale tjen.	1	1	-	-	-	-	3	-	3
Annen off./ priv.tjen.yting	-	-	-	1	-	1	11	8	3
Annet/uoppgitt	1	1	-	-	-	-	2	1	1

Forts.

Tabell 40 forts.

	Natur/- miljøv.fag			Samferdselsf.			Idrettsfag		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
KANDIDATER I ALT	4	-	4	44	18	26	5	4	1
Primærnæringer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olje/bergverk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industri	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Kraft/vannfors.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bygg/anlegg	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	8	2	6	-	-	-
Samferdsel	-	-	-	17	10	7	-	-	-
Bank/forsikring	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Forr.messig tjen.yting	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Komm./fylkes- komm.adm	3	-	3	1	-	1	-	-	-
Statsadministr.	-	-	-	4	2	2	-	-	-
Grunnskolen	1	-	1	-	-	-	2	2	-
Videreg.skole	-	-	-	2	1	1	3	2	1
Universiteter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Høgskoler	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Forskningsvirks.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse/vet.tjen.	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Sosiale tjen.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Annen off./ priv.tjen.yting	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Annet/uoppgitt	-	-	-	2	-	2	-	-	-

Forts.

Tabell 40 Forts.

	PRIVATE HØGSKOLER			Datafag			Økon.fag		
	T	M	K	T	M	K	T	M	K
	KANDIDATER I ALT	111	57	54	54	28	26	57	29
Primærnæringer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Olje/bergverk	2	-	2	-	-	-	2	-	2
Industri	16	7	9	8	2	6	8	5	3
Kraft/vannfors.	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Bygg/anlegg	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Varehandel	16	10	6	4	1	3	12	9	3
Samferdsel	8	4	4	3	2	1	5	2	3
Bank/forsikring	19	7	12	4	2	2	15	5	10
Forr.messig tjen.yting	30	16	14	23	12	11	7	4	3
Komm./fylkes- komm.adm	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Statsadministr.	4	2	2	3	2	1	1	-	1
Grunnskolen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Videreg.skole	3	2	1	2	2	-	1	-	1
Universiteter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Høgskoler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forskningsvirks.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse/vet.tjen.	2	2	-	2	2	-	-	-	-
Sosiale tjen.	2	2	-	-	-	-	2	2	-
Annen off./ priv.tjen.yting	3	1	2	1	-	1	2	1	1
Annet/uopgitt	3	2	1	2	2	-	1	-	1

Tabell 41 Kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid. Absolutte tall.⁶³

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT ⁶⁴	1442	416	838	188
FØR STUDIENE				
Totalt	1030	288	621	121
Heltid (80-100%)	948	266	573	109
Deltid (50-79%)	51	10	38	3
Deltid (under 50%)	84	24	46	14
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	733	252	348	133
Heltid (80-100%)	118	46	56	16
Deltid (50-79%)	130	53	55	22
Deltid (under 50%)	557	188	260	109
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	218	77	127	14
Heltid (80-100%)	200	70	119	11
Deltid (50-79%)	17	7	8	2
Deltid (under 50%)	11	3	7	1

⁶³ Tallene viser *hvor mange* kandidater som har hatt arbeid på forskjellige tidspunkter, på heltids- eller deltidsbasis. De sier ikke noe om *varigheten* av dette arbeidet.

⁶⁴ Hver kandidat kan ha hatt flere arbeidsforhold på forskjellige tidspunkt og av forskjellig omfang. Antall arbeidsforhold er derfor ikke lik antall kandidater.

Tabell 42 Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid.⁶⁵ Absolutte tall.

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT ⁶⁶	773	279	376	118
FØR STUDIENE				
Totalt	545	192	280	73
Heltid (80-100%)	512	180	264	68
Deltid (50-79%)	15	4	9	2
Deltid (under 50%)	37	13	19	5
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	430	176	167	87
Heltid (80-100%)	77	38	30	9
Deltid (50-79%)	84	42	27	15
Deltid (under 50%)	318	123	123	72
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	102	46	47	9
Heltid (80-100%)	95	40	47	8
Deltid (50-79%)	8	6	1	1
Deltid (under 50%)	3	2	1	-

⁶⁵ Se note 63, tab. 41.

⁶⁶ Se note 64, tab. 41.

Tabell 43 Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene. Heltid og deltid.⁶⁷ Absolutte tall.

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT ⁶⁸	669	137	462	70
FØR STUDIENE				
Totalt	485	96	341	48
Heltid (80-100%)	436	86	309	41
Deltid (50-79%)	36	6	29	1
Deltid (under 50%)	47	11	27	9
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	303	76	181	46
Heltid (80-100%)	41	8	26	7
Deltid (50-79%)	46	11	28	7
Deltid (under 50%)	239	65	137	37
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	116	31	80	5
Heltid (80-100%)	105	30	72	3
Deltid (50-79%)	9	1	7	1
Deltid (under 50%)	8	1	6	1

⁶⁷ Se note 63, tab. 41.

⁶⁸ Se note 64, tab. 41.

Tabell 44 Kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid.

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT	67	69	63	80
FØR STUDIENE				
Totalt	48	48	47	51
Heltid (80-100%)	44	44	43	46
Deltid (50-79%)	2	2	3	1
Deltid (under 50%)	4	4	3	6
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	34	42	26	56
Heltid (80-100%)	5	8	4	7
Deltid (50-79%)	6	9	4	9
Deltid (under 50%)	26	31	20	46
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	10	13	10	6
Heltid (80-100%)	9	12	9	5
Deltid (50-79%)	1	1	1	1
Deltid (under 50%)	1	1	1	0

Tabell 45 Mannlige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle mannlige kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid.

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT	68	70	64	83
FØR STUDIENE				
Totalt	48	48	47	51
Heltid (80-100%)	45	45	45	48
Deltid (50-79%)	1	1	2	1
Deltid (under 50%)	3	3	3	4
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	38	44	28	61
Heltid (80-100%)	7	10	5	6
Deltid (50-79%)	7	11	5	10
Deltid (under 50%)	28	31	21	50
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	9	12	8	6
Heltid (80-100%)	8	10	8	6
Deltid (50-79%)	1	2	0	1
Deltid (under 50%)	0	1	0	-

Tabell 46 Kvinnelige kandidater fra vårkullet 1990 som hadde hatt arbeid før, under eller som avbrudd i studiene, i prosent av alle kvinnelige kandidater som besvarte spørreskjemaet. Heltid og deltid.

TIDLIGERE ARBEID	KANDIDATGRUPPE			
	Kand. i alt	Høyere grad	DH- kand.	Private høgskoler
KANDIDATER I ALT	65	67	63	75
FØR STUDIENE				
Totalt	47	47	47	52
Heltid (80-100%)	42	42	42	44
Deltid (50-79%)	3	3	4	1
Deltid (under 50%)	5	5	4	10
VED SIDEN AV STUDIENE				
Totalt	29	37	25	49
Heltid (80-100%)	4	4	4	8
Deltid (50-79%)	4	5	4	8
Deltid (under 50%)	23	32	19	40
SOM AVBRUDD I STUDIENE				
Totalt	11	15	11	5
Heltid (80-100%)	10	15	10	3
Deltid (50-79%)	1	0	1	1
Deltid (under 50%)	1	0	1	1

Graduate Survey 1990

Summary

In 1989 unemployment also affected graduates with higher education. The 1990 survey of some university and college graduates six months after graduation shows a slightly improving labour market for new higher education graduates in relation to the results of the survey in the spring of 1989. The percentages of those who were working or seeking work, who were unemployed, were unchanged or slightly lower six months after graduation for most groups of graduates. Nevertheless, there were generally not more graduates than in 1989 who had found work which they regarded as requiring higher education or where higher education would be fortuitous. More graduates found work in the private sector, and the average real wage for full-time employed persons was higher.

New architects continue to have the greatest difficulties in finding suitable employment. Of those seeking work, 33 per cent were unemployed six months after graduation.

College graduates in computer science were among the few groups where unemployment had continued to increase. They followed architects in having the greatest difficulties in finding work relevant to their education. Of those seeking work, 23 per cent of the graduates from regional colleges and 19 per cent of the graduates from private computer science colleges were unemployed.

There were fewer unemployed regional college graduates than in 1989, with the exception of natural and computer science graduates. In all, 11 per cent of the regional college graduates who were seeking work were unemployed six months after graduation versus 13 per cent in 1989. The percentage of graduates who were continuing their education increased to 44 per cent. The percentage of graduates who had gainful employment as their main activity, and which they said required higher education or that higher education was fortuitous, sank to 38 per cent from 39 per cent in 1989.

Among regional college graduates unemployment was lowest for social science graduates, only five per cent of those seeking work were unemployed.

Unemployment continued to rise for new business administration graduates.¹ Eight per cent of those seeking work were unemployed versus 6 per cent in 1989.

¹ There are two different types of degrees in business administration in Norway. In this survey the term "business administration graduates" applies to all graduates other than those from the Oslo Business School. When speaking of business administration graduates from the Oslo Business School we only mean those graduates and not business administration graduates from other colleges or universities.

This was slightly higher than for business administration graduates from the Oslo Business School where 7 per cent were unemployed six months after graduation.

Among new graduate engineers, six months after graduation 9 per cent of those seeking work were unemployed, down from 11 per cent in 1989.

1 Main results

1.1 Somewhat lower, but continued high unemployment among new higher education graduates

The 1990 survey followed up the educational groups where there was relatively high unemployment in 1989; business administration graduates, graduate engineers, architects and regional college graduates with a two- or three-year education. In addition we also included two groups which were not in the previous survey, business administration graduates from the Oslo Business School and graduates with a two-year computer science education from private colleges.

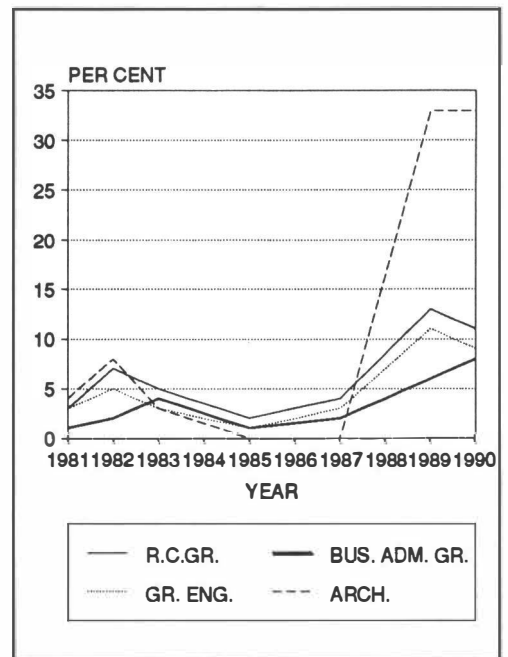
The percentage of graduates seeking work who were unemployed six months after graduation was unchanged or somewhat lower for most graduate groups (Figure 1). Nevertheless, unemployment continued to be considerably higher than the years prior to 1989.

Architects continued to have the greatest difficulties in finding work. Of those seeking work, 33 per cent were unemployed six months after graduation. The recession in building and few job possibilities in other areas were the most important reasons why unemployment was particularly high among new architects.

College graduates in computer science were one of the few groups where unemployment continued to increase. They followed architects as the next group having difficulties in finding work relevant to their education. Of those seeking work, 23 per cent of the regional college graduates and 19 per cent of the graduates from private colleges were unemployed.

In our last survey, computer science graduates were also among the groups with the greatest difficulties in finding work. The poor labour market for this group is due to the *over-expansion of educational capacity combined with problems in the*

Figure 1 Unemployed graduates six months after graduation as a percentage of those seeking work. Graduate Engineers, Business Administration Graduates, Architects and Regional College Graduates. Spring cohorts 1981-1990.

field of information technology. Computer science education was one of the areas which expanded the most at universities, regional colleges and private colleges during the 1980s. At universities expansion was dramatic during the first half of the 1980s, the number of university students in informatics increased from 420 in 1979 to 1 818 in 1986. At regional colleges the number of students were 60 in 1980 versus 126 in 1990. Due to the great demand for these graduates, many private colleges were established in these fields which offered equivalent qualifications or shorter courses. Our survey may indicate that student numbers should not be increased in these fields at colleges during the next few years.

Graduates in the natural sciences also had increased unemployment, however, in general there was a slight improvement for regional college graduates. Considering all regional college graduates, 11 per cent of those seeking work were unemployed at the time of the survey, versus 13 per cent in 1989. Unemployment declined for graduates in the social sciences; only 5 per cent of those seeking work were unemployed in 1990 versus 11 per cent in 1989. Economists also had a lower unemployment rate, 10 per cent versus 13 per cent in 1989.

In contrast, unemployment rose among business administration graduates, from 6 per cent in 1989 to 8 per cent in 1990. This was slightly higher than for those business administration graduates from the Oslo Business School with a four-year education, where 7 per cent were unemployed six months after graduation.

Unemployment declined somewhat for graduate engineers from 11 per cent in 1989 to 9 per cent.

Preliminary figures from the Institute for Studies in Research and Higher Education survey of university graduates from the spring of 1990 indicate that a high percentage of them were unemployed six months after graduation. Unemployment therefore appears to have increased from 1989, but there is some uncertainty concerning the figures. We will therefore wait for the results from the 1991 graduate survey which should be completed during the first half of 1992.

Lower unemployment among graduate manpower has resulted from a considerable improvement in the labour market from 1989 to 1990.² (Figure 2). After a sharp decline in employment in both 1988 and 1989, employment was relatively stable in 1990. In public, social and private services, employment increased by 31 000 from the last quarter of 1989 to the last quarter of 1990 versus 14 000 in the previous corresponding period. In other areas employment declined less in 1990 than in 1989. Figure 3 shows a slight increase in the number of jobs

² Source: NOS, Labour Market Statistics, Central Bureau of Statistics.

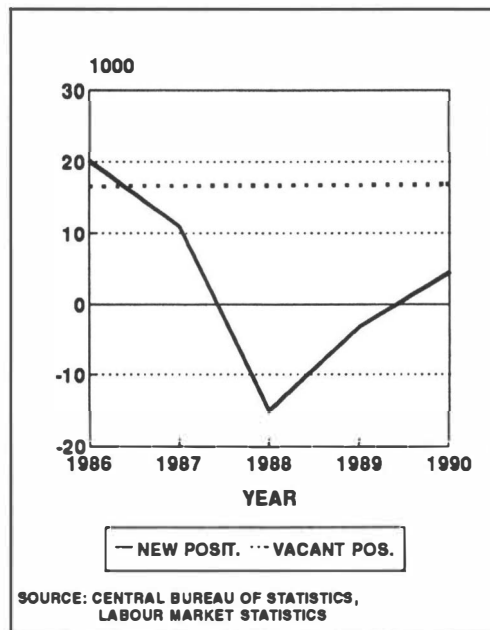
relevant to graduate manpower, versus a slight reduction in 1989.³ The labour market survey also shows that the reduction in employment in 1988 and 1989 resulted in a considerable reduction in the labour force. Difficulties in finding work meant that many potential employees chose to remain outside the labour force. Instead, many young people chose to invest in education. Among older persons seeking work many left the labour force earlier than they otherwise would have done.

The reduction in the demand for manpower in 1988 and 1989 therefore only partially resulted in fewer jobs for newcomers to the labour market, it also partially resulted in a reduction in the number of persons seeking work.

It is also reasonable to believe that there was a certain reduction in the number of graduate manpower or people with equivalent expertise. The poorer labour market for new higher education graduates in 1988 and 1989 was therefore presumably not quite so dramatic as Figure 2 indicates.

The manpower surveys also show that the better labour market in 1990 meant that the decline in the labour force stopped. If it is correct that this led to a certain increase in the number of graduate manpower, the improvement in the labour

Figure 2 Estimated net growth in positions and vacant positions due to attrition in the labour market relevant for graduate manpower. 1986-1990.

³ Demand is calculated in two steps. First, the number of *new positions* in new areas of work are calculated by multiplying the growth in employment in different areas of work by the *percentage employed in different areas of work*. The percentage of employed is computed on the basis of employee distribution in different fields of work during the period 1986-1990. The number of new positions relevant to graduate manpower is computed by multiplying the growth in different occupational areas with the percentages about how many of these jobs are relevant to graduate manpower. The percentage of positions where higher education is relevant is equated to the same percentage of employees in the age group 25-34 in different occupations and fields of work which had higher education graduates in 1989. Source: Labour Market Surveys of the Central Bureau of Statistics. Due to changing definitions over time, there may be small discrepancies in the figures.

market situation for new higher education graduates in 1990 will therefore be slightly less than Figure 2 indicates.

At the same time, there are still many higher education graduates with work experience who are unemployed and competing with other unemployed persons for jobs. Therefore, improved employment possibilities have not had greater effects on lower unemployment among new graduates.

1.2 Main activity

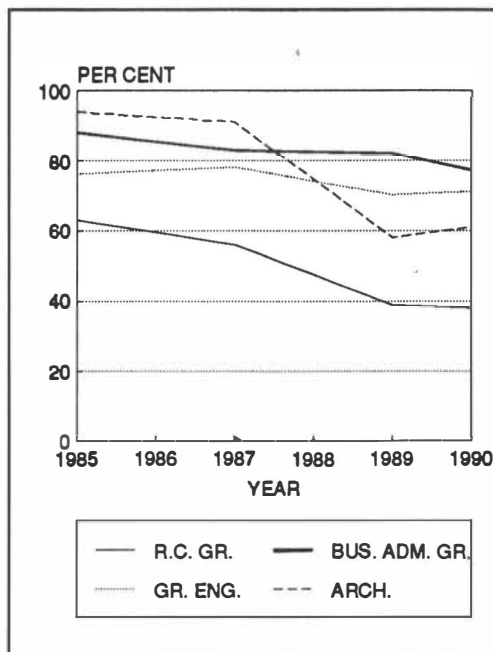
A greater demand for graduate manpower from 1989 to 1990 did not mean that more spring 1990 graduates found relevant work six months after graduation than spring 1989 graduates. As mentioned, one of the reasons for this is that fewer persons with higher education, or similar competence, left the labour force, and that a significant number of higher education graduates with work experience were still unemployed.

One of the ways to judge adjustment to the labour market is to measure the percentage of graduates in gainful employment six months after graduation who said that higher education was necessary or fortuitous.

Half a year after graduation the percentage of the regional college graduates who had gainful employment⁴ which they thought required higher education or where it would be propitious, fell to 38 per cent from 39 per cent in 1989. With the exception of graduates in the humanities, this percentage declined considerably in the last half of the 1980s for all graduates.

The percentage of graduates with work six months after graduation which they thought required higher education or where they thought it would be propitious, was

Figure 3 Graduates with relevant work as their main activity six months after graduation as a percentage of all graduates. Graduate engineers, Business Adm. Graduates, Architects and Regional College Graduates. Spring cohorts 1985-1990.

⁴ By gainful employment we mean graduates in the labour force, graduates who were continuing their studies with an income, and graduates who were on a paid leave of absence. We did not consider whether the work was relevant to their education or not. Cf. the definition in 2.2.

lowest among graduates in the natural and environmental sciences (Table T1). During the last part of the 1980s the percentage was considerably lower than for other groups of regional college graduates.

This percentage was highest for graduates in media and communications subjects, 63 per cent. During the latter half of the 1980s more graduates in these subjects had relevant work six months later than all the other groups of regional college graduates.

The percentage of economics graduates with relevant work also continued to decline to 37 per cent from 38 per cent in 1989.

For computer science graduates this increased to 35 per cent from 33 per cent in 1989. During the early 1980s computer science graduates were among the regional college groups thought to have the easiest chances of finding relevant work; in 1985 80 per cent had relevant work at the time of the survey.

On average a much higher percentage of university graduates were in relevant work six months after graduation than the various groups of college graduates. Of the university graduates in the survey, the percentage who had found relevant work six months after graduation was lowest among architects. Only 61 per cent (14 graduates) of the new architects had gainful employment six months later which they thought required higher education or where having it was propitious. Very few architecture graduates had work which was not relevant to their education despite the high unemployment for this group. Twelve of the architects had gainful employment which they said required the education they had. One said that higher education was necessary, but that an education in architecture was not necessary, and one responded that higher education was propitious. None responded that higher education was of no consequence. The situation for new architecture graduates is "either/or"; these graduates are either in relevant work or they are unemployed six months after graduation.

Table T1

The percentage of regional college graduates six months after graduation who had gainful employment as a main activity which they said required higher education or that it was propitious. By field of learning. Spring cohorts 1985-1990.

Year	1985	1987	1989	1990
Field of Learning:				
Humanities	46	57	38	41
Social Sciences	60	51	45	40
Media/Communications	95	80	54	63
Computer Science	80	73	33	35
Natural Sciences	68	47	34	33
Economics	62	56	38	37
Natural/Environmental Scs.	33	17	7	24
Communications	65	51	41	34

In contrast to regional college graduates, further education was also not an alternative for unemployed architects. Of 23 graduates who answered the questionnaire in the spring of 1990, only one was studying, without income, as a main activity six months after graduation. As mentioned in the last paragraph, the majority of architects who did not find relevant work were unemployed.

The tendency in the later part of the 1980s that fewer business administration graduates found relevant work continued. Six months after graduation only 77 per cent of these spring 1990 graduates had gainful employment which they said required higher education or where it would be propitious versus 88 per cent in 1985.

The percentage of business administration graduates who had gainful employment which they thought did not require higher education was higher than for the other university graduates in the survey (graduate engineers and architects). A total 19 per cent of these graduates thought that their work did not require higher education. The percentage who thought that their education was necessary was also much lower than among graduate engineers and architects. Only 48 per cent of the business administration graduates with gainful employment as a main activity thought that their education was necessary.

Seventy-seven per cent of the working business administration graduates from the Oslo Business School also responded that their education was necessary or propitious for the work they did six months after graduation. Nevertheless, fewer of these graduates, than business administration and other university graduates with gainful employment as a main activity, thought that higher education was necessary.

Of the new graduate engineers from the spring of 1990, 71 per cent had gainful employment which they thought required higher education or where it would be

propitious. This is a somewhat higher percentage than in the last survey. As in previous surveys, most graduate engineers were very satisfied with the correspondence between their qualifications and the demands of their jobs. Ninety-one per cent of those in gainful employment as their main activity said that their jobs required higher education. Sixty-two per cent responded that they required a graduate engineering education. The reason that there are normally considerably fewer graduate engineers than business administration graduates in work six months after graduation, is that many more graduate engineers than business administration graduates do military service after they have completed their education.

Few computer science graduates from private colleges had found relevant work. Only 32 per cent of these graduates had gainful employment which they said required higher education or where it would be propitious. Eleven per cent had gainful employment which they said did not require higher education. As mentioned, very many were unemployed.

The percentage of regional college graduates who were continuing their education as a main activity without income continued to increase; to 44 per cent from 41 per cent in 1989. An important reason why regional college graduates continue their education has been difficulty in finding relevant work.

The percentage who continue to study was lowest for graduates in media/communications (21 per cent) and highest for those who took natural and environmental sciences (53 per cent).

Seventy-two per cent of the graduates who continued studying took a supplementary education at levels 6 and 7 in the Central Bureau of Statistics standardization for educational groups, that is, an education that requires at least a minimum 3-year higher education after upper secondary school (Table T2).

Table T2 Regional college graduates who studied without income as their main activity six months after graduation by level of education. Percentage. Spring cohort 1990.⁵

Education ⁶					
Level 6					
Fields	Lang.	Teach.	Econ./Adm.	Nat.	Other
Total	5	1	4	4	15
Humanities	13	3	0	0	66
Social Scs.	6	0	18	6	38
Computer Scs.	0	0	33	8	5
Natural Scs.	4	0	4	20	12
Economics	3	1	1	1	9
Communications	14	0	2	0	10
Level 7					
Fields	Lang.	Teach.	Econ./Adm.	Nat.	Other
Total	0	3	53	5	11
Humanities	3	6	3	0	6
Social Scs.	0	9	18	0	6
Computer Scs.	0	0	3	51	0
Natural Scs.	0	0	20	20	20
Economics	0	3	73	2	8
Communications	0	0	43	0	31

⁵ Figures are not presented for groups with fewer than 25 graduates.

⁶ Level 6 corresponds to a university or college education II (15-16 school years or a total education of at least three years after upper secondary school).
Level 7 corresponds to a university or college education III (17-18 school years or a total education of at least five years after upper secondary school).
Norwegian Standard Classification of Education by the Central Bureau of Statistics (rev. 1989).

1.3 Reasons for difficulties in finding work relevant to education

In addition to questions about unemployment, graduates were asked if they had difficulties in finding work relevant to the education they had taken. This question measures the subjective experiences that graduates had when they had difficulties. Two graduates may experience the same situation differently. What one experiences as difficult may also change over time, based upon the expectations one has. In a situation with good employment prospects, one is less prepared to expect difficulties, and may more easily say that one has difficulties than in a poor labour market situation.

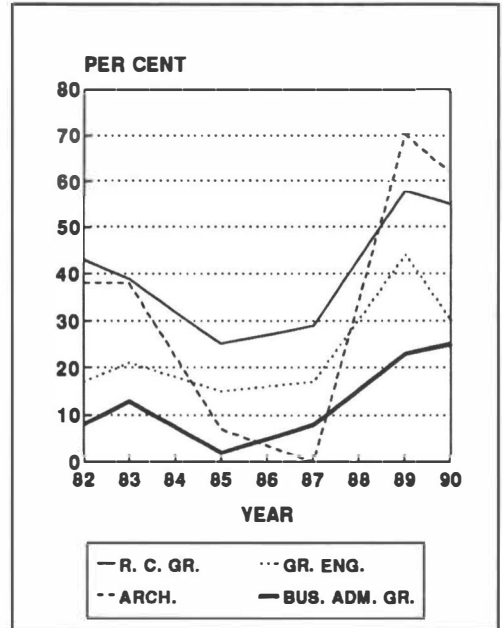
Despite this uncertainty, we see in Figure 4 good correspondence between this indicator and the unemployment figures in Figure 1.

The percentage of graduates in the labour force who said they had difficulties finding work relevant to their education was somewhat lower than the previous survey for most graduate groups (Figure 4). For regional college graduates it declined from 58 to 55 per cent, for graduate engineers from 44 to 29 per cent, and for architects the decrease was from 70 to 62 per cent. In contrast, the percentage rose from 23 to 25 per cent for business administration graduates. Among computer science graduates from private colleges who were in the labour force, 57 per cent mentioned difficulties finding relevant work, while the corresponding figure for business administration graduates from the Oslo Business School was 46 per cent.

Those graduates who responded that they had difficulties finding relevant work were also asked to estimate the importance of different reasons for these difficulties. The question had 12 set answer categories and these could be ranked as "important", "somewhat important", "not important", and "don't know"/"does not apply".

The reason given most often for having difficulties finding relevant work was "competition with people who have more seniority". Of the graduates who responded to this question, ninety-four per cent said this reason was "important" or "somewhat important".

Figure 4 Percentage of graduates in the labour force who said they had difficulties finding work relevant to their education. Grad. Engineers, Bus. Administr. Graduates, Architects and Regional College Graduates. Spring cohorts 1982-1990.

The next most important reason given for having difficulties finding relevant work varied by educational group. Business administration graduates and graduate engineers said "poor grades" were the reason and 46, respectively 71 per cent said this was "important" or "somewhat important". "Not being able to find work in the right place" was the next important reason for architects, graduates from regional colleges and computer science graduates from private colleges: the percentages who thought this "important" or "somewhat important" were 69, 46 and 36 per cent. The next important reason for business administration graduates from the Oslo Business School was being "too generally qualified", 50 per cent said this was "important" or "somewhat important".

Thirty-four per cent of the graduates who had difficulties listed being 'qualified for only one particular area' as "important" or "somewhat important", while 33 per cent checked being "too generally qualified" as "important" or "somewhat important". More regional college graduates in the social sciences, media/communications, natural sciences, and economics, and business administration graduates from the Oslo Business school said that being "too generally qualified" was "important" or "somewhat important"; fewer said that being "qualified in one special area" was "important" or "somewhat important". The reverse was true for graduate engineers, architects, regional college graduates in the humanities and computer science, as well as for computer science graduates from private colleges.

The least important reason was "the wish to work part-time because of caring responsibilities"; only 1 per cent of the graduates said this was "important" or "somewhat important" for the difficulties they had in finding relevant work. The next least important reason given was "difficulties in finding a place to live where one was offered employment"; only 2 per cent thought this was "important" or "somewhat important".

When comparing the results of the 1990 survey with the results of previous surveys we find indications that graduates have lowered their job expectations to a certain extent, and that job qualification demands from the labour market have become somewhat more stringent. In the Table (Table T3) below we see that the percentage of regional college graduates who said that demands of a place of work, job content, working hours, and salary were important reasons for difficulties in finding relevant work declined from 1985 to 1990. In contrast, a slightly higher percentage in 1990 than in 1985 said that the demand for good qualifications was an important reason for having difficulties in finding relevant work.

Table T3 Percentage of regional college graduates who said that some reasons were "important" or "somewhat important" for difficulties in finding relevant work. Spring cohorts 1985 and 1990.

Reasons for difficulties	1985	1990
<i>Graduates place demands on job:</i>		
Spouse or co-habitants's work or education binds me to a particular place	44	33
Caring responsibilities bind me to a particular place	13	9
Have not found work in the place I want	57	46
Difficulties in finding a place to live at the place where work is offered	10	2
Want another type of work than offered	40	30
Have been offered work, but the salary offered was too low	13	8
Want part-time work because of caring responsibilities	1	1
Want part-time work to finance further education	5	4
<i>Demands on graduates' qualifications:</i>		
Only qualified for certain work areas	30	33
Too generally qualified	35	33
Poor grades	17	18
Competition with people with more seniority	86	93

1.4 Work - Occupation

Graduates with gainful employment as their main activity were categorized according to the competence level of their occupation in relation to occupational classification by competence in the standards for distribution by socio-economic status (Central Bureau of Statistics).⁷

Of all the graduates in the study who had gainful employment as their main activity six months after graduation 29 per cent had the lowest competence level according to this classification, that is, work which required less than a three-year college or university education.

The educational level of an occupation is dependent on both the demand for a relevant education and the availability of the labour force with that particular education. Availability is decided by the dimensions of higher education in Norway over a long period of time and it is also not clear about the extent to which the demand for graduate manpower is due to the competence that graduates have acquired through their studies. Great changes in the competence level of different professions and in the use of these categories may also have occurred since 1970. Therefore, there is considerable uncertainty concerning whether this classification gives a correct picture of the actual demand for educated personnel in different occupations.

Following this classification, new architects had the most competence-demanding work. Of 14 graduates with gainful employment six months after graduation, 13 were working at the highest competence level, and 1 graduate had work at the next highest level. Eleven graduates were working in the fields of technology, natural sciences, humanities, the arts, and three were working in teaching and research.

New graduate engineers also had work at the 'highest competence level', 79 per cent of them had gainful employment at this level half a year after graduation, and 18 per cent of them had work in the 'next highest competence level'. Seventy per cent of the graduate engineers with gainful employment were employed in the following fields: technology, natural sciences, humanities and the arts, and 25 per cent worked in teaching and research.

Our figures show that most business administration graduates worked in occupations at a lower competence level than graduate engineers and architects. However, this may be because in 1970 there were relatively few persons with higher education in the occupational areas for which business administration

⁷ These groups are categorized by the length of the education that different educational groups had on average in the census of 1970. The highest competence level corresponds to a university or college educational level III (18 years' education), the next level corresponds to university or college educational level II (16 years' education), and the lowest competence level corresponds to less than 16 years' education.

graduates are typically educated. A total 37 per cent had work classified at 'the lowest competence level'. Only 31 per cent of the new business administration graduates with gainful employment as their main activity belonged to the group at the "highest competence level", and 32 per cent of them had work at "the next highest competence level". Of the graduates with gainful employment during the survey, 50 per cent worked in the area "trade and offices/other work" and 34 per cent worked in the areas technology, natural sciences, the arts (research work is included in the group).

Regional college graduates also worked in occupations with a considerably lower competence level than graduate engineers and architects; of the graduates in gainful employment at the time of the survey 34 per cent worked in occupations which according to the classification were suitable for persons with less than three years' higher education (the lowest competence level).

Fourteen per cent of the regional college graduates in gainful employment had jobs at the highest competence level, and 52 per cent worked in jobs at the next highest level, that is work which requires more than three years' higher education. This does not necessarily mean that many regional college graduates were underqualified for the work that they did. As mentioned above this type of grouping may give a misleading picture of the actual qualifications required for a job. Forty per cent of the graduates worked in the area "trade and offices/other work", while 38 per cent worked in technology, natural sciences and the arts.

Of the new business administration graduates from the Oslo Business School in gainful employment, 90 per cent were working in "trade and offices/other work". This group of graduates had the highest percentage of those who worked at the lowest competence level, a total 61 per cent. This does not necessarily mean that they were overqualified for the work they had, it might be because in 1970 there were fewer persons who had the same kind of higher education. Thirty-seven per cent of these graduates had work at the next highest competence level, and only 3 per cent had work at the highest competence level.

Of the computer science graduates in gainful employment, 19 per cent were working at the highest competence level, while 58 per cent were working at the next highest competence level.

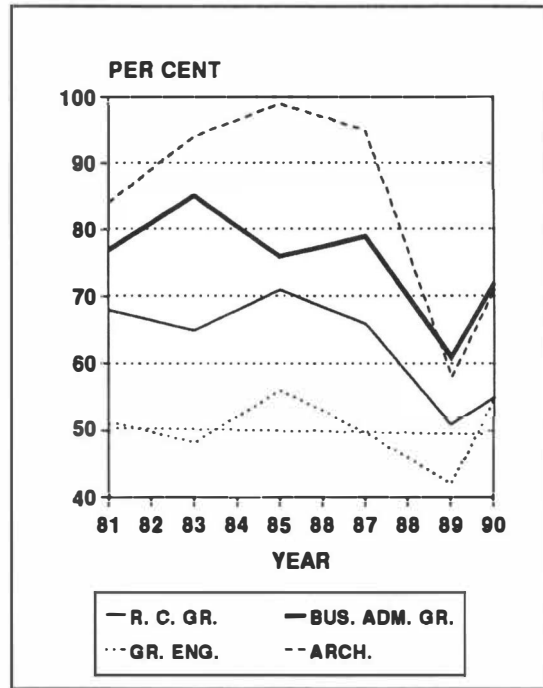
1.5 More found work in the private sector than in 1989

The percentage of new, employed graduates⁸ working in the private sector⁹ has generally been quite high for the graduate groups in the 1990 survey. In 1989 this declined considerably, but in 1990 there were again slightly more graduates in the private sector (Figure 5). For most graduates, however, there were fewer who found work in the private sector than in the early 1980s.

The percentage of graduates who had found work in the private sector increased the most for graduate engineers. Fifty-five per cent of the graduate engineers who were in the labour force at the time of the survey had found work in the private sector versus 42 per cent in 1989. This is mainly because more found work in secondary industries.¹⁰ Thirty-three per cent of the graduates in the labour force were in this sector at the time of the survey. Of those working in the public sector, most were employed in teaching and research, 32 per cent.

There were also more business administration graduates, who as a group had more difficulties in finding work suitable to their education than in the previous survey, who found work in the private sector, 72 per cent. This increase occurred in secondary industries in

Figure 5 Employed graduates in the private sector six months after graduation as a percentage of all employed graduates. Graduate Engineers, Business Adm. Grad., Architects and Regional College Graduates. Spring cohorts 1981-1990.

⁸ cf. 2.2 for a definition of the category.

⁹ By "private sector" we mean primary and secondary industries, commodity trades, hotels, restaurants, transportation and communications, and financial and business-like services (cf. Ch. 1-8 in the Standard Classification for Occupational Groups, CBS).

¹⁰ By "secondary industries" we mean oil extraction, mining and quarrying, manufacturing, electricity and water supply, building and construction. (Ch. 2-5 in the Standard Classification for Occupational Groups CBS).

internal trade and communications.¹¹ In financial and business-like services¹² there was a slight decline in relation to the previous survey.

The percentage of architects who found work in the private sector also increased from 1989 to 1990. However, from 1985 to 1989 this declined by almost 40 per cent so that they were still continually fewer architects in the private sector than previously. Of the 14 graduates who were working at the time of the survey, 10 worked in the private sector. All of these worked in occupations in business-like services.¹³

The increase in regional college graduates who found work in the private sector was lower than the other groups. Fifty-five per cent of the employed graduates six months after graduation were working in the private sector, versus fifty-one per cent in 1989.

Most of these worked in financial and business-like services (27 per cent of the working graduates). This is slightly higher than in the previous survey, but still considerably under the level of the mid-1980s. Many also worked in secondary industries, trade and transportation, public administration, and schools.

The percentage of graduates from private schools who found work in the private sector was considerably higher than for the other groups. A total 87 per cent of the business administration graduates from the Oslo Business School who were working half a year after graduation and 82 per cent of the employed computer science graduates were working in the private sector. Thirty-nine per cent of the employed business administration graduates from the Oslo Business School and fifty per cent of the computer science graduates worked in financial and business-like services.

¹¹ By the industries "internal trade and communications" we mean hotels, and restaurants, tourism, transportation, storage, post and telecommunications. (Ch. 6 and 7 in the Standard Classification for Occupational Groups, CBS).

¹² Ch. 8 in the Standard Classification for Occupational Groups.

¹³ Ch. 832 in Standard for Occupational Classification.

1.6 Higher real salary

For most of the groups the average real salary¹⁴ for full-time working graduates six months after graduation was higher in 1990 than in 1989 (Figure 6). One important reason for salary increases was that a higher percentage of the graduates found work in the private sector where salary levels are higher than in the public sector.

Architects were one of the few groups for whom salary levels continued to fall. The average monthly salary for those who were working 6 months after graduation declined by 14 per cent from 1987 to 1990.

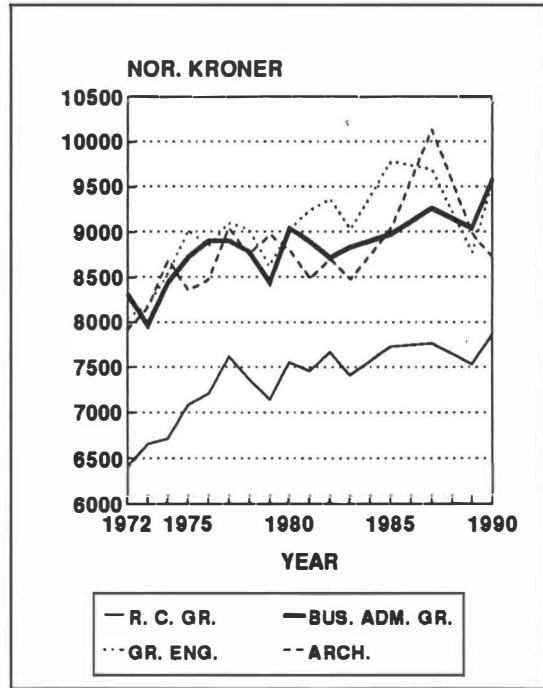
Business administration graduates who were working at the time of the survey had a higher real salary in 1990 than in 1989 on average, despite more difficulties in finding work. Graduates who were working in the private sector

earned on average NOK 1 500 more in gross nominal monthly salary¹⁵ than those who worked in the public sector (full-time work).

Graduate engineers had the strongest real salary growth. Those graduates who were working at the time of the survey earned on average 9 per cent more in 1990 than in 1989. An important reason for this was the strong increase in the percentage of those who found work in the private sector. Graduate engineers working in the private sector earned on average NOK 1 800 more in gross monthly salary than those who worked in the public sector (full-time work).

Working regional college graduates also had an average higher real salary in 1990 than in 1989. Social science graduates had the strongest salary growth. Those

Figure 6 The average monthly real salary for full-time working graduates six months after graduation. Graduates, Graduate Engineers, Business Adm., Architects and Regional College Graduates. 1972-1990. Based on Norwegian kroner in 1981.

¹⁴ Gross monthly salary deflated by consumer price index.

¹⁵ For a definition of gross monthly salary cf. section 2.2.

who were working earned an average NOK 15 210 gross nominal monthly salary. This was considerably higher than the salaries of the other regional college graduates. As a comparison, the average salary for new architects was NOK 15 358.

For all regional college graduates there were no significant salary differences between the public and private sectors, however, we did find differences for several of the educational groups. The majority of regional college graduates in the social sciences found work in the public sector, and here the gross monthly salary was on average 1 500 kroner higher than the average salary of graduates who worked in the private sector. That so many social science graduates worked in the public sector therefore explains their higher average monthly salary. Graduates in the natural sciences also earned on average 1 500 kroner more in the public than in the private sector, however, of these graduates two-thirds worked in the private sector, and their average monthly salary was low, 13 604 kroner.

New business administration graduates from the Oslo Business School earned considerably less than other business administration graduates, but considerably more than regional college economics graduates. The average gross nominal salary for working graduates at the time of the survey was NOK 15 270 (business administration graduates from the Oslo Business School), NOK 16 904 (other business administration graduates), and NOK 13 881 (regional college economics graduates).

An important reason for these salary differences was that business administration graduates in general had jobs which required higher qualifications than the jobs of business administration graduates from the Oslo Business School, who in turn had higher qualifications than regional college graduates.

Male economists earned on average considerably higher salaries than female economists.

Computer science graduates from private colleges earned on average lower salaries than regional college computer science graduates.

1.7 Parents' educational background

An important goal of educational policy is to create more equality in recruitment to higher education from different social strata of the population. This is partly necessary to meet the demand for graduate manpower, and also because one wants to offer the same possibilities to take an education and have a career regardless of social background.

One wanted to ensure that students whose parents had a low socio-economic status would have the same study progression and the same job possibilities after a completed education as students whose parents had a high socio-economic status.

Surveys show that if parents have higher education, the probability is greater that their children will take higher education. Parents' educational background is also important for the choice of academic subjects. Attempts have also been made to

study whether there is a connection between parents' educational background and the study progression of their children. However, the results of these surveys are unclear. We shall limit ourselves to finding out whether we find differences in adjusting to the labour market by graduates with different social backgrounds.

In the following table (Table T4) social background is represented by the number of parents who had higher education, 0, 1, or 2. The table also contains information on career possibilities after a completed education (six months after graduation), employed or unemployed, average gross monthly salary of those employed, in relevant work or not.

The indicators show no clear tendency that social background, represented by parents' educational background (higher education or not) was important for the occupational position obtained by graduates six months after graduation.

Table T4

Graduates by number of parents with higher education. Percentage of persons seeking work who said they were unemployed six months after graduation. Average gross monthly salary for full-time employed graduates. Percentage of graduates with relevant work. University graduates, regional college graduates and graduates from private colleges. Spring cohorts 1989 and 1990.

Year	1989			1990		
	0	1	2	0	1	2
Number of parents with higher education	0	1	2	0	1	2
<i>Total:</i>						
Percentage unemployed	8	7	9	11	13	5
Av. gross monthly salary	14083	14128	14114	14658	15113	15508
Percentage of graduates with relevant work	60	61	58	47	49	52
<i>University graduates:</i>						
Percentage unemployed	6	7	7	11	13	3
Av. gross monthly salary	15319	15015	14900	16948	16807	16626
Percentage of graduates with relevant work	82	80	77	77	70	72
<i>R. C. graduates:</i>						
Percentage unemployed	13	10	17	10	11	8
Av. gross monthly salary	13145	12899	12669	13657	13640	13062
Percentage of graduates with relevant work	41	38	30	39	37	33
<i>Graduates from private colleges:</i>						
Percentage unemployed				15	16	7
Av. gross monthly salary				13765	14214	15701
Percentage of graduates with relevant work				44	48	54

2 Project Plan

2.1 The survey

This 1990 questionnaire survey includes business administration graduates, graduate engineers, architects, regional college graduates with a two- or three-year education, business administration graduates from the Oslo Business School, and graduates with a two-year computer science education from the Norwegian College of Information Technology and from the NKI College of Computer Science. Information about spring semester graduates was gathered from the educational institutions.

Graduates have been classified according to the Norwegian Standard Classification of Education by the Central Bureau of Statistics.

University graduates with a higher degree:

This group includes business administration graduates, graduate engineers and architects.

Regional college graduates with a two- or three-year education

The graduates here took the following subjects: humanities, social sciences, media/communications, computer science, natural sciences, economics, environmental sciences, communications, physical education.

Private colleges

This group includes business administration graduates from the Oslo Business School and graduates with a two-year education from the Norwegian College of Information Technology and from the NKI College of Computer Science.

The graduates in this survey studied at the following institutions: the Norwegian Institute of Technology, the College Centre in Rogaland, the Oslo School of Architecture, the Norwegian School of Management, the Norwegian School of Economics and Business Administration, the College Centre in Nordland, the NKI College of Computer Science, the Norwegian College of Information Technology, the Oslo Business School and all the regional colleges.

2.2 Concepts and Definitions

Main activity: Graduates who answered that they had gainful employment, studied with an income or had a paid leave of absence as their main activity are categorized as *employed* (in work which is somewhat relevant to their education) or in work which is not relevant to their education. The graduates' evaluation of the work that they do has been used as the basis for this categorization. Only graduates who

responded that the work they did "did not require any kind of higher education", and at the same time said that "their education was not relevant to the work they did" have been categorized as "in work not relevant to their education", and according to our definition categorized as *not* employed.

We have used the expression graduates *in gainful employment* (in distinction to *employed* graduates, cf. above). When using the category graduates in "gainful employment" we have not distinguished whether the work was somewhat relevant to the education taken or not. This is used when graduates answered that their main activity was gainful employment, studying with income or that they had a paid leave of absence.

Groups of main activity:

Working	Work not relevant to educ.	Studying without income	Military service	Other
Gainful employment Studying with income Paid leave of absence		Studying without income	First-time service with and without income	Caretaking without income Labour market course Other

Graduates who were working or seeking work: This category includes all employed graduates and all those who responded that they "were trying to find work somewhat relevant to their education". Those graduates who went back to a previous job are also included here.

Unemployed graduates: We categorized graduates as unemployed if 1) they responded that they considered themselves as mainly unemployed (registered and unregistered) and if they said they did not have work as a main activity, and 2) if they said they were working in wage-subsidized jobs, retraining programmes, etc.

The definition of unemployment has changed over time: In the period 1981-84 only persons without income-giving work were categorized as unemployed, but in that survey the question was formulated differently. During the period 1985-87 unemployment figures included some (few) graduates who considered themselves mainly unemployed but at the same time responded that gainful employment was

their main activity. The unemployment figures to and including 1987 in *previous reports* are therefore not directly comparable with the figures for unemployment in the reports from 1989 and 1990.¹⁶ All the unemployment figures in this report and in the Graduate 1989 Survey (including Table 15 with unemployment figures over time) have been computed on the basis of the above new definitions.

In 1990 the question about unemployment was expanded to include category "wage-subsidized jobs, training programmes, etc." and is different from earlier surveys. This has minimal consequences for comparisons to the results of 1990 and earlier surveys.

Monthly salary: The monthly salary is the gross monthly salary excluding extra income. In cases where both the monthly salary and the salary scale have been listed and there is a discrepancy, the monthly salary corresponding to the scale has been used.

Industry: The industrial groups for 1990 correspond to the industrial groups in official Norwegian statistics (Standard Industrial Classification, revised edition 1972) which is based on the 1968 edition of the International Standard for Industrial Classification of all Economic Activities (ISIC). Groups for the years before 1989 were categorized based on a pre-coded question with fixed answer categories which roughly correspond to the official standards for industrial groups.

Occupation: The occupational groups follow the standards for occupational groups used in official Norwegian statistics (1965) which are based on the International Standard Classification of Occupations (ISCO), issued in 1958. In addition, the occupations are grouped by competence level and follow the Standard for Distribution by Socio-economic Status (CBS 1984).

Sector: Single firms, corporations and organizations, foundations, etc., are categorized in the private sector. Municipal, county and state agencies are categorized in the public sector.

¹⁶ Report 4/91, Institute for Studies in Research and Higher Education.

2.3 Use of the tables

The educational groups are fairly detailed, and thus some groups contain relatively few graduates. Thus, there is uncertainty whether the results are indicative of the labour market situation for these groups.

Therefore we have done the following in the tables:

We present percentages for educational groups which contain up to 20 graduates when we show results for *more than two years* in a table. If the groups contain between 20 and 50 graduates, the percentages are placed in parentheses. Percentages are not presented for educational groups with less than 20 graduates. When the table includes results from only *one* year, in this case the 1990 survey, percentages are not presented for groups with less than 50 graduates.

In cases where the figures are too low to be presented as percentages, this is represented with two dots (:) in the table.

We have not presented average salaries for educational groups with less than 5 graduates.

There is also more uncertainty concerning the differences in percentages between educational groups and differences over time than to a single result. One must therefore be careful in drawing conclusions about differences in the labour market situation between different groups, and about changes over time for an individual group.

Tables

- 1 Spring 1990 graduates. By age. Absolute numbers.
- 2 Spring 1990 male graduates. By age. Absolute numbers.
- 3 Spring 1990 female graduates. By age. Absolute numbers.
- 4 Spring 1990 graduates. By age. Percentage.
- 5 Spring 1990 male graduates. By age. Percentage.
- 6 Spring 1990 female graduates. By age. Percentage.
- 7 Spring 1990 graduates and graduates who answered the questionnaire. By absolute numbers and percentage.
- 8 Spring 1990 graduates and graduates who answered the questionnaire. By sex, absolute numbers and percentage.
- 9 Spring 1990 graduates. By main activity six months after graduation. Absolute numbers.
- 10 Spring 1990 male graduates. By main activity six months after graduation. Absolute numbers.
- 11 Spring 1990 female graduates. By main activity six months after graduation. Absolute numbers.
- 12 Spring 1990 graduates. By main activity six months after graduation. Percentage.
- 13 Spring 1990 male graduates. By main activity six months after graduation. Percentage.
- 14 Spring 1990 female graduates. By main activity six months after graduation. Percentage.
- 15 Graduates who were working or seeking work and the percentage of these who were unemployed. Spring cohorts 1982-1990.

- 16 Spring 1990 graduates who were working or seeking work and the percentage of these who were unemployed six months after graduation. Absolute numbers and percentage.
- 17 Spring 1990 graduates who were working or seeking work and the percentage of these who were unemployed six months after graduation. By sex. Absolute numbers and percentage.
- 18 Graduates who were working or seeking work and the percentage of these who had difficulties finding work six months after graduation. Spring cohorts 1982-1990. Percentage.
- 19 Spring 1990 graduates who were working or seeking work and the percentage of these who had difficulties finding work six months after graduation. By sex. Absolute numbers and percentage.
- 20 Reasons why spring 1990 graduates had difficulties finding work six months after graduation. The number of graduates who responded that certain reasons were "important" or "somewhat important". Absolute numbers.
- 21 Spring 1990 graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Absolute numbers.
- 22 Spring 1990 male graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Absolute numbers.
- 23 Spring 1990 female graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Absolute numbers.
- 24 Spring 1990 graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Percentage.
- 25 Spring 1990 male graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Percentage.
- 26 Spring 1990 female graduates in gainful employment. By occupational group and competence level six months after graduation. Percentage.
- 27 Spring 1990 working graduates. By main activity six months after graduation. Absolute numbers.
- 28 Working graduates who thought their education was "very relevant" to the work they had six months after graduation. Spring cohorts 1978-1990. Percentage.

- 29 Spring 1990 working graduates. By region where they worked six months after graduation. Absolute numbers.
- 30 Spring 1990 working graduates. By region where they studied and by region where they worked six months after graduation. Percentage.
- 31 The average gross monthly salary for full-time working graduates six months after graduation. Spring cohorts 1982-1990. Norwegian kroner.
- 32 Salary index for gross average monthly salary. Full-time working graduates. Spring cohorts 1982-1990. Based on Norwegian kroner in 1982.
- 33 Average gross monthly salary for full-time working spring 1990 graduates six months after graduation. By sex. Norwegian kroner.
- 34 Average gross monthly salary for full-time working spring 1990 graduates six months after graduation. By sector. Norwegian kroner.
- 35 Average gross monthly salary for full-time working spring 1990 male graduates six months after graduation. By sector. Norwegian kroner.
- 36 Average gross monthly salary for full-time working spring 1990 female graduates six months after graduation. By sector. Norwegian kroner.
- 37 Working spring 1990 graduates. By employment sector six months after graduation. By sex. Absolute numbers.
- 38 Working graduates by occupational group six months after graduation. Spring cohorts 1981, 1985, 1989 and 1990. Absolute numbers.
- 39 Working graduates by occupational group six months after graduation. Spring cohorts 1985, 1989, 1990. Percentage.
- 40 Spring 1990 working graduates six months after graduation. By occupational group, education and sex. Absolute numbers.
- 41 Spring 1990 working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Absolute numbers.
- 42 Spring 1990 male working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Absolute numbers.

- 43 Spring 1990 female working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Percentage.
- 44 Spring 1990 working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Percentage.
- 45 Spring 1990 male working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Percentage.
- 46 Spring 1990 female working graduates who had work before or during their studies, or who interrupted their studies to work. Full-time and part-time work. Percentage.

Table A Graduates by main activity six months after graduation.
Spring class 1990.

Field of study	Total	Main activity				
		Em- ployed	Work un- related to educ.	Study- ing without salary	Mili- tary	Other
ALL GRADUATES	2164	1077	95	670	160	162
UNIVERSITIES HIGHER DEGREE	604	448	7	34	65	50
Business Adm.	273	212	3	27	9	22
Engineering	308	222	4	6	55	21
Architecture	23	14	-	1	1	7
REGIONAL COLLEGES	1324	518	66	584	68	88
Humanities	75	31	8	32	1	3
Social Scs.	74	31	4	35	1	3
Media/Communica.	48	30	1	10	3	4
Computer Sc.	100	35	4	39	9	13
Natural Scs.	58	19	2	26	5	6
Economics	822	319	43	375	42	43
Environmental Scs.	17	4	-	9	1	3
Communications	114	44	4	49	5	12
Physical Ed.	16	5	-	9	1	1
PRIVATE SCHOOLS/ COLLEGES	236	111	22	52	27	24
Computer Sc.	162	54	16	48	24	20
Economics	74	57	6	4	3	4

Table B Working graduates and graduates seeking employment. The percentage of those seeking employment who were unemployed. Spring graduates, 1982-1990.

Field of study	Working graduates and graduates seeking work					Percentage of these who were unemployed				
	82	85	87	89	90	82	85	87	89	90
UNIVERSITIES										
HIG.DEGREE	241	281	367	472	537	4	1	2	10	9
Business Adm.	117	123	196	253	244	2	1	2	6	8
Engineering	100	125	149	189	272	5	1	3	11	9
Architecture	24	33	22	30	21	(8)	(-)	(-)	(33)	(33)
REG.COLLEGES										
Humanities	48	36	34	40	48	(10)	3	(12)	(10)	(8)
Social Scs.	47	63	29	75	56	(4)	5	(-)	11	5
Media/Commun.	20	20	19	41	42	(5)	-	:	(12)	(7)
Computer Sc.	63	69	79	69	68	2	3	-	15	23
Natural Scs.	21	52	20	50	35	(19)	-	(-)	10	(15)
Economics	120	390	374	532	493	7	2	5	13	10
Environm.Sc.	13	15	9	11	10	:	-	:	:	:
Communications	46	61	44	68	72	(7)	5	(7)	19	13
Physical Ed.	.	2	1	12	9	.	:	:	:	:
PRIVATE SCHOOLS/ COLLEGES										
Computer Sc.	167	14
Economics	97	19
	70	7

Vedlegg

Tidligere utgitte publikasjoner om utdanning og arbeidsmarked fra NAVF's utredningsinstitutt.

Meldinger

Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen. Årlig publikasjon f.o.m. 1972-87.

Yrkeskarriere og samfunnsengasjement, 1983:5. En oppfølgingsundersøkelse av universitetsutdannede kvinner og menn med ulik sosial bakgrunn.

Arbeidsprognoser i Sverige, Danmark og Norge, 1983:6. Metoder og erfaringer fra 1970-årene.

Utdanning og arbeidsmarked mot år 2000, 1984:4. Del I - Innledning til prosjekter og statistisk bakgrunn for framtidsperspektivene.

Utdanning og arbeidsmarked. En oversikt over situasjonen på arbeidsmarkedet for ulike typer høyere utdanning. Årlig publikasjon f.o.m. 1985.

Ti år etter eksamen, 1986:5. Yrkeskarriere og arbeidssituasjon. Kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler.

Vi satser på kompetanse, 1990:7. Opplæringspolitikk i tolv høyteknologi- og servicebedrifter.

Notater

Interne arbeidsmarkeder og profesjoner i offentlige etater, notat 12/85.

Verkstedindustriens langsiktige kompetansebehov, 3/87. Arbeidsoppgaver, kompetanse og jobbkrav.

Verkstedindustriens langsiktige kompetansebehov, 5/87. Sluttrapport.

Verkstedindustriens langsiktige kompetansebehov, 7/87. Personalopplæring i verkstedindustrien.

Studenter og kandidater, 9/87. Fremskrivning av bestanden av personer med høyere utdanning.

Regional spredning og oppbygging av kompetanse 2/88. En analyse av data fra undersøkelsen av arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen 1985.

Fire kvinneyrker og et mannsyrke, 4/89. En undersøkelse av arbeidsmarkedssituasjonen blant kvinner og menn for tre årskull nyutdannede høgskolekandidater.

Rapporter

Arbeid, omsorg eller videreutdanning, 2/90. En undersøkelse av høgskolekandidater ti år etter eksamen.

Overganger fra offentlig til privat sektor blant høgskoleutdannede, 4/90. Lønnsforskjeller, lønnsnivå og yrkesmuligheter.

Kandidatundersøkelsen 1989, 4/91. Yrkesaktivitet - arbeidsledighet - videre studier. Vårkullet 1989 et halvt år etter eksamen. Universitetene, distriktshøgskolene og allmennlærerlinjen ved lærerhøgskolene.

NAVF's utredningsinstitut
Norges allmennvitenskapelige forskningsråd
Munthesgt. 29, 0260 Oslo 2
Telefon (02) 55 67 00

Oslo, november 1991

Undersøkelse av nye kandidater med høyere utdanning

NAVF's utredningsinstitut foretar nå en undersøkelse for å kartlegge situasjonen pr. 15. november 1991 for nyutdannede kandidater fra universiteter og høyskoler. I denne forbindelse ber vi deg være vennlig å fylle ut vedlagte spørreskjema.

Instituttet foretar slike undersøkelser hvert år av personer som avsluttet sin høyere utdanning i vårsemesteret. Den første undersøkelsen ble gjennomført våren 1972. Av spesiell interesse er det å se hvilke yrker/stillinger ulike kategorier nyuteksaminerte går inn i, hvor i landet de arbeider og eventuelle vansker med å få arbeid. Vi ønsker også å undersøke hvor mange det er som ikke har inntektsgivende arbeid, men som f.eks. er arbeidsløse, arbeider i eget hjem, studerer videre eller avtjener verneplikten.

Alle opplysninger vil bli behandlet konfidensielt og bare benyttet til statistiske analyser. Nummeret i skjemaets øvre høyre hjørne refererer til en liste med navn og adresser. Dette er nødvendig for at vi skal kunne vite hvem vi skal sende purrebrev til. Listen blir makulert etter at undersøkelsen er gjennomført slik at ingen spørreskjemaer senere kan knyttes til enkeltpersoner.

Resultatene av undersøkelsene vil bli publisert i egne rapporter fra NAVF's utredningsinstitut.

Det er frivillig å delta i undersøkelsene. Det har vært stor oppslutning om disse undersøkelsene, svarprosenten har ligget mellom 80 og 90. Det er avgjørende for undersøkelsens pålitelighet at svarprosenten blir høy. Vi håper derfor at du er villig til å medvirke til dette ved å besvare spørsmålene og returnere skjemaet i vedlagte frankerte svarkonvolutt så snart som mulig.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Terje Næss, tlf. (02) 55 67 00.

Vi takker på forhånd for hjelpen.

Med vennlig hilsen
for NAVF's utredningsinstitut

Per Olaf Aamodt

Terje Næss

Undersøkelse av nye kandidater med høyere utdanning

A. AVSLUTTET UTDANNING

Besvares av alle

1. Hvilken utdanning fullførte du våren 1991?

9-14

15-20

a. Navn på høyskole/universitet

b. Navn på grad oppnådd ved eksamen/akademisk tittel (f.eks. cand.philol., sivilingeniør, førskolelærer)

c. Hovedfag, linje, studieretning (f.eks. "nordisk hovedfag", "maskinlinjen")

Besvares av alle

2.a Har du tatt noen annen universitets- eller høyskoleutdanning før den du avsluttet våren 1991?

21

1 Ja Gå til spm. 2b

2 Nei Gå til spm. 3

2.b Hva slags utdanning er dette (f.eks. nordisk grunnfag, bedriftsøkonom, ingeniør e.l.)?

--	--	--	--	--	--

22-27

28-33

34-39

B. PERSONALIA

Besvares av alle

3. Fødselsår: 19 40-41

4. Kjønn

42

1 Mann

2 Kvinne

5. I hvilken kommune bodde du ved fylte 17 år?

..... 43-46

6. Er du ...

47

1 Ugift

2 Gift/samboende

3 Separert/skilt

4 Enke/enkemann

7. Antall barn i husholdningen du

har omsorgsansvar for:

48-49

8.a Eldste barns fødselsår: 19 50-51

8.b Yngste barns fødselsår: 19 52-53

C. BESKJEFTIGELSER PR.

15. NOVEMBER 1991

Besvares av alle

9.a Hva var din hovedbeskjeftigelse pr. 15. nov. 1991?

Sett bare ett kryss

54

1 Inntektsgivende arbeid

2 Studier med lønn

3 Omsorgspermisjon med lønn

4 Førstegangstjeneste med lønn

5 Arbeidsmarkedskurs

6 Studier uten lønn

7 Førstegangstjeneste uten lønn

8 Omsorgsarbeid uten lønn

9 Annet, angi hva

9.b Hva var din viktigste bibeskjeftigelse pr. 15. nov.

1991? Sett bare ett kryss

55

1 Ingen bibeskjeftigelse

2 Inntektsgivende arbeid

3 Studier med lønn

4 Omsorgspermisjon med lønn

5 Arbeidsmarkedskurs

6 Studier uten lønn

9 Annet, angi hva

Besvares av alle

10. Oppfattet du din situasjon pr. 15. november 1991 som hovedsakelig arbeidsledig?

56 Sett bare ett kryss

- 1 Ja, og jeg var registrert ved Arbeidsformidlingen
- 2 Ja, men jeg var ikke registrert ved Arbeidsformidlingen
- 3 Jeg var på arbeidsmarkeds/sysselsettingstiltak
- 4 Nei

13. Hvilket fag eller studium holdt du på med pr. 15. november 1991? Oppgi også lærested.

Fag/studium

59- Ikke skriv i disse rutene
64

Navn på lærested:

65-67 Ikke skriv i disse rutene

D. VIDERE STUDIER PR. 15. NOVEMBER 1991

Spørsmål 11-13 besvares *bare av de som studerer videre.* andre gar til spørsmål 14

11. Var du pr. 15. november 1991 beskjeftiget med studier på:

57

- 1 Heltid
- 2 Deltid

12. Studerte du videre fordi du antok det ville bli vanskelig å få arbeid i noenlunde samsvar med din utdanning?

58

- 1 Ja
- 2 Delvis
- 3 Nei

Gå til spørsmål 13

E. SØKING OG VANSKER MED Å FÅ ARBEID

Besvares av alle

14. Har du forsøkt å få arbeid i noenlunde samsvar med den utdanningen du avsluttet våren 1991?

68

- 1 Ja. Gå til spørsmål 15
- 2 Nei. Hvis du likevel var i inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1991, gå til spørsmål 19. Hvis ikke, gå til spørsmål 35

For de som har svart *ja* i spørsmål 14:

15. Har du hatt vansker med å få arbeid i noenlunde samsvar med din utdanning?

69

- 1 Ja. Gå til spørsmål 16
- 2 Nei. Gå til spørsmål 17

Bare for de som har svart *ja* i spørsmål 15

16. Hvis du har hatt vansker med å få arbeid i noenlunde samsvar med din utdanning, hvordan vurderer du hver av årsakene som er angitt nedenfor? Sett bare ett kryss på hver linje for hver årsak

	Viktig	Noen	Ingen	Vet ikke/ ikke aktuelt	
	1	betydning	betydning	4	
		2	3		

Ektefelle eller samboers arbeid eller utdanning binder meg til et bestemt sted	☐	☐	☐	☐	70
Omsorgsforpliktelser binder meg til et bestemt sted	☐	☐	☐	☐	71
Har ikke funnet arbeid på det ønskede sted	☐	☐	☐	☐	72
Vanskelig å skaffe seg bolig der arbeid er tilbudt	☐	☐	☐	☐	73
Ønsker en annen type arbeid enn det som er tilbudt	☐	☐	☐	☐	74
Er tilbudt arbeid, men lønnstilbudet var for lavt	☐	☐	☐	☐	75
Er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	☐	☐	☐	☐	76
Er for generelt kvalifisert	☐	☐	☐	☐	77
Har for dårlige karakterer	☐	☐	☐	☐	78
Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	☐	☐	☐	☐	79
Ønsker deltid på grunn av omsorgsforpliktelser	☐	☐	☐	☐	80
Ønsker deltid for å finansiere videre studier	☐	☐	☐	☐	81

Andre årsaker, angi hvilke

82 Ikke skriv i denne ruten

F. SØKEPROSESSEN

Besvares av alle som har søkt heltids- eller deltidsarbeid i noenlunde samsvar med utdanningen

17. Når begynte du å søke arbeid med sikte på sysselsetting etter avsluttet utdanning våren 1991?

Sett bare *ett* kryss

83

- 1 3 måneder eller mer før avsluttet utdanning
- 2 1 - 2 måneder før avsluttet utdanning
- 3 0 - 3 uker *etter* avsluttet utdanning
- 4 4 - 8 uker *etter* avsluttet utdanning
- 5 2 - 3 måneder *etter* avsluttet utdanning
- 6 4 - 7 måneder *etter* avsluttet utdanning
- 7 Mer enn 7 måneder *etter* avsluttet utdanning

18. Hvor mange søknader har du sendt før 15. november 1991? Sett bare *ett* kryss

84

- 1 Ingen søknader
- 2 1 søknad
- 3 2 - 4 søknader
- 4 5 - 9 søknader
- 5 10 - 19 søknader
- 6 20 - 49 søknader
- 7 50 - 99 søknader
- 8 100 søknader eller flere

G. INNTEKTSGIVENDE ARBEID PR. 15. NOVEMBER 1991

Spørsmål 19-34 besvares av alle som var i inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1991. Hvis du ikke var i inntektsgivende arbeid, ja til spørsmål 35.

19. Hvor mange stillinger arbeidet du i pr. 15. november 1991? (NB: Gjeider både heltids- og deltidsstillinger)

85

- 1 1 stilling Gå til spørsmål 20
- 2 2 stillinger Gå til spørsmål 20
- 3 3 stillinger Svarene i spørsmål 20-34 skal gjelde den stillingen som tar mest av din arbeidstid, eller
- 4 4 eller flere stillinger som du anser som din viktigste (hovedstilling)

SVARENE I SPM. 20-34 MA ALLE GJELDE SAMME STILLING. DVS. DEN (HOVED)STILLING DU HADDE PR. 15. NOVEMBER 1991

20. I hvilken bedrift/virksomhet hadde du din (hoved)stilling pr. 15. nov. 1991?

a. Bedriftens/virksomhetens navn:

b. Kommunen bedriften/virksomheten ligger i:

c. Hva slags virksomhet drives i bedriften, f.eks. bankvirksomhet, videregående skole, rådgivende ingeniørvirksomhet, salg av EDB-utstyr:

90-94

21. Er denne bedriften/virksomheten

95

- 1 Kommunal
- 2 Fylkeskommunal
- 3 Statlig
- 4 Et (privat eid) enkeltfirma (ansvarlig selskap)
- 5 Et aksjeselskap
- 6 En organisasjon, stiftelse eller liknende

22. Hva er ditt yrke/stilling i denne bedriften/virksomheten?

Gi en kort beskrivelse av arbeidsoppgavene

96-98

99

23. Hva slags ansettelsesforhold hadde du i denne stillingen (pr. 15. nov. 1991)? Sett bare ett kryss

100

- 1 Selvstendig næringsdrivende
- 2 Fast arbeid (fast ansettelse, også inkludert oppsigelig stilling i skolen og ikke avsluttet prøvetid)
- 3 Pliktjeneste (etter å ha vært lønnet av arbeidsgiver i studietiden)
- 4 Vikariat av varighet 6 måneder eller mer
- 5 Annen midlertidig tilsetning av varighet 6 måneder eller mer
- 6 Vikariat av varighet mellom 1 og 5 måneder
- 7 Annen midlertidig tilsetning av varighet mellom 1 og 5 måneder
- 8 Tilfeldige jobber av varierende eller sesongpreget art (tilfeldige vikariater, engasjementer o.l.)
- 9 Stipendiat eller annen utdanningsstilling

24. Hva var din brutto ordinære månedslønn i denne stillingen (før skatt er trukket fra – regn ikke med overtid eller ekstraintekter)?

Kr pr. mnd.:
101–105

Hvis du er lønnet etter Statens lønnsregulativ, oppgi lønnstrinn: 106–107

25. Hvilken ukentlige arbeidstid hadde du i denne stillingen?

- 108
- 1 Mer enn en vanlig heltidsstilling } Ga til spørsmål 27
- 2 Heltid (100 %) }
- 3 Deltid, i prosent av heltidsstilling ca:
Ga til spørsmål 26 109–110

26. Hva er den viktigste grunnen til at du arbeider deltid i denne stillingen? Sett bare *ett* kryss

- 111
- 1 Det har ikke vært mulig å få full stilling av den typen arbeid jeg ønsker
- 2 Ønsker å ha flere jobber som tilsammen gir full tid
- 3 Ønsker ikke/kan ikke arbeide mer pga. omsorgsforpliktelser
- 4 Ønsker ikke/kan ikke arbeide mer pga. videre studier
- 5 Andre grunner, oppgi hva

Spørsmål 27 besvares bare av de som har mer enn en stilling, andre går til spm. 28.

27. Hvilken ukentlige arbeidstid hadde du i inntektsgivende arbeid tilsammen? Sett bare *ett* kryss

- 112
- 1 Mer enn en vanlig heltidsstilling
- 2 Heltid
- 3 Deltid – 75 prosent eller mer
- 4 Deltid – fra 50 prosent til 74 prosent
- 5 Deltid – fra 25 prosent til 49 prosent
- 6 Deltid – mindre enn 25 prosent

28. Er arbeidsoppgavene i din stilling pr. 15. november 1991 (hovedstilling for de som har flere stillinger) på et nivå som krever høyere utdanning, dvs. utdanning fra høgskole eller universitet?

- Sett bare *ett* kryss
- 113
- 1 Ja, arbeidsoppgavene krever den type høyere utdanning jeg avsluttet våren 1991
- 2 Ja, arbeidsoppgavene krever høyere utdanning, men ikke nødvendigvis den jeg avsluttet våren 1991
- 3 Nei, arbeidsoppgavene krever ikke høyere utdanning, men det er en fordel å ha det
- 4 Nei, det er helt uten betydning om man har høyere utdanning

29. Hvordan synes du den utdanningen du avsluttet våren 1991 passer med denne stillingen? Vurder innholdet i utdanningen mot arbeidsoppgavene.

- 114
- 1 Godt
- 2 Middels
- 3 Dårlig

30. Hvordan var denne stillingen utlyst?

- Sett bare *ett* kryss
- 115
- 1 Offentlig utlysning (f.eks. annonse, lister hos Arbeidsformidlingen)
- 2 Bare intern utlysning
- 3 Ingen utlysning
- 4 Vet ikke

31. På hvilken måte fikk du kjennskap til denne stillingen?

- Det kan settes *flere* kryss
- 1
- 116 Arbeidsgivers annonse
- 117 Personlig henvendelse fra arbeidsgiver
- 118 Egen henvendelse til arbeidsgiver
- 119 Gjennom studiet (f.eks. Lærer på universitetet eller høgskole)
- 120 Gjennom Arbeidsformidlingen
- 121 Gjennom familie og bekjente
- 122 Gjennom orientering fra arbeidsgiver på studiestedet
- 123 Annet, oppgi hva

32.a Når tiltrådte du denne stillingen? (Gjelder ikke eventuell annen type stilling du har hatt hos samme arbeidsgiver tidligere)

- Sett bare *ett* kryss
- 124
- 1 Før avsluttet utdanning } Ga til spm. 33
- 2 0 - 2 mndr. etter avsluttet utdanning }
- 3 2.5 - 4 mndr. etter avsluttet utdanning }
- 4 4.5 - 6 mndr. etter avsluttet utdanning } Ga til spm. 32.b
- 5 Mer enn 6 mndr. etter avsluttet utdanning }

32.b Har du for du tiltrådte denne stillingen hatt annen stilling i noenlunde samsvar med utdanningen, etter den utdanningen du avsluttet våren 1991?

- 125
- 1 Ja
- 2 Nei

33. Hadde du en forgjenger i den (hoved)stillingen du hadde pr. 15. nov. 1991?

Sett bare *ett* kryss

2/1

- 1 Nei, stillingen var nyopprettet.
Gå til spørsmål 35
- 2 Ja, jeg gikk inn i en eksisterende stilling med *delvis* samme arbeidsområde som forgjengeren.
Gå til spørsmål 34
- 3 Ja, jeg gikk inn i en eksisterende stilling med *samme* arbeidsområde som forgjengeren.
Gå til spørsmål 34
- 4 Annet, spesifiser hva:
- Gå til spørsmål 34

34. Hva var forgjengerens høyeste utdanning?

Sett bare *ett* kryss

2/2

- 1 Samme utdanning som meg selv
- 2 Annen universitets- eller høgskoleutdanning
- 3 Ikke universitets- eller høgskoleutdanning
- 4 Vet ikke/ikke aktuelt

H. BAKGRUNNSSPØRSMÅL

Besvares av alle

35. Hva var din hovedforsørgers yrke da du var 14 år gammel? (Hovedforsørger er den person som bidro mest til husholdningens inntekter.)

2/3-5

2/6

36. Hvilken utdanning har dine foreldre/foresatte?

Sett kryss for høyeste nivå

Mor 2/7 Far 2/8

- 1 1 Grunnskole/folkeskole (gjelder fra 7-årig til 9-årig skole)
- 2 2 Realskole
- 3 3 Fag/yrkesutdanning på videregående skoles nivå (gjelder fra ett- til treårig yrkesskole, handelsskole o.l.)
- 4 4 Allmennfaglig linje ved videregående skole (gymnas)
- 5 5 Utdanning på høgskole-/universitetsnivå
- 6 6 Vet ikke

I. TIDLIGERE ARBEID

37.a Har du hatt inntektsgivende arbeid etter videregående skole og før du avsluttet din utdanning våren 1991?

(Se bort fra feriejobber, men regn med eventuelt inntektsgivende arbeid før du startet utdanningen og arbeid i løpet av utdanningstiden)

2/9

- 1 Ja Gå til spm. 37.b
- 2 Nei Gå til spm. 39

37.b Vi vil gjerne vite om dette arbeidet var før studiene, ved siden av studiene eller som avbrudd i studiene, og om det var heltids- eller deltidsarbeid?

	Før studiene		Ved siden av studiene		Som avbrudd i studiene		
	Ant. år	Ant. mndr	Ant. år	Ant. mndr	Ant. år	Ant. mndr	
Heltid, 80-100 % av full stilling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2/10-21
Deltid, 50-79 % av full stilling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2/22-33
Deltid, under 50 % av full stilling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2/34-45

38. Har du tidligere hatt samme arbeidsgiver som den du hadde pr. 15. nov. 1991?

2/46

- 1 Ja
- 2 Nei

J. MERKNADER

39. Har du merknader til noen av spørsmålene, eller andre tilleggsopplysninger?

Bruk gjerne eget ark

.....

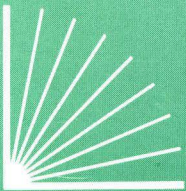
.....

2/47 ikke skriv i denne ruten

Kandidatundersøkelsen 1990

Den vanskelige arbeidsmarkedssituasjonen har ført til større vansker med å finne relevant arbeid også for nye kandidater med høyere utdanning. Kandidatundersøkelsen 1990 har fulgt opp de kandidatgruppene hvor arbeidsledigheten var høyest i 1989; siviløkonomer, sivilingeniører, arkitekter og distriktshøgskolekandidater med 2- eller 3-årig utdanning. I tillegg har vi tatt med to grupper som tidligere ikke har vært med i undersøkelsen; handelsøkonomer og kandidater med 2-årig datafagutdanning fra private høgskoler.

Rapporten presenterer omfattende statistikk fra undersøkelsen og inneholder også en kortfattet tekstdel med kommentarer til hovedresultatene. For en bredere presentasjon viser vi til rapporten "Utdanning og arbeidsmarked 1992" som vil foreligge høsten 1992.

NAVFs utredningsinstitutt
Norges allmennvitenskapelige forskningsråd
Munthes gate 29, 0260 Oslo
Telefon (02) 55 67 00

Institute for Studies in Research and Higher Education
The Norwegian Research Council for Science and the Humanities
Munthes gate 29, 0260 Oslo, Norway